

วารสาร

โรงพยาบาลนครพิงค์

Journal of Nakornping Hospital

บทคัดย่อผลงานวิชาการ

HoRNetS 2022

การประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายวิจัยโรงพยาบาลครั้งที่ ๑๔
โดยชมรมเครือข่ายวิจัยโรงพยาบาลร่วมกับโรงพยาบาลนครพิงค์และ
สำนักงานบริหารโครงการร่วมผลิตแพทย์เพิ่มเพื่อชาวชนบท
ในวันที่ ๒๕-๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕
ณ โรงแรม เซนทารา รีเวอร์ไซด์ จังหวัดเชียงใหม่

ISSN:0858-3560 (print) ISSN:2697-4207 (online)

Journal of Nakornping Hospital

Vol.13 No. Supplement

วารสาร

โรงพยาบาลนครพิงค์ ปีที่ ๑๓ ฉบับพิเศษ

Journal of Nakorping Hospital Vol.13 No.Supplement

วัตถุประสงค์	เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากการทบทวน วิเคราะห์ข้อมูล ผลงานวิชาการแก่หน่วยงาน สำหรับบุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุขเป็นศูนย์รวมบทความทางวิชาการทางการแพทย์และสหสาขาวิชาชีพ เพื่อนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้อง	
ที่ปรึกษา	นพ.วรเชษฐ เต๋ชะรัก	
บรรณาธิการอำนวยการ	นพ.กิจจา เจียรวัฒนกก	
บรรณาธิการ	พญ.สุภารัตน์ กาญจนะวณิชย์	
กองบรรณาธิการ	นพ.กاجันต์ สุธาสี ดร.จิราวรรณ ตีเหล็ก นพ.ฉันทวัฒน์ สุทธิพงษ์ ศ.ดร.ชัยย ทยาภิวัฒนา นายชูศักดิ์ ยืนนาน นพ.ทวนฤทธิ์ สอนสะอาด นางสาวนาฏยา เอื้องโพธิ์ ผศ.ดร.พูนทรัพย์ ผลาขจรศักดิ์ พญ.เพ็ญพักตร์ รัตนรังรอง พญ.วรัศม์สุดา สมุทรทัย นพ.วัชรินทร์ ลิ้มสุนทรศิริ นางสาวสุทธิพันธุ์ อนุอมพันธุ์ ผศ.ดร.สุวิทย์ อริยชัยกุล นพ.อนันต์ วัชรชาติธรรม ภก.อัศวิน กรจิระเกษมศานต์	นางเกศภัทร วิสุทธิ รศ.ฉวีวรรณ ธงชัย นางชนกพร อุดตะมะ ดร.ภญ.ชิดชนก เรือนก้อน รศ.ดร.ทิพาพร วงศ์หงษ์กุล พญ.ธีรภรณ์ บุญยืน พญ.ปรียาภรณ์ เสนะวัต พญ.พรสุดา กฤติกาเมษ ดร.โรชนี อุปรา นางวลีลักษณ์ พิพัฒน์รัตนถาวร ผศ.นพ.สิทธิชา สิริอารีย์ รศ.ดร.ภก.สุศักดิ์ เสาร์แก้ว ดร.เสถียร ฉันทะ นางสาวอมวาลี อัมพันศิริรัตน์ พญ.อัญชลี ชัยนวล
ฝ่ายจัดการ	นายอรรถวิทย์ สีหะวาโส	นางสาวกนกวรรณ รุ่งรังษี
สำนักงาน	กลุ่มงานพัฒนาระบบคุณภาพและวิจัย โรงพยาบาลนครพิงค์ ๑๕๙ หมู่ ๑๐ ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๘๐ โทรศัพท์ ๐-๕๓๙๙-๙๒๐๐ ต่อ ๑๑๗๕, โทรสาร ๐-๕๓๙๙-๙๒๐๐ ต่อ ๑๑๗๔	
จัดพิมพ์โดย	หจก. ภัทรเพส (สำนักงานใหญ่) ๒๔๒/๒ ถ.มณีนพรัตน์ ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทรศัพท์ ๐-๕๓๒๑-๐๘๑๖, ๐-๕๓๒๒-๖๔๑๐	
กำหนดออก	ปีละ ๒ ฉบับ (มกราคม – มิถุนายน, กรกฎาคม – ธันวาคม)	
เดือน/ปีที่พิมพ์	สิงหาคม ๒๕๖๕	

Email: nkp.qc.r2r@gmail.com ดาวโหลดบทความได้ที่ <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/jnkp>

ความคิดเห็น ข้อมูล และบทสรุปต่างๆ ที่ลงตีพิมพ์ในวารสารโรงพยาบาลนครพิงค์เป็นของผู้เขียนบทความ

และไม่ได้แสดงว่ากองบรรณาธิการวารสารโรงพยาบาลนครพิงค์ และคณะผู้จัดการเห็นพ้องด้วยทั้งหมด

Unless otherwise stated, the views and opinion expressed in Journal of Nakorping Hospital are those of authors of papers, and do not represent those of Journal of Nakorping Hospital.

วารสาร

โรงพยาบาลนครพิงค์ปีที่ ๑๓ ฉบับพิเศษ

Journal of Nakornping Hospital Vol.13 No. Supplement

สารบัญ

หน้า

Page

บรรณาธิการ	1
ผลงานวิชาการนำเสนอประเภทวาจา (Oral Presentation) วันที่ 26 กรกฎาคม 2565	
ณ ห้องประชุม THARATHONG 1	
1. ผลของการสอนการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ด้วยสื่อการสอนแบบใหม่ต่อการคลอดทารกน้ำหนักตัวน้อยในหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์	2
2. ประสิทธิภาพของการสนับสนุนการเสริมแรงต่อความร่วมมือในการปฏิบัติตามแนวทางการดูแลผู้ป่วย เพื่อป้องกันการเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ หอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบประสาท โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์	3
3. พัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยไฟไหม้-น้ำร้อนลวกที่สวมใส่ผ้ายืดกดรัดแผลเป็น (Pressure garment) หอผู้ป่วยศัลยกรรมตกแต่งและไฟไหม้-น้ำร้อนลวก โรงพยาบาลลำปาง	5
4. ประสิทธิภาพของการใช้สื่อวีดิทัศน์ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกับโปรแกรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาหลังคลอด โรงพยาบาลพะเยา	6
5. ผลของการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลการเฝ้าระวังภาวะ Compartment Syndrome ผู้ป่วยกระดูกยางค์แขนหักและรยางค์ขาหักแบบปิด กลุ่มการพยาบาลผู้ป่วยออร์โธปิดิกส์ โรงพยาบาลลำปาง	7
6. ประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการจัดการความปวดในผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดกระดูกสะโพกหัก โรงพยาบาลลำปาง	8
7. การพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ของพยาบาลห้องผ่าตัดในการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ โดยไม่ใช้เครื่องปอดหัวใจเทียม	9
8. การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลในการป้องกันการใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำ ในผู้ป่วยเด็กโรคปอดอักเสบรุนแรง โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์	11
9. ประสิทธิภาพการให้ความรู้หลังการผ่าตัดโดยใช้สื่อ VDO ผ่าน QR code ในผู้ป่วยกระดูกสะโพกหักเพื่อลดการเกิดกระดูกสะโพกหักซ้ำ	13
10. ผลของโปรแกรมการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ ต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด หลังทำบอลลูนหัวใจ คลินิกโรคหัวใจ โรงพยาบาลแพร่	14
11. ประเมินผลการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมความสำเร็จในการหย่าเครื่องช่วยหายใจในผู้ป่วยที่มีการหย่าเครื่องช่วยหายใจยาก ณ หอผู้ป่วยวิกฤตศัลยกรรมประสาท	15

วารสาร

โรงพยาบาลนครพิงค์ปีที่ ๑๓ ฉบับพิเศษ

Journal of Nakornping Hospital Vol.13 No. Supplement

สารบัญ

หน้า

Page

12. การพัฒนาคุณภาพระบบบริการพยาบาลจากการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแลผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันชนิด STEMI ของเครือข่ายจังหวัดเชียงใหม่	16
13. ประสิทธิภาพของการใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดนิวในถุงน้ำดีผ่านกล้อง ห่องผ่าตัดโรงพยาบาลนครพิงค์	18
14. การพัฒนาระบบการให้บริการระยะกลางสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองจังหวัดพะเยา	19
15. การพัฒนารูปแบบการบริหารยาด้วยโปรแกรม Thai Identification	21
16. การจัดทำอนศิระสูงถึงนั่งต่อระดับความปวดและระยะเวลาตลอดในผู้คลอดที่มาคลอดในโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์	22

ผลงานวิชาการนำเสนอประเภทวาจา (Oral Presentation) วันที่ 26 กรกฎาคม 2565

ณ ห้องประชุม THARATHONG 2

1. Antibody response after the third dose of Covid-19 booster vaccination in healthcare workers	24
2. ลักษณะทางระบาดวิทยาของผู้ป่วยโรคซิฟิลิสในประเทศไทย	26
3. การดื้อยาต้านไวรัสเอชไอวีและการกลายพันธุ์ของยีนที่ส่งผลต่อการตอบสนองยาต้านไวรัสของโรงพยาบาลลำปาง	27
4. การเพิ่มเติมการฉีดยาชาระดับความรู้สึกเบี่ยง (Pericapsular nerve group block) สำหรับการลดปวดหลังผ่าตัดกระดูกสะโพกหักในผู้สูงอายุ	28
5. การบริหารยา Metoclopramide ร่วมกับ Tramadol เพื่อลดผลข้างเคียงอาการคลื่นไส้อาเจียน เทียบกับการบริหารยา Tramadol เพียงอย่างเดียวในผู้ป่วยที่มีอาการปวดเฉียบพลัน: การวิจัยแบบสุ่ม	29
6. ความแม่นยำของปัญญาประดิษฐ์ในการวินิจฉัยวัณโรคปอดจากภาพถ่ายรังสีทรวงอก	30
7. ปัจจัยที่มีผลต่อการเสียชีวิตในโรงพยาบาลของผู้ป่วยที่ใช้อยาวาร์ฟาริน หลังใช้แนวทางการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับยาอวาร์ฟาริน ของโรงพยาบาลลำปาง	31
8. ประสิทธิภาพของโปรแกรม Phrae FLS เพื่อลดอุบัติการณ์กระดูกหักซ้ำในผู้ป่วยกระดูกสะโพกหักโรงพยาบาลแพร่	32
9. รายงานผู้ป่วย: ความผันผวนของค่า INR ในผู้ป่วยที่ใช้อยาวาร์ฟารินควบคู่กับผลิตภัณฑ์กัญชา	33
10. การติดตามเฝ้าระวังและป้องกันอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา Phenytoin อย่างใกล้ชิด	34

วารสาร

โรงพยาบาลนครพิงค์ปีที่ ๑๓ ฉบับพิเศษ

Journal of Nakornping Hospital Vol.13 No. Supplement

สารบัญ

หน้า

Page

11. ความแม่นยำของการใช้ Coins scores ในการประเมินความรุนแรงของโรคต่อการเกิดการกำเริบเฉียบพลันและนอนโรงพยาบาลของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรงพยาบาลพะเยา	36
12. ผลการใช้หุ่นยนต์จัดยาต่อเวลาส่งมอบยา continue ไปยังหอผู้ป่วย ห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน โรงพยาบาลลำปาง	38
13. Pediatric DepartCOVID-1 9 -associated hospitalizations among children, April 1, 2020 – May 31, 2022	39

ผลงานวิชาการนำเสนอประเภทวาจา (Oral Presentation) วันที่ 26 กรกฎาคม 2565

ณ ห้องประชุม NANTA 3

1. ผลกระทบของการกระจายยาสำหรับผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ในหน่วยบริการปฐมภูมิ อำเภอเมืองลำปาง ในสถานการณ์โรคโควิด - 19 ปี 2564	40
2. สถานการณ์การใช้ยาปฏิชีวนะในการเลี้ยงสัตว์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	41
3. กระบวนการเฝ้าระวังความปลอดภัยจากการใช้ยาในวัด อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ	42
4. การพัฒนาและประเมินผลแบบบันทึกทางการพยาบาล ในหอผู้ป่วยหนัก ศัลยกรรมอุบัติเหตุ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์	43
5. ผลการบริหารเภสัชกรรมต่อมูลค่ายาที่ประหยัดได้ในคลินิกพิเศษผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลแพร่	45
6. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำงานวิจัยของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลลำปาง	47
7. ผลของการจัดการทางการพยาบาลในสตรีที่เจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดต่อการยืดระยะเวลาของการตั้งครรภ์และความวิตกกังวลระหว่างรับการรักษาในโรงพยาบาล	49
8. KNOWLEDGE, ATTITUDES AND PREVENTIVE BEHAVIORS OF COVID-19 AMONG KU THONG VILLAGE, MAE CHEDI SUBDISTRICT, WIANGPAPAO DISTRICT, CHIANG RAI	50
9. Lessons learned from COVID-19 prevention and control : A case study of home isolation for COVID-1 9 patients, Khwak Tai Village, Ta Kam Subdistrict, Wiang Kaen District, Chiang Rai Province	52
10. การสังเคราะห์ผลงานวิจัยทางการพยาบาล โรงพยาบาลลำปาง	54
11. ผลไม้เต้นระบำ (The Development of Apply Fruity Dancing Innovation)	55

วารสาร

โรงพยาบาลนครพิงค์ปีที่ ๑๓ ฉบับพิเศษ

Journal of Nakornping Hospital Vol.13 No. Supplement

สารบัญ

หน้า

Page

12. ผลการพัฒนาเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคอำเภอป่าบอนด้วยระบบเฝ้าระวัง Tawai For Health	56
13. ผลการทบทวนใบสั่งยา Vital drug และยามูลค่าสูง ห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน โรงพยาบาลลำปาง	57
14. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับพฤติกรรมการขายยาอันตรายในร้านชำ ต. ต้นธงชัย	59
15. Community Participation in COVID-19 Prevention at Ban Ton Lung, Ban Du Sub-district, Mueang District, Chiangrai Province	60
16. Factors associated with stress during the COVID-19 outbreak among the population of Pang Pu Loei Village, Pa Sang Sub- district, Maechan District, Chiang Rai, 2022	61

ผลงานวิชาการนำเสนอประเภทวาจา (Oral Presentation) วันที่ 26 กรกฎาคม 2565

ณ ห้องประชุม NANTA 4

1. การพัฒนารูปแบบการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสโลหิต โรงพยาบาลพะเยา	62
2. ประสิทธิภาพการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกในการดูแลสุขภาพช่องปากผู้ป่วย สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพา หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 3 โรงพยาบาลลำปาง	64
3. ผลของการสนับสนุนด้านข้อมูลและอารมณ์ผ่าน Line OA ต่อความรู้สึกไม่ แน่นอนของมารดาทารกเกิดก่อนกำหนดหออภิบาลทารกแรกเกิด	66
4. ผลของระบบการรักษายาบาลูกฉุน แบบวิถีใหม่ในสถานการณ์การ ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์	67
5. ผลของการสร้างสุข 5 มิติต่อความสุขของผู้สูงอายุโรคซึมเศร้า โรงพยาบาล ดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา	68
6. ผลของการพัฒนารูปแบบการติดตามดูแลหญิงติดเชื้อ HIV ต่อการมาตรวจ มะเร็งปากมดลูกซ้ำทุก 6 เดือนในรายที่มีผลการตรวจคัดกรองผิดปกติ โรงพยาบาลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา	69
7. การพัฒนาระบบบริหารทางการพยาบาลในสถานการณ์โควิด-19 โรงพยาบาลลำปาง	70
8. การพัฒนารูปแบบการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดไส้เลื่อนขาหนีบแบบวันเดียว กลับ โดยการจัดการรายกรณี ของโรงพยาบาลลำปาง	72
9. ประสิทธิภาพของการประยุกต์โปรแกรมจิตสังคมบำบัดสำหรับผู้ติดสารเสพติด ติดภายใต้สถานการณ์การระบาดของโควิด-19	74

สารบัญ

หน้า

Page

10. ผลของการส่งเสริมการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันปอดอักเสบในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ หอผู้ป่วยหนักอายุรกรรม โรงพยาบาลแพร์ 75
11. ผลการประยุกต์ใช้แนวคิดสืบกับการพัฒนาระบบการให้บริการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ (One Day Surgery) โรงพยาบาลแพร์ 76
12. การศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการบำบัดทางความคิดในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้ป่วยสุรา เขตอำเภอหล่มสัก 78
13. Factors Affecting Prevention Behavior of Coronavirus Disease 2019 of People in Pang Hud Village, Po Sub-district, Wiang Kawn District, Chiang Rai Province 79
14. ผลของการจัดตั้งคลินิกจิตดีต่อความร่วมมือในการใช้ยาของผู้ป่วยนอกโรคซึมเศร้าในโรงพยาบาลแม่ทะ จังหวัดลำปาง 81
15. ผลของการติดตามและจัดการปัญหาจากการใช้ยาผู้ป่วยที่ติดเชื้อโควิด 19 ที่รักษาแบบ home isolation ในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา 83
16. NPK.Officials development 85
17. ผลของการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผนต่อการตัดสินใจรับวัคซีนโควิด-19 ของผู้ที่อาการคล้ายโควิด-19 ที่มารับการตรวจที่โรงพยาบาลนครพิงค์ จ.เชียงใหม่ 87

Oral Presentation หัวข้อ Fast Track Group Presentation ณ วันที่ 27 กรกฎาคม 2565

1. ผลของการออกกำลังกายด้วยยางยืดและด้วยน้ำหนักร่างกายต่อความแข็งแรงของร่างกายในผู้ป่วยโรคไตที่ได้รับการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลพะเยา 88
2. ประสิทธิภาพของโปรแกรมการให้อาชีวสุศึกษาแบบจำเพาะเจาะจงต่อการป้องกันการสูญเสียการได้ยินจากเสียงดังของพนักงานของสถานประกอบการแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ 90
3. การสร้างสมการทำนายความลึกที่เหมาะสมของสายสวนหลอดเลือดดำของสายสะดือในทารกแรกเกิด 91
4. ปัจจัยพื้นฐานของผู้ป่วยเด็กโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์โอไมครอนในโรงพยาบาลน่าน 91
5. การตรวจคัดกรองโรคมะเร็งเซลล์ตับโดยใช้เครื่องตรวจคลื่นเสียงความถี่สูงในผู้ป่วยไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรังในโรงพยาบาลเพชรบูรณ์ 91
6. Clinical characteristics of COVID-19 related deaths 91

วารสาร

โรงพยาบาลนครพิงค์ปีที่ ๑๓ ฉบับพิเศษ

Journal of Nakornping Hospital Vol.13 No. Supplement

สารบัญ

หน้า

Page

7. การศึกษาเกณฑ์การพิจารณาความรุนแรงของ RBC morphology จากค่า Blood Indices ที่เกี่ยวข้องในงานโลหิตวิทยาและจุลทรรศน์ศาสตร์ โรงพยาบาลนครพิงค์	91
8. การศึกษาความสอดคล้องของระดับเฟอร์ริตินในเลือดระหว่างการไม่เจ็บจาก ตัวอย่างและการเจ็บจากตัวอย่างก่อนการวิเคราะห์	91
9. การศึกษาแอคติวิตีของซีทอนแอคติเวชันไอโซเอนไซม์ของเอนไซม์อัลคาไลน์ ฟอสฟาเตสในซีรัมของผู้ป่วยมะเร็งกระดูกเปรียบเทียบกับคนปกติ	91
10. การเปรียบเทียบอาการปวดหลัง หลังผ่าตัดทางรีเวช จากการจัดท่านอน ผู้ป่วยขณะผ่าตัด โดยใช้อุปกรณ์หมอนหนุนใต้ข้อเท้าและข้อเท้า	91
11. การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะสมองตายเพื่อการบริจาคอวัยวะ	91
12. การพัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วย โรคเบาหวานของเครือข่ายบริการสุขภาพ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์	91
13. เส้นทางสู่ความเป็นเลิศในการรับบริจาคอวัยวะและดวงตา	91

วารสาร

โรงพยาบาลนครพิงค์ปีที่ ๑๓ ฉบับพิเศษ

Journal of Nakoreping Hospital Vol.13 No.Supplement

บรรณาธิการแถลง

กิจจา เจียรวัฒนกก

วารสารโรงพยาบาลนครพิงค์ฉบับพิเศษนี้ จัดทำเนื่องในโอกาสที่โรงพยาบาลนครพิงค์ได้เป็นเจ้าภาพจัดงานประชุมวิชาการเครือข่ายวิจัยโรงพยาบาลขึ้น ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นการรวบรวมบทความคัดย่อผลงานวิชาการที่น่าสนใจในการประชุมวิชาการครั้งนี้ หวังว่าผลงานที่น่าสนใจเหล่านี้ จะมีประโยชน์ต่อผู้สนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นแนวทางสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่ต่อไป

Oral Presentation วันที่ 26 กรกฎาคม 2565 ณ ห้องประชุม THARATHONG 1

ผลของการสอนการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ด้วยสื่อการสอนแบบใหม่ต่อการคลอดทารกน้ำหนักตัวน้อยในหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ที่โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

ลัดนา สิริสุทธิรักษ์, ทศนีย์ ณ พิกุล, ปาณิสรา หลีควัน

งานฝากครรภ์ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทารกแรกเกิดน้ำหนักตัวน้อยในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการสอนการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ด้วยสื่อการสอนแบบเดิม และกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการสอนการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ด้วยสื่อการสอนแบบใหม่ เป็นการศึกษาในรูปแบบ Historical control ชนิดวิจัย Intervention study designs โดยการแบ่งกลุ่มการศึกษาเป็น 2 กลุ่ม คือ 1กลุ่มที่ได้รับการสอนการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ด้วยสื่อการสอนแบบเดิม เก็บข้อมูลทั่วไป และข้อมูลผลลัพธ์ ตาม case record form ย้อนหลัง จากเวชระเบียน เดือน มกราคม-ธันวาคม 2562 จำนวน 1,041 ราย และกลุ่มที่2 จำนวน 521รายคือกลุ่มที่ได้รับการสอนการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ด้วยสื่อการสอนแบบใหม่ คือ การสอนด้วยสื่อการสอนในรูปแบบของ ภาพวาด นาฬิกาชีวิตของหญิงตั้งครรภ์ รูปการ์ตูนที่สื่อในเรื่องของการรับประทานอาหาร การพักผ่อน การนอนหลับ เพื่อลดการใช้พลังงาน ลักษณะของการทำงานที่เหมาะสมสำหรับหญิงตั้งครรภ์ โดยกลุ่มนี้จะเก็บข้อมูลไปข้างหน้า กุมภาพันธ์ 2564 ถึง กรกฎาคม 2564 โดยผลของการสอนการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ด้วยสื่อการสอนแบบใหม่พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของทั้งสองกลุ่มคลอดบุตรปกติทางช่องคลอด กลุ่มที่ได้รับการสอนการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ด้วยสื่อการสอนแบบใหม่คลอดบุตรขณะอายุครรภ์เฉลี่ย 38.39 ± 15.02 สัปดาห์ ส่วนกลุ่มที่ได้รับการสอนการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ด้วยสื่อการสอนแบบเดิม คลอดบุตรขณะอายุครรภ์เฉลี่ย 37.89 ± 15.32 สัปดาห์ ซึ่งกลุ่มที่ได้รับการสอนการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ด้วยสื่อการสอนแบบใหม่คลอดบุตรอายุครรภ์เฉลี่ยมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ด้วยสื่อการสอนแบบเดิม กลุ่มที่ได้รับการสอนการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ด้วยสื่อการสอนแบบใหม่คลอดทารกน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัมมีจำนวนน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ด้วยสื่อการสอนแบบเดิม เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนักทารกแรกเกิดพบว่า กลุ่มที่ได้รับการสอนการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ด้วยสื่อการสอนแบบใหม่คลอดทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิดเฉลี่ย $3,004.29 \pm 434.37$ กรัม ส่วนกลุ่มที่ได้รับการสอนการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ด้วยสื่อการสอนแบบเดิมคลอดทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิดเฉลี่ย $2,887 \pm 439.98$ กรัม ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$) ดังนั้นจึงขอเสนอแนะให้ส่งเสริมให้ความรู้แก่หญิงตั้งครรภ์ ในรูปแบบที่หญิงตั้งครรภ์สามารถจดจำได้ง่าย จะทำให้หญิงตั้งครรภ์สามารถปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จะส่งผลให้หญิงตั้งครรภ์ ตั้งครรภ์แบบมีคุณภาพ ไม่มีภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์ซึ่งจะส่งผลให้การคลอดดำเนินไปอย่างปลอดภัย และทารกแรกเกิดน้ำหนักได้ตามเกณฑ์

คำสำคัญ: หญิงตั้งครรภ์, ทารกแรกเกิด, สื่อการสอน

ติดต่อบทความ

ลัดนา สิริสุทธิรักษ์, งานฝากครรภ์ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

E-mail: moope55@gmail.com

ประสิทธิผลของการสนับสนุนการเสริมแรงต่อความร่วมมือในการปฏิบัติตาม แนวทางการดูแลผู้ป่วย เพื่อป้องกันการเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ หอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบประสาท โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

พิกุล สุนทรประดิษฐ์, ดาราทิพย์ โต๊ะเครื่อง, กนกรัตน์ เชื้อนคำ, ณัฐรุจา พรหมศรี
โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: ปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ (Ventilator Associated Pneumonia: VAP) เป็นโรคติดเชื้อที่พบได้บ่อยในโรงพยาบาลในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ การป้องกันในผู้ใหญ่ โดยเฉพาะผู้ป่วยวิกฤตเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากนำไปสู่การติดเชื้อในกระแสโลหิตและเพิ่มอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วย

วัตถุประสงค์: 1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการใช้แนวทางการสนับสนุนการเสริมแรงต่อความร่วมมือของพยาบาลในการปฏิบัติตามแนวทางการดูแลผู้ป่วยเพื่อป้องกันการเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ ในหอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบประสาท โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ 2. เพื่อศึกษาการเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจหลังการใช้แนวทางการสนับสนุนและการเสริมแรงในหอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบประสาท โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

วิธีการศึกษา: 1. การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบ Interrupted Time Design พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบประสาท โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ระหว่าง วันที่ 1 ธันวาคม 2562 ถึง 30 พฤศจิกายน 2563 จำนวน 16 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนดคือ ปฏิบัติงานเวรเช้า บ่าย ดึก ยินดีและเต็มใจในการวิจัย ก่อนส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ พยาบาลปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยใช้แนวทางการดูแลผู้ป่วยเพื่อป้องกันการเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ ของกลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ระหว่าง วันที่ 1 ธันวาคม 2562 ถึงเดือน 31 พฤษภาคม 2563 หลังส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติ ระหว่าง วันที่ 1 มิถุนายน 2563 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2563 วัดผลคะแนนภายหลังการส่งเสริมการดูแลผู้ป่วยเพื่อป้องกันการเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ

2. ผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจได้รับการรักษาในหอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบประสาท โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ระหว่าง วันที่ 1 ธันวาคม 2562 ถึง วันที่ 30 พฤศจิกายน 2563 จำนวน 408 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม ก่อนส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ พยาบาลปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลโดยใช้แนวทางการดูแลผู้ป่วยเพื่อป้องกันการเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ ของกลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ระหว่าง วันที่ 1 ธันวาคม 2562 ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม 2563 จำนวน 198 คนและหลังส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติ ตั้งแต่ วันที่ 1 มิถุนายน 2563 ถึงเดือน 30 พฤศจิกายน 2563 จำนวน 210 คน วัดผลการเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ

ผลการศึกษา: 1.พยาบาลจำนวนทั้งหมด 16 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.25 อายุระหว่าง 26-30 ปี ร้อยละ 37.50 อายุเฉลี่ย 51.75 ± 18.87 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 93.75 ประสบการณ์ที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบประสาทอยู่ในระหว่าง 1-5 และ 6-10 ปี ร้อยละ 37.50 เท่ากัน ประสบการณ์เฉลี่ย 9.19 ± 6.97 ปี เคยได้รับความรู้ในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ 6 คนคิดเป็นร้อยละ 37.65 และไม่เคยได้รับความรู้ 10 คนคิดเป็นร้อยละ 62.35 (ตารางที่1) พบว่าหลังการสนับสนุนและการเสริมแรงในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ (VAP Bundle) พยาบาลมีคะแนนเฉลี่ยหลังการสนับสนุนและการเสริมแรงเพิ่มขึ้นในทุกหัวข้อคือการหยาเครื่องช่วยหายใจ การล้างมือ การป้องกันการปนเปื้อน และการฟื้นฟูสภาพผู้ป่วย อย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.001$) (ตารางที่2)

2.ผู้ป่วยจำนวนทั้งหมด 408 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 198 คนและกลุ่มทดลองจำนวน 210 คน ทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่อายุน้อยกว่า 45 ปี มีโรคประจำตัว 3 ลำดับแรกความดันโลหิตสูง รองลงมาเบาหวานและไต ตามลำดับ สาเหตุการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลมากที่สุดเป็นโรคหลอดเลือดสมองและรองลงมาโรคสมองขาดเลือด มีระดับความรู้สีกตัวทางสมอง ≤ 8 คะแนนมากที่สุด รองลงมาเท่ากับ 9-12 คะแนน น้อยที่สุด 13-15 คะแนน ส่วนใหญ่ได้รับอาหารทางสายยาง ได้รับการผ่าตัดทางสมองมากที่สุด รองลงมาผ่าตัดหลังและช่องปาก ตามลำดับ(ตารางที่3) ภายหลังส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันการเกิดปอดอักเสบขณะใส่เครื่องช่วยหายใจ พบว่าการเกิดปอดอักเสบลดลง 15 ราย คิดเป็น 7.14% น้อยกว่าก่อนใช้แนวปฏิบัติพบเกิด 26 ราย คิดเป็น 13.13% $p=0.049$ (ตารางที่4)

สรุปผลและข้อเสนอแนะ: จากผลการวิจัยนี้ ควรส่งเสริมให้พยาบาลทุกหอผู้ป่วยได้รับการสนับสนุนและการเสริมแรงในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ (VAP Bundle)

กิตติกรรมประกาศ: คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ นายแพทย์ไชยเวช ธนไพศาล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ รศ.ดร.รอน.พ. ชัยนรินทร์ ปทุมานนท์ รศ.ชไมพร ทวีศรี งานป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ คณะกรรมการวิจัยโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์และเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบประสาท ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานวิจัยฉบับนี้

คำสำคัญ: การสนับสนุนและการเสริมแรง, แนวปฏิบัติการพยาบาลในการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ, หอผู้ป่วยศัลยกรรมระบบประสาท โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

ติดต่อบทความ

พิกุล สุนทรประดิษฐ์, โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
E-mail: pikul1508@gmail.com

พัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยไฟไหม้-น้ำร้อนลวกที่สวมใส่ผ้ายืดกดรัดแผลเป็น (Pressure garment) หอผู้ป่วยศัลยกรรมตกแต่งและไฟไหม้-น้ำร้อนลวก โรงพยาบาลลำปาง

ศิริพร วังแวว

หอผู้ป่วยศัลยกรรมตกแต่งและไฟไหม้-น้ำร้อนลวก โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

แผลเป็นนูน (Hypertrophic scar) เป็นปัญหาสำคัญในผู้ป่วยแผลไฟไหม้-น้ำร้อนลวก มีผลกระทบต่อผู้ป่วยทั้งด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์ สังคม เศรษฐกิจ และการดำเนินชีวิตประจำวัน การรักษาด้วยผ้าที่มีแรงกดรัด (Pressure garment therapy) เป็นการรักษาที่มีประสิทธิภาพและได้ผลดี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and development) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยไฟไหม้-น้ำร้อนลวกที่สวมใส่ผ้ายืดกดรัดแผลเป็น (Pressure garment) และศึกษาผลของการใช้แนวทางที่พัฒนาขึ้น ซึ่งมีการดำเนินการ 4 ระยะ ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนสิงหาคม 2563 โดย ระยะที่ 1 วิเคราะห์ปัญหาจากการดูแลผู้ป่วย ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วย ระยะที่ 3 ทดสอบประสิทธิภาพในกลุ่มผู้ป่วย และพยาบาลวิชาชีพ ระยะที่ 4 ประเมินผลและปรับปรุงแนวทางฯ ซึ่งมีการศึกษาผู้ป่วยในหอผู้ป่วยศัลยกรรมตกแต่งและไฟไหม้-น้ำร้อนลวก โรงพยาบาลลำปาง จำนวน 60 ราย และพยาบาลวิชาชีพ 20 ราย โดยศึกษาในกลุ่มก่อนการใช้แนวทางฯ เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน จำนวน 30 ราย และกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามแนวทางฯ ในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม จำนวน 30 ราย เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แนวทางการดูแลผู้ป่วยไฟไหม้-น้ำร้อนลวกที่สวมใส่ผ้ายืดกดรัดแผลเป็น (Pressure Garment) หอผู้ป่วยศัลยกรรมตกแต่งและไฟไหม้-น้ำร้อนลวก โรงพยาบาลลำปาง, แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติตัวของผู้ป่วย, แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ป่วย และพยาบาลวิชาชีพ ผู้ใช้แนวทางฯ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา CVI = 0.86, 0.90 และ 0.86 ตามลำดับ และแบบประเมิน POSAS (Patient and Observers Scar Assessment scales) สถิติที่ใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ Independent t-test

ผลการศึกษาพบว่า 1) แนวทางการดูแลผู้ป่วยฯ ประกอบด้วย 5 กิจกรรม ได้แก่ 1.การให้ความรู้คำแนะนำการสวมใส่ผ้ายืดกดรัดแผลเป็น (pressure garment) โดยเจ้าหน้าที่ และใช้สื่อ VDO พร้อมทั้งแจกแผ่นพับ 2.จัดกิจกรรม Group therapy โดยให้ผู้ป่วยและญาติได้พบปะพูดคุยกับ Role Model 3.พัฒนาระบบการวางแผนจำหน่าย 4.พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์การตัดเย็บ 5.จัดช่องทางการติดต่อสื่อสารกับบุคลากรผู้ดูแล แบบ Real Time 2) ผลของการใช้แนวทางฯ พบว่า คะแนน POSAS ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ไม่พบภาวะแทรกซ้อน ความพึงพอใจของพยาบาลต่อการใช้นโยบายฯอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของผู้ป่วยอยู่ในระดับมาก ได้ข้อสรุปว่าการพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ป่วยไฟไหม้-น้ำร้อนลวกที่สวมใส่ผ้ายืดกดรัดแผลเป็น (Pressure garment) สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและผลลัพธ์การให้บริการ ควรสนับสนุนให้ใช้แนวทางดังกล่าวในการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้ต่อไป

คำสำคัญ: ผ้ายืดกดรัดแผลเป็น (Pressure garment), แนวทาง, ผู้ป่วยไฟไหม้-น้ำร้อนลวก

ติดต่อบทความ

ศิริพร วังแวว, หอผู้ป่วยศัลยกรรมตกแต่งและไฟไหม้-น้ำร้อนลวก โรงพยาบาลลำปาง

E-mail: swangwael051@gmail.com

ประสิทธิผลของการใช้สื่อวีดิทัศน์ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกับโปรแกรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาหลังคลอด โรงพยาบาลพะเยา

ปาริชาติ ธาดาจันทน์ พย.ม.¹, สุรศักดิ์ เสาแก้ว, ภ.บ., วท.ด., ว.ภ. (คัมภีร์ครองผู้บริโภคนด้านยาและสุขภาพ), ว.ภ. (บริหารเภสัชกิจ)²

¹หอผู้ป่วยพิเศษสูติกรรม โรงพยาบาลพะเยา

²หน่วยความเป็นเลิศด้านวิจัยผลลัพธ์และบูรณาการทางคลินิก คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: กระทรวงสาธารณสุขตั้งเป้าให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร้อยละ 50 ของการเกิดมีชีวิต แต่จากผลสำรวจในปี พ.ศ. 2562 ของสำนักสถิติแห่งชาติร่วมกับองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ พบว่ามีทารกเพียงร้อยละ 14 ที่ได้กินนมแม่อย่างเดียวนในช่วง 6 เดือนแรกของชีวิต การใช้สื่อวีดิทัศน์ร่วมกับโปรแกรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาหลังคลอดมีรายงานว่าสามารถช่วยส่งเสริมการกินนมแม่ในทารกได้ ผู้วิจัยจึงศึกษาประสิทธิผลของการใช้สื่อวีดิทัศน์ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกับโปรแกรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาหลังคลอด ในบริบทของโรงพยาบาลพะเยา

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาผลการใช้สื่อวีดิทัศน์ร่วมกับโปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวนหลังคลอดที่ 28 วัน

วิธีการศึกษา: การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลองชนิด 2 กลุ่ม (Quasi-Experimental Research) เพื่อเปรียบเทียบถึงผลของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ก่อนและหลังการให้โปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในหญิงหลังคลอดที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลพะเยาระหว่างเดือน กันยายน 2564 – มีนาคม 2565 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 129 ราย เป็นกลุ่มทดลอง 63 ราย กลุ่มควบคุม 65 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นโปรแกรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ แบ่งเนื้อหาความรู้ทักษะการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในแต่ละวันให้เหมาะสมกับความพร้อมของหญิงหลังคลอดในวันที่ 1, 2 และ 3 หลังคลอดและติดตามให้คำแนะนำเมื่อผู้ป่วยจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลทางโทรศัพท์/LINE application ไปจนถึงวันที่ 7 หลังคลอด จากนั้นติดตามผลของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่ 28 วันหลังคลอด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกส์

ผลการศึกษา: พบว่าแม่มีอายุโดยเฉลี่ยแม่มีอายุ 30 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาปริญญาตรี มีงานประจำ ผลของการได้รับโปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ณ 28 วันหลังคลอด มีอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียวหลังให้โปรแกรม ร้อยละ 71.40 และก่อนให้โปรแกรมร้อยละ 69.2 ($P = 0.786$) เมื่อวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยโลจิสติกส์ พบว่าการได้รับโปรแกรมส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ มีแนวโน้มเพิ่มอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว (adjusted Odds ratio 2.11, 95%CI 0.547 – 8.158, $p=0.278$)

สรุปและข้อเสนอแนะ: การใช้สื่อวีดิทัศน์ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ร่วมกับโปรแกรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ของมารดาหลังคลอดอาจช่วยเพิ่มอัตราความสำเร็จของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การนำโปรแกรมไปใช้ควรมีการติดตามให้คำแนะนำในรายที่ยังมีปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างต่อเนื่อง เปิดช่องทางในติดต่อสอบถามกับบุคลากรผู้เชี่ยวชาญนมแม่ทั้งทางโทรศัพท์และการเข้ามาปรึกษาในแผนกคลินิกนมแม่ และติดตามผลการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ไปจนถึง 6 เดือน

คำสำคัญ: โปรแกรมการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่, สื่อวีดิทัศน์, มารดาหลังคลอด

ติดต่อบทความ

ปาริชาติ ธาดาจันทน์, หอผู้ป่วยพิเศษสูติกรรม โรงพยาบาลพะเยา

E-mail: koong.king6112@gmail.com

ผลของการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลการเฝ้าระวังภาวะ Compartment Syndrome ผู้ป่วยกระดูกยางค์แขนหักและรยางค์ขาหักแบบปิด กลุ่มการพยาบาลผู้ป่วย ออร์โธปิดิกส์ โรงพยาบาลลำปาง

กนกлада ชุ่มอินทจักร พย.ม., คัทลียา อินทะยศ พย.ม.

โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ภาวะความดันในช่องกล้ามเนื้อสูงจะกีดขวางไหลเวียนของหลอดเลือดฝอยและการทำงานของเส้นประสาททำให้กล้ามเนื้อขาดเลือดมาเลี้ยงเน่าตายอย่างรวดเร็ว เป็นเหตุให้เส้นประสาทเสียหายที่สูญเสียอวัยวะเกิดความพิการและอาจเสียชีวิตได้ พยาบาลมีบทบาทสำคัญในการประเมินและเฝ้าระวังเพื่อป้องกันภาวะนี้ การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experiment Research) เพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ก่อนและหลังการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลการเฝ้าระวังภาวะ Compartment Syndrome กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่มคือ 1) ผู้ป่วยกระดูกยางค์แขนหักและขาหักแบบปิดและได้รับการผ่าตัดหรือใส่เฝือก แบ่งเป็นกลุ่มที่ใช้แนวปฏิบัติ การพยาบาลการเฝ้าระวังภาวะ Compartment Syndrome 30 ราย และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ 30 รายคัดเลือกแบบจำเพาะเจาะจง 2) พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยศัลยกรรมกระดูก 1, 2, 3 จำนวน 47 ราย เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม 2564-31 มกราคม 2565 เครื่องมือที่ใช้คือ แนวปฏิบัติการพยาบาลการเฝ้าระวังภาวะ Compartment Syndrome, แบบประเมิน Compartment Syndrome, แผนนิเทศทางการพยาบาลตามแนวคิดของพรอคเตอร์ (Proctor's Model), แบบวัดความรู้ของพยาบาลเกี่ยวกับภาวะ Compartment Syndrome และแบบสอบถามความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพผู้ใช้แนวปฏิบัติ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)=0.84 และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค=0.87 ทุกชุด วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ Fisher exact test, Independent t-test, pair t-test ผลการศึกษาพบว่าทั้งสองกลุ่มไม่เกิดภาวะ Compartment Syndrome ร้อยละ 100 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ของพยาบาลก่อนและหลังใช้แนวปฏิบัติพบว่า ก่อนใช้แนวปฏิบัติคะแนนเฉลี่ย 5.91 (± 1.157) เพิ่มขึ้นเป็น 8.70 (± 1.040) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.001$ ความพึงพอใจของพยาบาลต่อการใช้นโยบายปฏิบัติอยู่ในระดับพอใจมาก สรุปได้ว่าการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลการเฝ้าระวังภาวะ Compartment Syndrome ช่วยให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีคือ ไม่เกิดภาวะ Compartment Syndrome , พยาบาลสามารถนำแนวปฏิบัติไปใช้เพื่อเป็นแนวทางเดียวกันในการป้องกันภาวะ Compartment Syndrome ได้

คำสำคัญ: แนวปฏิบัติ, ภาวะCompartment Syndrome, ผู้ป่วยกระดูกยางค์แขนหักและรยางค์ขาหักแบบปิด

ติดต่อบทความ

กนกлада ชุ่มอินทจักร, โรงพยาบาลลำปาง

E-mail: kanoklada.tan@gmail.com

ประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการจัดการความปวดในผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดกระดูกสะโพกหัก โรงพยาบาลลำปาง

ยุพิน ตันอนุชิตติกุล พย.ม., สมพร เลิศวิริยเสถียร พย.ม., คหวิ ศรีสิทธิรักษ์ พย.บ.,

นัยนา ณ ลำปาง พย.บ.

โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: ความปวดก่อนและหลังการผ่าตัดกระดูกสะโพกหักในผู้สูงอายุส่งผลถึงความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยและภาวะแทรกซ้อนที่จะตามมา หากมีการจัดการที่ดีจะทำให้เกิดผลดีต่อทั้งผู้ป่วยและสถานบริการสุขภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย: เพื่อประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการจัดการความปวดในผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดกระดูกสะโพกหัก โรงพยาบาลลำปาง

วิธีการศึกษา: การวิจัยเชิงทดลองที่รวบรวมข้อมูลกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองต่างช่วงเวลา (Intervention Interrupted time design) รูปแบบประกอบด้วย 1) แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการจัดการอาการปวดในผู้สูงอายุหลังผ่าตัดกระดูกสะโพก ของธนาวรรณ แสนปัญญาและคณะ, 2551 2) โปรแกรมการประเมินและบันทึกการจัดการความปวดใน tablet computer และ 3) การนิเทศด้วย Nurse Pain Supervisor โดยใช้ Seven-Eyed Supervision Model ศึกษาในผู้ป่วยสูงอายุที่มีภาวะกระดูกสะโพกหัก จำนวน 84 ราย แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 42 คน กลุ่มควบคุมได้รับการจัดการความปวดตามแบบเดิมที่เคยได้รับ กลุ่มทดลองได้รับการจัดการความปวดด้วยรูปแบบฯ ของโรงพยาบาล ลำปาง ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบฯ ด้วยแบบประเมินความปวด แบบประเมินความสามารถในการฟื้นฟูสภาพของผู้ป่วยหลังการผ่าตัด (The Cumulated Ambulation Score : CAS) และแบบประเมินความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (Activities of Daily Living : ADL) และอื่นๆ ที่ใช้ และประเมินความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพที่ใช้รูปแบบฯ จำนวน 49 คน ใช้สถิติเชิงพรรณนา, Fisher exact probability test และ Independent t-test

ผลการศึกษา: (1) คะแนนความปวดของผู้ป่วยสูงอายุกระดูกสะโพกหักก่อนผ่าตัด/ทันทีหลังกลับจากผ่าตัด/ภายหลังได้รับการผ่าตัด 24, 48, 72 ชั่วโมง กลุ่มทดลองมีคะแนนความปวดน้อยกว่ากลุ่มควบคุม ($p < 0.001$, < 0.001 , 0.017 , < 0.001 , 0.001) (2) คะแนนความสามารถในการฟื้นฟูสภาพของผู้ป่วยหลังการผ่าตัด และคะแนนความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน ของกลุ่มทดลองดีกว่ากลุ่มควบคุม ($p = 0.029$, $p < 0.001$) (3) จำนวนวันเฉลี่ยที่ผู้ป่วยสามารถเดินได้ครั้งแรกหลังการผ่าตัดของกลุ่มทดลองดีกว่ากลุ่มควบคุม ($p = 0.405$) (4) การเกิดภาวะแทรกซ้อนหลังการผ่าตัด จำนวนวันนอนในโรงพยาบาล และค่าใช้จ่ายในโรงพยาบาลของกลุ่มทดลองน้อยกว่ากลุ่มควบคุม และ (5) พยาบาลมีความพึงพอใจในการใช้รูปแบบฯ

สรุปและข้อเสนอแนะ: การใช้รูปแบบการจัดการความปวดในผู้สูงอายุที่ได้รับการผ่าตัดกระดูกสะโพกหักของโรงพยาบาล ลำปางเป็นผลดีต่อผู้สูงอายุ ที่มีภาวะกระดูกสะโพกหัก

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการความปวด, ผู้สูงอายุ, การผ่าตัดกระดูกสะโพกหัก

ติดต่อบทความ

นัยนา ณ ลำปาง, โรงพยาบาลลำปาง

E-mail: nainasuwunnasung@gmail.com

การพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ของพยาบาลห้องผ่าตัดในการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ โดยไม่ใช้เครื่องปอดหัวใจเทียม

วิภาดา ศุภสุวรรณกุล พย.ม, เกศราภรณ์ อุดกันทา พย.ม, บุญทรัพย์ ศักดิ์บุญ พบ.

โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: การเสริมสร้างสมรรถนะของพยาบาลห้องผ่าตัดหัวใจเป็นสิ่งที่สำคัญ ต้องใช้เวลาในการฝึกอบรมเพื่อเตรียมทักษะประมาณ 3 เดือนต่อคน ทำให้พยาบาลห้องผ่าตัดหัวใจยังมีจำกัด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพัฒนาโปรแกรมและประเมินผลลัพธ์ของโปรแกรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ของพยาบาลห้องผ่าตัดในการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจโดยไม่ใช้เครื่องปอดหัวใจเทียม โรงพยาบาลลำปาง ในเรื่องความรู้ ทักษะ ความพึงพอใจ และอุบัติการณ์

วิธีการศึกษา: การวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ดำเนินการ กรกฎาคม พ.ศ. 2563 - กรกฎาคม พ.ศ. 2564 ในพยาบาลห้องผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ โดยไม่ใช้เครื่องปอดหัวใจเทียม (OPCAB) โรงพยาบาลลำปาง โดยมีพยาบาลพี่เลี้ยงผ่าตัดหัวใจที่มีประสบการณ์ทำงานในห้องผ่าตัด โรงพยาบาลลำปาง ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลปริศัลยกรรม ทรวงอก จำนวน 3 คน และพยาบาลผู้รับการฝึกที่มีประสบการณ์ทำงานในห้องผ่าตัดโรงพยาบาลลำปาง น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 8 คน โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพัฒนาร่วมกับประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning : EL) ของเดวิด เอ.โคลบ (David A. Kolb) และการสอนแบบโค้ช เพื่อพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ ประกอบด้วย 4 ระยะ คือ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ 2) การพัฒนาโปรแกรม 3) การทดลองใช้โปรแกรม และ 4) การประเมินผลลัพธ์ของโปรแกรม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที (t-test)

ผลการศึกษา: การวิเคราะห์สถานการณ์การพยาบาล พบว่า จำนวนพยาบาลห้องผ่าตัดหัวใจไม่เพียงพอ การเตรียมพยาบาลห้องผ่าตัดหัวใจใช้เวลาในการฝึกอบรมนาน จากเนื้อหาและการปฏิบัติค่อนข้างมากและยาก พัฒนาโปรแกรมโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาโปรแกรมโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ผ่านการสอนแบบโค้ช ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ภาคทฤษฎี 2 สัปดาห์ เป็นขั้นตอนการเตรียมความพร้อมโดยผู้เข้าอบรมต้องผ่านการศึกษาดูด้วยตนเองจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์และสื่อความรู้ผ่านลิงค์ ที่ทีมผู้วิจัยและทีมพยาบาลห้องผ่าตัดหัวใจ ศึกษาค้นคว้าตำราเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และปรับตามบริบทของโรงพยาบาลลำปาง ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีความเชี่ยวชาญ และส่วนที่ 2 ภาคปฏิบัติ 2 สัปดาห์ โดยมีระบบพี่เลี้ยงเฉพาะคนช่วยสนับสนุนในการเรียนรู้ของผู้ฝึก ประกอบด้วย 3 ระยะ คือ ระยะก่อนฝึก ขณะฝึกและหลังการฝึก ระยะที่ 3 การทดลองใช้โปรแกรมผู้รับการฝึก จำนวน 8 คน มีอายุเฉลี่ย 25.13 ปี มีประสบการณ์ในห้องผ่าตัดเฉลี่ย 2 ปี 4 เดือน และทุกคนใช้เวลาในการฝึกคนละ 10 วัน พบว่าผู้รับการฝึกทุกคนผ่านการประเมินการฝึกปฏิบัติตามโปรแกรมมากกว่าร้อยละ 80 โดยมีคะแนนปฏิบัติเฉลี่ย $94.89 (\pm 5.47)$ และสมรรถนะเฉลี่ย $80.48 (\pm 10.32)$ ระยะที่ 4 การประเมินผลลัพธ์ของโปรแกรม

พบว่าผู้รับการฝึกพึงพอใจต่อโปรแกรม ร้อยละ 79.47 โดยมีคะแนนความรู้หลังเข้าโปรแกรม 90.00 (± 7.35) สูงวก่อนเข้าโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} \leq 0.001$) ไม่พบอุบัติการณ์

สรุปและข้อเสนอแนะ: โปรแกรมการเรียนรู้จากประสบการณ์นี้ สามารถพัฒนาพยาบาลให้มีความรู้และทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจ โดยไม่ใช้เครื่องปอดหัวใจเทียมได้ และใช้ระยะเวลาในการอบรมน้อยกว่าปกติ โดยผู้ป่วยไม่มีภาวะแทรกซ้อนจากการผ่าตัด ผู้รับการฝึกและพี่เลี้ยงพึงพอใจ

คำสำคัญ: การเรียนรู้จากประสบการณ์ ผู้ป่วยผ่าตัดทำทางเบี่ยงหลอดเลือดหัวใจโดยไม่ใช้เครื่องปอดหัวใจเทียม

ติดต่อบทความ

วิภาดา ศุภสุวรรณกุล, โรงพยาบาลลำปาง
E-mail: wipadaor@gmail.com

การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลในการป้องกันการใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำ ในผู้ป่วยเด็ก โรคปอดอักเสบรุนแรง โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

สุนิศา บุตรขุนทอง พย.ม., สมนึก ไสจรแสง พย.บ., รัตนา วัฒนศรี พย.บ., ทรงพร นารินทร์ พย.บ.,
รุ่งนภา คำฮ้อย พย.ม.
โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: การถอดท่อช่วยหายใจในเด็กโรคปอดอักเสบอย่างรุนแรงมีความยุ่งยากซับซ้อน อาจมีอันตรายถึงชีวิตได้ การพัฒนาและใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลในการป้องกันการใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำ จะช่วยให้ผู้ป่วยปลอดภัย

วัตถุประสงค์: เพื่อพัฒนา และศึกษาผลของการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลในการป้องกันการใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำในผู้ป่วยเด็กโรคปอดอักเสบรุนแรง โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

วิธีการศึกษา: เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ในผู้ป่วยเด็กที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนักกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน ทั้งหมด 154 ราย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก คือ ผู้ป่วยเด็กโรคปอดอักเสบรุนแรงที่มีภาวะหายใจล้มเหลว ก่อนมีแนวปฏิบัติ จำนวน 105 ราย ในช่วงเดือน เมษายน 2561- มีนาคม 2562 โดยศึกษาจากเวชระเบียนย้อนหลัง กลุ่ม 2 คือ ผู้ป่วยเด็กโรคปอดอักเสบรุนแรงที่มีภาวะหายใจล้มเหลว หลังมีแนวปฏิบัติ จำนวน 49 ราย ในช่วงเดือน เมษายน 2563- มีนาคม 2564 เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย 1) แนวปฏิบัติการพยาบาลในการป้องกันการใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำในผู้ป่วยเด็กโรคปอดอักเสบรุนแรง 2) แบบประเมินความยาก-ง่าย และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของแนวปฏิบัติ 3) แบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติ 4) แบบประเมินความพึงพอใจ ของพยาบาลวิชาชีพ 5) แบบบันทึกผลลัพธ์การปฏิบัติตามแนวทางการพยาบาลป้องกันการใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำในเด็กโรคปอดอักเสบรุนแรง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติ

ผลการศึกษา: 1) แนวปฏิบัติการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ การประเมินความพร้อมก่อนหย่าเครื่องช่วยหายใจทุกวัน การหย่าเครื่องช่วยหายใจ การประเมินก่อนถอดท่อช่วยหายใจโดยการทดสอบการรั่วและใช้แบบประเมิน CALMS criteria การพยาบาลขณะถอดท่อช่วยหายใจ และการพยาบาลหลังถอด ท่อช่วยหายใจ มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้และมีความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.98 2) ผลของการใช้แนวปฏิบัติพบว่า 2.1) ความยาก-ง่าย สามารถปฏิบัติได้ง่ายมาก (mean 3.89+0.25) ส่วนความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของแนวปฏิบัติอยู่ในระดับที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ทั้งหมด (mean 3.88+0.25) 2.2) พยาบาลวิชาชีพมีความพึงพอใจโดยรวมต่อการนำไปใช้ระดับมากที่สุด (mean 4.69 +0.63) 2.3) เมื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์ก่อนและหลังใช้แนวปฏิบัติพบว่า อัตราการใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำลดลง (16.19 vs 8.16%, p=0.020) ระยะเวลาการใส่ท่อช่วยหายใจลดลง (5.16 vs 3.56 days, p=0.001) และ ระยะเวลาการนอนโรงพยาบาลลดลง (8.38 vs 6.11 days, p=0.050) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนอัตราการเกิดภาวะอุดกั้นทางเดินหายใจส่วนบนอย่างเฉียบพลันลดลง (36.19 vs 24.49%, p=0.604) และ ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยลดลง (65,411 vs 45,958 บาท, p=0.089) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปและข้อเสนอแนะ: แนวปฏิบัติการพยาบาลที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในการป้องกันการใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำในเด็กป่วยด้วยโรคปอดอักเสบรุนแรง สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการพยาบาลได้

คำสำคัญ: การใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำ, แนวปฏิบัติการพยาบาล, ผู้ป่วยเด็กโรคปอดอักเสบรุนแรง

ติดต่อบทความ

สมนึก โสรจแสง พย.บ., โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

E-mail: somnuk_89@hotmail.com

ประสิทธิผลการให้ความรู้หลังการผ่าตัดโดยใช้สื่อ VDO ผ่าน QR code ในผู้ป่วย กระดูกสะโพกหักเพื่อลดการเกิดกระดูกสะโพกหักซ้ำ

ขวัญชีวา ปล้องมาก

โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

บทคัดย่อ

ความเป็นมา : การให้คำแนะนำการปฏิบัติตัวหลังผ่าตัดเพื่อให้ผู้ป่วยและญาติปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม จะมีประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหากระดูกหักซ้ำ โดย 2 ใน 3 ของผู้สูงอายุที่เคยหกล้มมีโอกาสที่จะหกล้มซ้ำได้อีก การหกล้มซ้ำในผู้สูงอายุจะทำให้ผู้สูงอายุไม่สามารถกลับมาใช้ชีวิตตามปกติ ต้องพึ่งพิงญาติหรือผู้ดูแล และอัตราการเสียชีวิตจะเพิ่มขึ้นหากเกิดการหักซ้ำของกระดูก

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการให้ความรู้หลังการผ่าตัดโดยใช้สื่อ VDO QR code ในผู้ป่วยกระดูกสะโพกหักเพื่อลดการเกิดกระดูกสะโพกหักซ้ำ

รูปแบบการศึกษา : เป็นการศึกษา intervention research, historical controls

วิธีการศึกษา : แบ่งกลุ่มการศึกษาออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ได้รับการสอนการปฏิบัติตัวหลังผ่าตัดด้วยสื่อการสอนแบบแผ่นพับ ย้อนหลังจากเวชระเบียน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2560 - เดือนกันยายน 2561 จำนวน 179 ราย และกลุ่มที่ 2 จำนวน 144 ราย คือกลุ่มที่ได้รับการสอนการปฏิบัติตัวหลังการผ่าตัดด้วยสื่อการสอนแบบใหม่ คือ การสอนในรูปแบบของ VDO QR code โดยกลุ่มนี้จะเก็บข้อมูลไปข้างหน้า ตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 - เดือนกรกฎาคม 2563

ผลการศึกษา: ภายหลังจากการปรับลักษณะของผู้ป่วยให้มีความคล้ายคลึงกันทางสถิติแล้วพบว่าการสอนการปฏิบัติตัวหลังการผ่าตัดด้วยสื่อการสอน VDO QR code มีโอกาสทำให้อัตราเสี่ยงต่อการเกิดกระดูกสะโพกหักซ้ำได้ร้อยละ 92 เมื่อเทียบกับกลุ่มที่ใช้การสอนแบบแผ่นพับ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลและข้อเสนอแนะ : ในการให้ความรู้ผู้ป่วยหลังการผ่าตัดกระดูกสะโพกโดยการศึกษาภูมิหลังของผู้ป่วย ร่วมกับการประเมินการรับรู้ของผู้ป่วยเป็นรายๆไป โดยผู้ป่วยบางกลุ่มที่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่าย อาจเลือกใช้สื่อการสอนหลังการผ่าตัดด้วย VDO QR code ในขณะที่อีกกลุ่มผู้ป่วยที่ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีที่ซับซ้อนได้ ขาดแคลนอุปกรณ์ อาจใช้สื่อการสอนแบบแผ่นพับ เพื่อให้ผู้ป่วยและญาติสามารถปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้องภายหลังการผ่าตัดในการลดความเสี่ยงการเกิดกระดูกสะโพกหักซ้ำ

คำสำคัญ : กระดูกสะโพกหักซ้ำ, การปฏิบัติตัวหลังการผ่าตัดกระดูกสะโพก, สื่อการสอน VDO QR code

ติดต่อบทความ

ขวัญชีวา ปล้องมาก, พยาบาลวิชาชีพปฏิบัติการ หอผู้ป่วยพิเศษอุบัติเหตุ 13-14 โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

E-mail: Khwanchiwa.khwan@gmail.com

ผลของโปรแกรมการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ ต่อคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด หลังทำบอลลูนหัวใจ คลินิกโรคหัวใจ โรงพยาบาลแพร์

จินตนา มีวรรณสุขกุล พย.บ.
โรงพยาบาลแพร์

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด เป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับต้น ๆ ของประเทศไทย ในปี 2560 มีผู้เสียชีวิต 20,746 คน ปี 2561 มีอัตราการตาย 21.8 ต่อแสนประชากร สาเหตุใหญ่มาจากพฤติกรรม การบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป และจากปัจจัยโรคร่วมที่ก่อให้เกิดโรคหัวใจสูงขึ้น ซึ่งคลินิกโรคหัวใจโรงพยาบาล แพร์ มีผู้ป่วยทำบอลลูนหัวใจที่กลับมารักษารักษาซ้ำภายใน 1 ปี ตั้งแต่ปี 2561-2563 ถึงร้อยละ 3.76, 3.84 และ 4.45 ตามลำดับ อีกทั้งพบว่าผู้ป่วยที่มาด้วยอาการภาวะหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันในอัตราการเพิ่มสูงขึ้น

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจหลังการทำบอลลูน หัวใจในผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดรูปแบบใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดหลังการทำบอลลูนหัวใจ

วิธีการศึกษา: การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ศึกษาในกลุ่มเดียว วัดผลก่อน และหลังการทดลอง (The One Group Pretest Posttest Design) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ป่วยที่ทำหัตถการสวนหัวใจที่คลินิกโรคหัวใจไว้ติดตามอาการ ปี 2564 จำนวน 29 คน ศึกษาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2564 ถึง เดือนเมษายน 2565 โดยวัดผลเมื่อครบ 6 เดือน และประเมินผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ ได้แก่ FBS – Cr – LDL – Echo – blood pressure – การใช้ยาแอสไพริน และอาการ Chest pain เพื่อประเมินความเสี่ยงในการ กลับมารักษาซ้ำ

ผลการศึกษา: ผู้ป่วยมีการควบคุมพฤติกรรมรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การปฏิบัติสมาธิ บำบัดแบบ SKT (ท่าที่ 1 และท่าที่ 7) และสามารถจัดการความเครียดในขณะที่ฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจได้ดีขึ้น (p -value < 0.01) ส่วนการวัดผลทางห้องปฏิบัติการ พบว่าค่า FBS – ค่า LDL – ค่า EF จากการทำ Echo และค่า blood pressure ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.01) โดยผู้ป่วยไม่มีการใช้ยาแอสไพริน และไม่มี อาการ Chest Pain ร้อยละ 100 หลังการใช้โปรแกรมฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ

สรุปและข้อเสนอแนะ: การศึกษาผลของโปรแกรมการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจหลังการทำบอลลูนหัวใจ ในผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด โรงพยาบาลแพร์รูปแบบใหม่ แสดงให้เห็นว่ามีแนวโน้มที่ทำให้กลุ่ม ตัวอย่างปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพด้วยตนเองได้ และช่วยลดอัตราความเสี่ยงในการกลับมารักษาซ้ำของ ผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด ส่งเสริมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นขณะทำการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ ข้อเสนอแนะ 1. ควรนำโปรแกรมการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ ไปใช้ต่อเนื่องกับผู้ป่วยในคลินิกโรคหัวใจ ในจำนวน มากขึ้น และระยะยาวขึ้นเป็น 1 ปี เพื่อยืนยันผลของการใช้โปรแกรมฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ รูปแบบใหม่ 2. ติดตามผู้ป่วย ในระยะเวลาที่นานขึ้น เพื่อศึกษาปัญหาเพิ่มเติมในการดูแลตนเองของผู้ป่วย ซึ่งจะช่วยให้ผู้ดูแล หรือพยาบาลใน รพ.สต. ที่ส่งต่อทราบปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยได้ดียิ่งขึ้น และเป็นการติดตามผลลัพธ์ และความ ยั่งยืนที่เกิดขึ้นของการใช้โปรแกรมฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจ

คำสำคัญ: โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด, ทำบอลลูนหัวใจ

ติดต่อบทความ

จินตนา มีวรรณสุขกุล พย.บ., โรงพยาบาลแพร์
E-mail: jenameewansukul@gmail.com

ประเมินผลการใช้แนวปฏิบัติพยาบาลเพื่อส่งเสริมความสำเร็จในการหย่าเครื่องช่วยหายใจในผู้ป่วยที่มีการหย่าเครื่องช่วยหายใจยาก ณ หอผู้ป่วยวิกฤตศัลยกรรมประสาท

นฤมล อนุมาต¹, ชมนกาส รัตติโชติ¹, ประณิต ส่วงวัฒนา², อัฐพล ชีวรุ่งโรจน์¹

¹หอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมประสาท โรงพยาบาลหาดใหญ่

²คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

ผู้ป่วยวิกฤตศัลยกรรมประสาทที่มีปัญหาการหย่าเครื่องช่วยหายใจยาก มีความซับซ้อนของโรคการบาดเจ็บและความต้องการการดูแลเฉพาะ จึงมีการพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลจากหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อการประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้ป่วยและเพิ่มผลลัพธ์การดูแล

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและประเมินผลการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อส่งเสริมความสำเร็จในการหย่าเครื่องช่วยหายใจในผู้ป่วยที่มีการหย่าเครื่องช่วยหายใจยาก

วิธีการศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพัฒนา ใช้กรอบแนวการพัฒนาแนวปฏิบัติของสภาวิชาชีพการแพทย์และสุขภาพแห่งชาติ ประเทศออสเตรเลีย การดำเนินการแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ระยะพัฒนาแนวปฏิบัติแนวปฏิบัติพยาบาลเพื่อส่งเสริมความสำเร็จในการหย่าเครื่องช่วยหายใจในผู้ป่วยที่มีการหย่าเครื่องช่วยหายใจยาก จำนวน 20 ข้อซึ่งประกอบด้วย 7 หมวด แนวปฏิบัตินี้ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและประเมินความเที่ยงในการนำไปใช้ โดยมีค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา 0.80 และค่าความเที่ยงเท่ากับ 1.00 และประเมินคุณสมบัติเบื้องต้นของการใช้แนวปฏิบัติทั้งในด้านกระบวนการ และผลลัพธ์ ได้แก่ ความคิดเห็นของพยาบาล ความพึงพอใจ อุปสรรคและปัญหาของพยาบาลผู้ใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลจำนวน 12 ราย และ ระยะที่ 2 ทดสอบแนวปฏิบัติไปใช้กับผู้ป่วยจำนวน 51 รายโดยเปรียบเทียบด้านความสำเร็จการหย่าเครื่องช่วยหายใจ ระยะเวลาการหย่าเครื่องช่วยหายใจ อัตราการเกิดการติดเชื้อที่ปอดกับผู้ป่วยและ อัตราการเกิดใส่ท่อช่วยหายใจใหม่ ระยะเวลาอนินในหอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมประสาทที่ใช้แนวปฏิบัติเดิมจำนวน 51 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติจำนวน ร้อยละ โคสแคร์ และ independent t-test

ผลการศึกษา: หลังนำแนวปฏิบัติทางการพยาบาลไปใช้ พบว่า ผลลัพธ์ด้านความสำเร็จของการหย่ากลุ่มหย่าเครื่องช่วยหายใจยากสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.05 เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนและหลังใช้แนวปฏิบัติ โดยมี 1) อัตราความสำเร็จในการหย่าเครื่องช่วยหายใจสูงขึ้นจากเดิม 72.5% (จำนวน 37 ราย) เพิ่มขึ้น 94.1% (จำนวน 48 ราย) และ 2) อัตราการเกิดการติดเชื้อที่ปอดจากการใช้เครื่องช่วยหายใจมีอัตราการติดเชื้อลดลงจากเดิม 10 ราย (19.6%) เหลือเพียง 2 ราย (3.9%) และพบว่าความสำเร็จที่เกิดขึ้นหลังใช้แนวปฏิบัติ มีผู้ป่วยกลุ่มหย่ายากจำนวน 38 ราย (74.5%) และผู้ป่วยกลุ่มหย่านานจำนวน 13 ราย (25.5%)

สรุป: การนำแนวปฏิบัติพยาบาลเพื่อส่งเสริมความสำเร็จในการหย่าเครื่องช่วยหายใจในผู้ป่วยที่มีการหย่าเครื่องช่วยหายใจยาก ช่วยให้พยาบาลสามารถประเมินเสี่ยงการการหย่าเครื่องช่วยหายใจไม่สำเร็จในกลุ่มหย่ายากได้อย่างรวดเร็ว และมีกิจกรรมการพยาบาลเพื่อส่งเสริมความสำเร็จการหย่าเครื่องช่วยหายใจอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้อัตราการติดเชื้อที่ปอดจากการใช้เครื่องช่วยหายใจลดลง มีอัตราความสำเร็จในการหย่าเครื่องช่วยหายใจสูงขึ้น ไม่เกิดการใส่ท่อช่วยหายใจซ้ำ และระยะเวลาในการหย่าเครื่องช่วยหายใจสั้นลง

คำสำคัญ: การหย่าเครื่องช่วยหายใจยาก, ผู้ป่วยวิกฤตศัลยกรรมประสาท, แนวปฏิบัติทางการพยาบาล

ติดต่อบทความ

นฤมล อนุมาต, หอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมประสาท โรงพยาบาลหาดใหญ่

E-mail: peefun@hotmail.com

การพัฒนาคุณภาพระบบบริการพยาบาลจากการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแล ผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันชนิด STEMI ของเครือข่ายจังหวัดเชียงใหม่

ชนกพร อุตตะมะ พย.ม, นารีภรณ์ แก้ววิจิตร พย.บ, ธมลวรรณ ขนบแก้ว พย.บ,

ปรีชาดี ชื่นทรัพย์ พย.ม

โรงพยาบาลนครพิงค์

บทคัดย่อ

ความสำคัญของปัญหา: ผู้ป่วย STEMI เข้ามาได้รับการรักษาในโรงพยาบาลนครพิงค์จำนวนมาก ในปี 2561 – 2564 มีอัตราการเสียชีวิตเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ร้อยละ 10.44, 8.07, 11.20 และ 14.51 ตามลำดับจากการวิเคราะห์เหตุปัจจัยเนื่องจากการเข้าถึงบริการไม่ทั่วถึง และล่าช้า การนำหลักฐานเชิงประจักษ์และแนวปฏิบัติทางการพยาบาลยังไม่ชัดเจน และไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาคุณภาพระบบบริการพยาบาลจากการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแลผู้ป่วย STEMI

2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลลัพธ์คุณภาพระบบบริการพยาบาลจากการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแลผู้ป่วย STEMI ก่อนและหลังการพัฒนาระบบ ประกอบด้วย

2.1 ผลลัพธ์ด้านตัวผู้ป่วย ได้แก่ อัตราการเสียชีวิต การเกิดภาวะ Bleeding/Hematoma บริเวณทำ PCI ระยะเวลานอนเฉลี่ย และคุณภาพชีวิตของผู้ป่วย

2.2 ผลลัพธ์ด้านพยาบาล ได้แก่ อัตราการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติทางการพยาบาลที่สร้างจากหลักฐานเชิงประจักษ์ ในระยะวิกฤตและในระยะต่อเนื่อง และความพึงพอใจของพยาบาลต่อระบบบริการพยาบาลในการใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาลที่สร้างจากหลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแลผู้ป่วย STEMI

วิธีการวิจัย: เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสถานการณ์การดูแลผู้ป่วย ระยะที่ 2 พัฒนาระบบและแนวปฏิบัติทางการพยาบาลในการดูแลผู้ป่วย STEMI ที่อาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์ และระยะที่ 3 ศึกษาผลลัพธ์การใช้นโยบายและแนวปฏิบัติทางการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ

ผลการวิจัย: 1. ได้ระบบการพยาบาลผู้ป่วย STEMI ที่อาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์ในการพยาบาลที่มีคุณภาพ ตามหลัก STEMI CARE

2. อัตราการเสียชีวิตหลังการพัฒนาดลดลง จาก 14.51% เป็น 6.73 % การเกิดภาวะเลือดออกหรือก่อนเลือดจากแผลบริเวณทำ PCI ลดลงจาก 3.2% เหลือ 1.63% ระยะเวลานอนเฉลี่ย ลดลงจาก 5 วัน เหลือ 3 วัน และผู้ป่วยมีความพึงพอใจในคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก ($X, SD = 3.64, 0.72$)

3. อัตราการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติทางการพยาบาลที่สร้างจากหลักฐานเชิงประจักษ์ ในระยะวิกฤตและในระยะต่อเนื่อง 90.55 % และความพึงพอใจของพยาบาลต่อระบบบริการพยาบาลในการใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาลที่สร้างจากหลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแลผู้ป่วย STEMI อยู่ในระดับมาก ($X, SD = 3.55, 0.64$)

4. ร้อยละของผู้ป่วยSTEMI ได้รับยาละลายลิ่มเลือดภายใน30นาที เพิ่มขึ้นจาก 42.58 % เป็น 75 % และ ร้อยละของผู้ป่วยSTEMI ได้รับการทำ PPCI ภายใน 120 นาที หลังได้รับการวินิจฉัยจาก 67.52 % เป็น 73.33 % ร้อยละของผู้ป่วยที่ได้รับการเปิดหลอดเลือดด้วยยาSKและ/หรือPPCI เพิ่มขึ้นจาก 94.77 % เพิ่มขึ้นเป็น 95.23%

สรุปข้อเสนอแนะ: ควรนำระบบบริการพยาบาลจากการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแลผู้ป่วยSTEMI ไปใช้ในโรงพยาบาลที่มีบริบทใกล้เคียงกัน และมีการพัฒนาเชิงรุกสู่ชุมชนในการป้องกันการเกิดSTEMI และให้ความรู้ในเรื่องสัญญาณเตือนโรค STEMI ให้ครอบคลุมกลุ่มผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: ระบบบริการพยาบาลจากการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์, ผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันชนิด STEMI

ติดต่อบทความ

ชนกพร อุตตะมะ พย.ม, โรงพยาบาลนครพิงค์
E-mail: chanokporn251041@gmail.com

ประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดนิ้ว ในอุ้งน้ำตีผ่านกล้อง ห่องผ่าตัดโรงพยาบาลนครพิงค์

กุลวัลย์ มาลัย พย.บ, กรณนิการ์ รังคเสนี พย.บ, ณัฐชานันท์ แสนอุทัย พย.บ
โรงพยาบาลนครพิงค์

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: ปัจจุบันการผ่าตัดนิ้วในอุ้งน้ำตีผ่านกล้อง เป็นที่นิยมเนื่องจากมีแผลผ่าตัดเล็กน้อยจากการสอดใส่กล้อง ทำการผ่าตัดได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ระยะเวลาอนรรพ.น้อย แต่แนวปฏิบัติทางการพยาบาลในผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดนิ้วในอุ้งน้ำตีผ่านกล้อง ของห่องผ่าตัดยังมีการปฏิบัติที่หลากหลาย ไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาแนวปฏิบัติและประเมินผลของการใช้แนวปฏิบัติที่พัฒนา

วัตถุประสงค์: 1. เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดนิ้วในอุ้งน้ำตีผ่านกล้องของห่องผ่าตัดโรงพยาบาลนครพิงค์ 2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาลฯ โดยศึกษาผลลัพธ์การดูแล ด้านตัวผู้ป่วย ได้แก่ ระดับของการปวดแผล อาการท้องอืด ความพึงพอใจต่อการรักษาพยาบาลที่ ด้านพยาบาล ได้แก่ ความรู้และทักษะการใช้แนวปฏิบัติฯ และประเมินความพึงพอใจของพยาบาลห่องผ่าตัดในการใช้แนวปฏิบัติฯ

วิธีการศึกษา: วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Developmental study) เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาล โดยอิงกรอบแนวคิดการพัฒนาและการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกของสภาด้านการแพทย์และสุขภาพแห่งชาติ (NHMRC,1999) ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ 1) ระยะการพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดนิ้วในอุ้งน้ำตีผ่านกล้อง 2)ระยะดำเนินการใช้แนวปฏิบัติทางการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดนิ้วในอุ้งน้ำตีผ่านกล้อง ด้านผู้ป่วย โดยเปรียบเทียบ ระดับของการปวดแผล อาการท้องอืด ระยะวันนอน และความพึงพอใจต่อการรักษาพยาบาล ด้านพยาบาล เปรียบเทียบความรู้และทักษะของพยาบาลก่อนและหลังการใช้แนวปฏิบัติฯ และประเมินความพึงพอใจของพยาบาลห่องผ่าตัดต่อการใช้แนวปฏิบัติฯ

ผลการศึกษา: 1.ได้แนวปฏิบัติทางการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดนิ้วในอุ้งน้ำตีผ่านกล้องในห่องผ่าตัดโรงพยาบาลนครพิงค์ ประกอบด้วย ระยะก่อนผ่าตัด ระยะผ่าตัด ระยะหลังผ่าตัด 2. ผลลัพธ์การดูแลด้านผู้ป่วย เปรียบเทียบก่อนและหลังการใช้แนวปฏิบัติฯ อาการปวดแผลลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P < .05$ อาการท้องอืด ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P < .05$ ระยะวันนอนรพ. ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P < .05$ ความพึงพอใจต่อการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P < .05$ ผลลัพธ์ด้านพยาบาล พบว่าความรู้และทักษะการปฏิบัติของพยาบาลห่องผ่าตัดก่อนและหลังการใช้แนวปฏิบัติฯที่พัฒนา พบว่าคะแนนความรู้ และทักษะการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และภาพรวมความพึงพอใจของพยาบาลต่อการใช้แนวปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ($x = 4.55$, $SD 0.58$)

สรุปข้อเสนอแนะ: การนำแนวปฏิบัติทางการพยาบาลที่พัฒนาจากหลักฐานเชิงประจักษ์มาใช้ในการปฏิบัติงานสามารถช่วยลดภาวะแทรกซ้อน และช่วยให้ผู้ปฏิบัติมีแนวทางที่ชัดเจนก่อให้เกิดความพึงพอใจ

คำสำคัญ: โรคนิ้วในอุ้งน้ำตี, การผ่าตัดนิ้วในอุ้งน้ำตีผ่านกล้อง, แนวปฏิบัติ

ติดต่อบทความ

กุลวัลย์ มาลัย พย.บ, โรงพยาบาลนครพิงค์

E-mail: kk09malai@gmail.com

การพัฒนาระบบการให้บริการระยะกลางสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง จังหวัดพะเยา

จุรีรัตน์ ทูลมณี สม.

กลุ่มงานพัฒนาคุณภาพและรูปแบบบริการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (stroke) เมื่อผู้ป่วยพ้นระยะวิกฤติแล้วส่วนมากพบปัญหาในการดูแลผู้ป่วย ส่งผลให้ผู้ป่วยเกิดความบกพร่องทางกายและการเคลื่อนไหว จึงทำให้ผู้พิการเพิ่มจำนวนสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นภาระในการดูแลของคนในครอบครัว ส่งผลกระทบต่อจิตใจ และเศรษฐกิจ สังคม การพัฒนาการดูแลระยะกลาง (Intermediate care : IMC) เพื่อดูแลผู้ป่วย stroke ระยะพ้นวิกฤติที่ยังมีความบกพร่องทางร่างกาย ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ ให้ได้รับการฟื้นฟูสภาพอย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาสถานการณ์ ปัญหา พัฒนาและประเมินผลระบบการให้บริการระยะกลางสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองของโรงพยาบาลในจังหวัดพะเยา

วิธีการศึกษา: เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา (The Research and Development) การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหาโดยใช้แบบวิเคราะห์ระบบสุขภาพ 6 Building blocks (6BB) 2) พัฒนาระบบโดยใช้แนวคิดทฤษฎีระบบ 3) การทดลองใช้ระบบ ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ 4) ประเมินผลการใช้ระบบ เก็บข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานในการให้บริการระยะกลาง ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย stroke สถานที่ใช้ศึกษา คือ โรงพยาบาลที่มีการให้บริการฟื้นฟูสภาพ รูปแบบการให้บริการแบบผู้ป่วยใน และบริการแบบผู้ป่วยนอก ในจังหวัดพะเยา จำนวน 7 แห่ง ได้แก่โรงพยาบาลทั่วไป จำนวน 2 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน จำนวน 5 แห่ง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา: ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก สถานการณ์ปัญหา 1) ด้านการจัดระบบการให้บริการพบว่าผู้ป่วยบางส่วนไม่ได้ถูกลงทะเบียนเข้าระบบ IMC ผู้ทำการรักษาจำหน่ายผู้ป่วยโดยที่ยังไม่พร้อม ไม่รู้ว่ามีระบบ IMC การส่งกลับเพื่อเข้าระบบ IMC ยังมีน้อย 2) ด้านกำลังคนและการพัฒนาบุคลากร ไม่มีพยาบาลฟื้นฟูสภาพหลักสูตร 4 เดือน ไม่มีนักแก้ไขการพูด นักกิจกรรมบำบัดมีเพียงพอ ไม่มีนักกายอุปกรณ์ 3) ระบบข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ โปรแกรม Electronic Medical Record: EMR ที่พัฒนาขึ้นใช้ในจังหวัดพะเยา ใช้ไม่ได้ทั้งจังหวัด รพท. ไม่ส่งข้อมูล ไม่ตอบกลับผ่าน EMR ทุกเคส 4) วัสดุอุปกรณ์ และระบบยา ขาดยาที่จำเป็น โดยเฉพาะสำหรับการลดเกร็ง รพท. ไม่มี phenol injection รพท. ไม่มี Baclofen ขาดอุปกรณ์/ครุภัณฑ์ ที่จำเป็น เช่น self-Cath, Hand splint 5) การจัดสรรงบประมาณ ขาดงบประมาณในการทำโครงการ ไม่มี IP on top จากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ(สปสช.) 6) โครงสร้างภาวะผู้นำ ขาดนโยบายและการสนับสนุนจากผู้บริหารต่อผู้ปฏิบัติงาน ระบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย (1) กระบวนการนำเข้า: การจัดระบบการให้บริการตาม 6 Building blocks (2) กระบวนการดำเนินงาน: มีการจัดตั้งคณะทำงานพัฒนาระบบบริการ IMC จังหวัดพะเยา โดยมีแพทย์ พยาบาลและนักกายภาพบำบัด ที่รับผิดชอบงาน IMC ทุกโรงพยาบาล มีการประชุมผ่าน Zoom meeting เพื่อมอบนโยบายดำเนินงาน ติดตามการดำเนินงาน การส่งต่อ ติดตามตัวชีวิต IMC

External survey ระบบข้อมูล IMC การเตรียมจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการเพิ่มศักยภาพในการฟื้นฟูสภาพสำหรับพยาบาลวิชาชีพ มีการให้บริการแบบผู้ป่วยในโดยมี IMC bed ใน รพช. ทุกแห่งของจังหวัดพะเยา มีแนวปฏิบัติสำหรับการบริหารฟื้นสภาพผู้ป่วย IMC ทุกอำเภอ มีการบริหารผู้ป่วย IMC เพื่อฟื้นสภาพผู้ป่วยใน มีบริการผู้ป่วยนอกและที่บ้านทุกอำเภอ พัฒนาระบบการส่งต่อข้อมูลการดูแลผู้ป่วย stroke ระหว่าง รพ.ในเครือข่ายและชุมชน จัดตั้งเครือข่ายการฟื้นฟูสภาพและการดูแลต่อเนื่อง (3) กระบวนการประเมินผลจาก จำนวนการจัดตั้ง IMC bed ใน รพช. รพ.แม่ใจ รพ.ดอกคำใต้ รพ.เชียงม่วน แห่งละจำนวน 4 เตียง รพ.จุน รพ.ปง แห่งละจำนวน 2 เตียง จำนวนผู้ป่วย Stroke ที่เข้าระบบ IMC 2562 - 2563 ก่อนพัฒนาระบบ 589 ราย และ 652 ราย ปี 2564 ระยะเปลี่ยนผ่าน การพัฒนาจำนวน 736 ราย หลังพัฒนาปี 2565 ถึงเดือนมิถุนายน จำนวน 400 ราย จำนวนผู้ป่วย Stroke ที่รอดชีวิตและมีคะแนน Barthel index < 15 รวมทั้งคะแนน Barthel index > 15 with multiple impairment ได้รับการบริหารฟื้นสภาพระยะกลางและติดตามจนครบ 6 เดือน หรือจน Barthel index =20 เพิ่มขึ้นจากก่อนพัฒนาปี 2562 - 2563 และ 2564 ร้อยละ 54.9, 73.7 และ 69.3 หลังพัฒนา ปี 2565 ถึงไตรมาสที่ 2 ร้อยละ 69.4 (p-value < 0.001) ความพึงพอใจโดยรวมต่อรูปแบบการให้บริการระยะกลางสำหรับผู้ป่วย stroke ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนความพึงพอใจโดยรวมของทีมสหสาขาวิชาชีพต่อระบบที่พัฒนาอยู่ในระดับมาก

สรุปและข้อเสนอแนะ การพัฒนาระบบการดูแลระยะกลางจึงควรพัฒนาความร่วมมือทุกภาคส่วน พัฒนาระบบ IT ในการบันทึกข้อมูล และสนับสนุนกำลังคนโดยเฉพาะนักแก้ไขการพูด นักกิจกรรมบำบัด เพื่อให้คุณภาพชีวิตผู้ป่วยดีขึ้น ลดความพิการ ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาผลลัพธ์คุณภาพชีวิตผู้ป่วย IMC

คำสำคัญ: การพัฒนาระบบ, การให้บริการระยะกลาง, ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

ติดต่อบทความ

จूरรัตน์ ทูมณี สม., กลุ่มงานพัฒนาคุณภาพและรูปแบบบริการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา
E-mail: jureerat2552@yahoo.com

การพัฒนาแบบการบริหารยาด้วยโปรแกรม Thai Identification

สมพร เลิศวิริยเสถียร พย.ม., รัชพัฒน์ ชินวนิชย์ ภ.ม., รพีพรรณ น้อยปิ่น พย.ม., อธิรัตน์ เกตุวิชิต ปร.ด.

(เทคโนโลยีสารสนเทศ), ธีรชญา รักษาจิตติกุล พย.ม.

โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

บทนำ: ความคลาดเคลื่อนจากการบริหารยาเป็นสาเหตุทำให้เกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์จากการให้ยา อาจทำให้ผู้ป่วยเกิดอันตรายหรือเสียชีวิตได้ ความคลาดเคลื่อนดังกล่าวเป็นเหตุการณ์ที่ป้องกันได้ ปัจจุบันแนวคิดใหม่ในการป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการบริหารยาไม่ใช้การเปลี่ยนพฤติกรรมแต่ควรเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมหรือพัฒนาระบบงานมากกว่าและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในระบบงานจะทำให้ลดความคลาดเคลื่อนทางยาได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย: เพื่อพัฒนาและศึกษาผลของการใช้รูปแบบการบริหารยาด้วยโปรแกรม Thai Identification โรงพยาบาลลำปาง

วิธีการศึกษา: การวิจัยและพัฒนา (Research and Development; R&D) ศึกษาในหอผู้ป่วย 34 หน่วยงาน โรงพยาบาลลำปาง ระหว่างเดือนตุลาคม 2563 ถึงเดือนเมษายน 2565 กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย 304 คน และผู้ป่วย 380 คน แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์และความต้องการพัฒนา 2) พัฒนารูปแบบการบริหารยาด้วยโปรแกรม Thai Identification ที่พัฒนาขึ้นตามหลักการของวงจรการพัฒนาแบบ (System Development Life Cycle : SDLC) 3) การทดลองใช้ 4) การประเมินผล รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบบันทึกผลลัพธ์ด้านผู้ป่วย ได้แก่ รายงานความคลาดเคลื่อนจากการบริหารยา อาการไม่พึงประสงค์จากการบริหารยา และแบบวัดความรู้และความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการทดสอบค่าที (Paired t-test)

ผลการศึกษา: พบว่า รูปแบบการบริหารยาด้วยโปรแกรม Thai Identification โรงพยาบาลลำปาง มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) โปรแกรมปฏิบัติการ Thai Identification 2) ทีมแกนนำ (ITWN) 3) การอบรมและคู่มือปฏิบัติการ 4) ระบบการนิเทศติดตาม 5) การรายงานและประเมินผล ผลลัพธ์หลังการใช้รูปแบบการบริหารยาด้วยโปรแกรม Thai Identification ด้านผู้ป่วย พบว่า รายงานความคลาดเคลื่อนจากการบริหารยาผู้ป่วยลดลง (ร้อยละ 50 จากเดิม) ไม่พบความคลาดเคลื่อนจากการบริหารยาในระดับ E-I ซ้ำ และไม่เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการบริหารยาผิด ด้านพยาบาล พบว่า พยาบาลวิชาชีพมีความรู้ภายหลังการพัฒนารูปแบบการบริหารยาเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.001$)

สรุป: รูปแบบการบริหารยาด้วยโปรแกรม Thai Identification โรงพยาบาลลำปาง ที่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในกระบวนการทำงานสามารถพัฒนาคุณภาพการบริการ ลดความคลาดเคลื่อนของการบริหารยาผู้ป่วยได้

คำสำคัญ: ความคลาดเคลื่อนจากการบริหารยา, Administration Error, โปรแกรม Thai Identification

ติดต่อบทความ

ธีรชญา รักษาจิตติกุล พย.ม., โรงพยาบาลลำปาง

E-mail: taritchaya11@gmail.com

การจัดทำนอนศีรษะสูงกึ่งนั่งต่อระดับความปวดและระยะเวลาคลอดในผู้คลอด ที่มาคลอดในโรงพยาบาลเชิงรายประชาชนุเคราะห์

เกศสุดา วงศ์สารภี, จรรย์วรรณ ธนชกฤตกุล, พญ.จิตรา กานต์ เจริญบุญ

โรงพยาบาลเชิงรายประชาชนุเคราะห์

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: ในระยะคลอด ผู้คลอดเกิดความเจ็บปวดร่วมกับมีความวิตกกังวล ทำให้มดลูกหดรัดตัวช้าลง ส่งผลให้เกิดการคลอดยาวนานและทารกในครรภ์ขาดออกซิเจนได้ การจัดทำนอนศีรษะสูงกึ่งนั่งในลักษณะยกหัวเตียงสูง 30 – 45 องศา ช่วยลดแรงกดของมดลูกและกล้ามเนื้ออุ้งเชิงกราน ทารกเคลื่อนตัวเร็วขึ้น ทำให้การคลอดดำเนินได้อย่างรวดเร็ว ลดภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นกับผู้คลอดและทารกในครรภ์

วัตถุประสงค์: เพื่อเปรียบเทียบผลของการจัดทำนอนศีรษะสูงกึ่งนั่งกับท่านอนราบปกติในผู้คลอดที่มีภาวะแทรกซ้อนและไม่มีภาวะแทรกซ้อนต่อระดับความปวด ระยะเวลาการรอคลอด วิธีการคลอด การสูญเสียเลือดหลังคลอดและภาวะขาดออกซิเจนในทารกแรกเกิด

วิธีการศึกษา: เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้คลอดตั้งครรภ์ครบกำหนด แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมจัดทำนอนราบปกติ เก็บข้อมูลย้อนหลังจากเวชระเบียน และกลุ่มทดลองจัดทำนอนศีรษะสูงกึ่งนั่ง แยกวิเคราะห์เป็นกลุ่มมีและไม่มีภาวะแทรกซ้อน เริ่มวัดความปวดและระยะเวลาการรอคลอด เมื่อเข้าสู่การเจ็บครรภ์จริง วัดทุก 1 ชั่วโมงในระยะที่ 1 ส่วนระยะที่ 2 วัดทุก 15 นาที หลังคลอดติดตามการสูญเสียเลือดและภาวะขาดออกซิเจนในทารกแรกเกิด เปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปโดยสถิติ Exact probability test, t-test และวิเคราะห์ผลของระดับความปวดด้วย Linear regression

ผลการศึกษา: ทั้งสองกลุ่มมีอายุเฉลี่ย อายุครรภ์ใกล้เคียงกัน เปรียบเทียบการจัดทำนอน ในกลุ่มที่มีภาวะแทรกซ้อน พบว่าระยะเวลาการรอคลอดของกลุ่มจัดทำนอนศีรษะสูงกึ่งนั่ง ระยะที่ 1 เฉลี่ย 306 ± 17.55 vs 351 ± 21.05 นาที ($p=0.109$) ระยะที่ 2 เฉลี่ย 13.40 ± 1.81 vs 24.03 ± 1.92 นาที ($p<0.001$) กลุ่มที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อนกลุ่มจัดทำนอนศีรษะสูงกึ่งนั่ง ระยะที่ 1 เฉลี่ย 312.19 ± 10.37 vs 375.84 ± 11.43 นาที ($p<0.001$) ระยะที่ 2 เฉลี่ย 16.72 ± 0.94 vs 22.21 ± 1.06 นาที ($p<0.001$) ระดับความปวด กลุ่มจัดทำนอนศีรษะสูงกึ่งนั่งน้อยกว่ากลุ่มท่านอนราบ ส่วน ปริมาณเลือดที่สูญเสียและ APGAR score ไม่แตกต่างกัน

การวิเคราะห์พหุหลายระดับโดยควบคุมตัวแปร กลุ่มที่มีภาวะแทรกซ้อน การจัดทำนอนศีรษะสูงกึ่งนั่ง ลดระยะเวลาในการคลอดระยะที่ 1 ได้ 45.46 นาที (95% CI -108.67, -17.76; $p=0.154$) ระยะที่ 2 ลด 7.70 นาที (95% CI -14.09, -1.32; $p=0.019$) ระดับความปวดระยะที่ 2 วัดครั้งแรก ลดลง 2.17 ระดับ (95% CI -3.352, -0.997; $p=0.001$) ครั้งที่ 2 (นาทีที่ 15) ลดลง 2.20 ระดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (95% CI -3.787, -0.606; $p=0.010$) ส่วนกลุ่มที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อน ลดระยะเวลาการคลอดระยะที่ 1 ได้ 63.16 นาที (95% CI -92.38, -33.94; $p<0.001$) ระยะที่ 2 ลด 5.28 นาที (95% CI -14.09, -1.32; $p<0.001$) ระดับความปวดในระยะที่ 2 วัดครั้งแรกลดลง 0.40 ระดับ (95% CI -0.756, -0.055; $p=0.023$) ครั้งที่ 2 (นาทีที่ 15) ลดลง 0.53 ระดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (95%

CI -923, -0.149; $p=0.007$) ภายหลังคลอดภาวะขาดออกซิเจนของทารกแรกเกิดและปริมาณการสูญเสียเลือดไม่แตกต่างกัน

ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ: การจัดท่านอนในระยะรอคลอด ระยะคลอดในท่าศีรษะสูงกึ่งนั่ง ช่วยลดระดับความปวด ระยะเวลาการรอคลอดและการคลอดของผู้คลอด จึงควรจัดท่านอนดังกล่าวให้ผู้คลอดทุกราย

คำสำคัญ: การจัดทำคลอดศีรษะสูงกึ่งนั่ง, ระดับความปวด, ระยะเวลาคลอด, ภาวะแทรกซ้อนในหญิงตั้งครรภ์

ติดต่อบทความ

เกศสุดา วงศ์สารภี, โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
E-mail: ketsuda.wongsaraphee@gmail.com

Oral Presentation วันที่ 26 กรกฎาคม 2565 ณ ห้องประชุม THARATHONG 2

Antibody response after the third dose of Covid-19 booster vaccination in healthcare workers

*Yaowalak Jariyapongpaiboon, M.D., Piyaporn Sirijanchune, M.D.,
Suwimon Khusuwan, M.D., Nonlawan Chueamuangphan, M.D.
Chiangrai Prachanukroh Hospital, Chiang Rai, Thailand*

บทคัดย่อ

INTRODUCTION: The severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2) infection caused a novel coronavirus disease known as Covid-19 a global crisis pandemic outbreak. Currently, the Covid-19 vaccine has high protection against the disease and decreased disease severity and death. The immune response after boosted Covid-19 vaccination for effective protection against the disease should be monitored.

OBJECTIVE: To estimate antibody responses of the anti-S-RBD IgG level after the third dose of Covid-19 booster vaccination in a healthcare worker who completed the primary vaccination course.

METHODS: The prospective cohort single-center study was performed at Chiangrai Prachanukroh Hospital. To observe the antibody response of healthcare workers who completed the first vaccination course with Corona Vac and boosted third doses of the Covid-19 vaccination with Oxford-AstraZeneca or Pfizer-BioNTech Covid-19 vaccine. The healthcare workers who received the third dose of Covid-19 booster vaccination between August 2021 and October 2021 enrolled in the study. The anti-S-RBD IgG levels were measured two months after the boosted third dose of the Covid-19 vaccination. The primary outcome was the anti-S-RBD IgG levels after vaccination within two months.

RESULTS: A total of 754 healthcare workers participated in the study. The mean age of the participants was 41.2 ± 9.7 years. The Female healthcare workers were predominant of the participants with 81.8%. The mean BMI was $23.6 \pm 4.1 \text{ kg/m}^2$. The median antibody level (IQR) was 602.1(322.3-1005.1) AU/ml. There were 221 (77.3%) females out of 286 healthcare workers who received the Oxford-AstraZeneca vaccine and 396 (84.6%) females out of 468 healthcare workers who received the Pfizer-BioNTech vaccine. The median antibody level in the Pfizer-BioNTech group was higher than the Oxford-AstraZeneca group (88659.6 (6004-13257.5) vs. 5161.1(3324.4-7590.4); $P < 0.001$). The Pfizer-BioNTech group had higher anti-S-RBD IgG levels in the age group of age < 40 and > 40 years with a clinically significant difference ($P = 0.034$). The Pfizer-BioNTech group had higher anti-S-RBD IgG levels in females and males but no clinically significant

difference ($P=0.201$). Anti-S-RBD IgG levels were no clinically significant difference in the obesity group.

CONCLUSION: The healthcare workers developed higher antibodies after the third dose of Covid-19 booster vaccination who completed the primary vaccination course in the Pfizer-BioNTech group compared with the Oxford-AstraZeneca group. They had significantly higher antibodies level in subgroups of the age group < 40 years, female gender, and obesity group. The older age group of > 40 years had lower antibodies level than the younger group.

KEYWORDS: Antibody, Covid-19 booster vaccination, healthcare worker

ติดต่อบทความ

Piyaporn Sirijanchune, โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
E-mail: siripiyaporn@gmail.com

ลักษณะทางระบาดวิทยาของผู้ป่วยโรคซิฟิลิสในประเทศไทย

ณัฐกมล ไชยสงคราม, พ.บ., ส.ม.

โรงพยาบาลแม่ทะ จังหวัดลำปาง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: ภาระโรคของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ทั่วโลกยังคงอยู่ในระดับสูงและจากฐานข้อมูลเฝ้าระวังโรคติดต่อ พบว่าอัตราป่วยของโรคซิฟิลิสมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปีตั้งแต่ปี 2557 การศึกษาสถานการณ์ของโรคซิฟิลิสในประเทศไทยที่ผ่านมาสวนใหญ่จำกัดในระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อซึ่งมีข้อจำกัดในหญิงตั้งครรภ์ โดยขณะนี้ประเทศไทยมีระบบคลังข้อมูลสุขภาพซึ่งรวบรวมข้อมูลสุขภาพรายบุคคลและลักษณะของหญิงตั้งครรภ์และสามารถนำมาวิเคราะห์สถานการณ์และลักษณะทางระบาดวิทยาในภาพรวมของประเทศได้

วัตถุประสงค์: เพื่อพรรณาลักษณะทางระบาดวิทยาของการติดเชื้อซิฟิลิสในประชากรและหญิงตั้งครรภ์ไทย และระบุปัจจัยที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อซิฟิลิสในหญิงตั้งครรภ์ไทย

วิธีการศึกษา: การศึกษาแบบภาคตัดขวาง โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากระบบคลังข้อมูลสุขภาพประชากรที่ทำการศึกษาคือ ผู้ป่วยสัญชาติไทยที่ได้รับการรักษาในโรงพยาบาลซึ่งได้รับการวินิจฉัยซิฟิลิสและหญิงตั้งครรภ์สัญชาติไทยที่คลอดบุตรในโรงพยาบาลระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2563 ถึง 31 ธันวาคม 2563 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และหาปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการติดเชื้อซิฟิลิสในหญิงตั้งครรภ์โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

ผลการศึกษา: ในปี พ.ศ.2563 พบผู้ป่วยสัญชาติไทยที่เป็นโรคซิฟิลิสจำนวน 30,302 ราย (อัตราป่วย 45.2 ต่อประชากรแสนคน) สัดส่วนเพศชายต่อเพศหญิงเท่ากับ 1:0.8 อัตราป่วยจำเพาะในประชากรชาย 52.0 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยจำเพาะในประชากรหญิง 39.6 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยสูงสุดในกลุ่มอายุ 15-24 ปี (144.7 ต่อประชากรแสนคน) ผู้ป่วยซิฟิลิสร้อยละ 43.6 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปหรือรับจ้างในโรงงาน ผู้ป่วยร้อยละ 19.1 มีการติดเชื้อเอชไอวีรวมด้วย และผู้ป่วยร้อยละ 3.2 มีการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์อื่นในรอบปีที่ผ่านมา ในหญิงตั้งครรภ์พบการติดเชื้อซิฟิลิส 3,039 ราย (ร้อยละ 0.56 ของหญิงตั้งครรภ์ทั้งหมด) มีฐานของอายุหญิงตั้งครรภ์ที่ติดเชื้อซิฟิลิสเท่ากับ 21.2 ปี พิสัยระหว่างควอไทล์ 6.5 ปี ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อซิฟิลิสในหญิงตั้งครรภ์ ได้แก่ อายุน้อยกว่า 20 ปี (AOR=3.71, 95%CI 3.29-4.18) เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา (AOR=1.75, 95%CI 1.46-2.11) รับจ้างทั่วไปหรือรับจ้างในโรงงาน (AOR=2.14, 95%CI 1.85-2.52) และมีการติดเชื้อเอชไอวี (AOR=16.27, 95%CI 12.16-21.76)

สรุปและขอเสนอแนะ: การติดเชื้อซิฟิลิสในประชากรไทยพบอัตราป่วยสูงในกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงานตอนต้น เช่นเดียวกับการติดเชื้อซิฟิลิสในหญิงตั้งครรภ์ และพบสัดส่วนของการติดเชื้อสูงในอาชีพรับจ้างทั่วไปหรือรับจ้างในโรงงาน ขอเสนอแนะจากการวิจัยบุคลากรสาธารณสุขควรส่งเสริมความรู้ความรอบรู้ด้านสุขภาพเกี่ยวกับเพศศึกษาและการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยแก่กลุ่มเสี่ยงโดยเฉพาะในวัยรุ่น ผู้ทำงานรับจ้างทั่วไปหรือรับจ้างในโรงงานและหญิงตั้งครรภ์และผู้ติดเชื้อเอชไอวีควรได้รับการรักษาโดยเร็วและต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ลักษณะทางระบาดวิทยา, ซิฟิลิส, ประชากรไทย, หญิงตั้งครรภ์

ติดต่อบทความ

ณัฐกมล ไชยสงคราม, พ.บ., ส.ม., โรงพยาบาลแม่ทะ จังหวัดลำปาง

E-mail: nuttakoonnu1@gmail.com

การดื้อยาต้านไวรัสเอชไอวีและการกลายพันธุ์ของยีนที่ส่งผลต่อการตอบสนอง ยาต้านไวรัสของโรงพยาบาลลำปาง

สวัสดี จันทาวงค์ วทบ. (เทคนิคการแพทย์)

กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: การใช้ยาต้านไวรัสแก่ผู้ติดเชื้อเอชไอวี สามารถยับยั้งการเพิ่มปริมาณไวรัส แต่การใช้ยาต้านไวรัสอย่างแพร่หลายอาจส่งผลต่อการดื้อยาต้านไวรัสได้ วัตถุประสงค์: เพื่อหาอัตราการดื้อยาต้านเอชไอวีและตำแหน่งการกลายพันธุ์ของยีนดื้อยา ของโรงพยาบาลลำปาง

วิธีการ: เป็นการศึกษา Retrospective เก็บข้อมูลส่งตรวจการดื้อยาต้านไวรัสและยีนกลายพันธุ์ตั้งแต่ 1 มกราคม 2563- 28 กุมภาพันธ์ 2565 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา: จำนวนส่งตรวจการดื้อยาต้านไวรัส 113 ราย พบการดื้อยาต้านไวรัสในกลุ่ม Nucleoside Reverse Transcriptase Inhibitors (NRTIs), Non- Nucleoside Reverse Transcriptase Inhibitors (NNRTIs) และ Protease Inhibitors (PIs) จำนวน 88 ราย ตรวจยีนดื้อยาในกลุ่ม NRTIs จำนวน 66 ราย พบการกลายพันธุ์มากที่สุดคือตำแหน่ง M184V ร้อยละ 60.6 รองลงมาคือตำแหน่ง D67N, M184I และ K219E พบร้อยละ 33.3, 24.2 และ 19.7 ตามลำดับ ทำให้เกิดดื้อต่อยา emtricitabine และ lamivudine จำนวนชนิดละ 54 ราย ในกลุ่ม NNRTIs จำนวน 70 รายพบการกลายพันธุ์มากที่สุดคือตำแหน่ง K103N ร้อยละ 41.4 รองลงมาคือตำแหน่ง Y181C, G190A และ V106I พบร้อยละ 28.6, 22.9 และ 18.6 ตามลำดับ ทำให้เกิดดื้อยา efavirenz และ naviapine จำนวน 65 ราย และ 63 ราย ตามลำดับ พบตำแหน่งการกลายพันธุ์ทั้งกลุ่ม NRTIs และ NNRTIs แต่ไม่ทำให้เกิดการดื้อยาคือตำแหน่ง K238R, V179I และ S68G พบร้อยละ 49.6, 19.5 และ 17.7 ตามลำดับ สำหรับกลุ่ม PIs พบตำแหน่งการกลายพันธุ์ในตำแหน่ง Major ที่ตำแหน่ง M46I ร้อยละ 2.7 การศึกษาครั้งนี้ไม่พบการดื้อยาในกลุ่ม Integrase Strand Transfer Inhibitors (INSTIs) สรุป: ผู้ป่วยเอชไอวีของโรงพยาบาลลำปาง พบการดื้อยาทั้งในกลุ่ม NRTIs และ NNRTIs การศึกษานี้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของแพทย์ในการรักษา การเลือกใช้และปรับเปลี่ยนสูตรยา ตลอดจนติดตามการรักษาของผู้ป่วยเอชไอวีต่อไป

คำสำคัญ: ยาต้านไวรัสเอชไอวี, การกลายพันธุ์ของยีน, การดื้อยา

ติดต่อบทความ

สวัสดี จันทาวงค์ วทบ., กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลลำปาง

E-mail: sawat.jan2508@gmail.com

การเพิ่มเติมการฉีดยาชาาระดับความรู้สึกเป็ง (Pericapsular nerve group block) สำหรับการลดปวดหลังผ่าตัดกระดูกสะโพกหักในผู้สูงอายุ

ลักษณะอาภา หนูเทพย์¹, สุวัฒนา กล้าณรงค์¹, สุวิมล ต่างวิวัฒน์²

¹กลุ่มงานวิสัญญีวิทยา โรงพยาบาลพุทธชินราช

²ภาควิชาวิสัญญีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล

บทคัดย่อ

บทนำ: Fascia iliaca compartment block (FICB) เป็นการระงับความรู้สึกเฉพาะส่วนที่ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ สามารถลดอาการปวดในผู้ป่วยสูงอายุที่มีกระดูกสะโพกหัก ส่วนเทคนิค Pericapsular nerve group (PENG) block พบว่าสามารถลดอาการปวดที่เกิดจากกระดูกสะโพกหักได้ดี โดยที่ไม่พบอาการอ่อนแรงของกล้ามเนื้อคอวอร์เทร็เซ็บ ทำให้ผู้ป่วยสามารถเริ่มการเคลื่อนไหวหลังผ่าตัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์: เปรียบเทียบประสิทธิภาพการลดอาการปวดใน 48 ชั่วโมงหลังผ่าตัดระหว่าง FICB เพียงอย่างเดียว และ FICB ร่วมกับ PENG block ในผู้ป่วยสูงอายุที่มีกระดูกสะโพกหัก

วิธีการศึกษา: ผู้ป่วยทั้งหมด 60 ราย แบ่ง 2 กลุ่มโดยการสุ่ม กลุ่มระงับความรู้สึกเฉพาะส่วน FICB 30 ราย และกลุ่มระงับความรู้สึกเฉพาะส่วน FICB ร่วมกับ PENG block 30 ราย จากนั้นจะได้รับการระงับความรู้สึกด้วยการฉีดยาชาเข้าช่องไขสันหลัง

ผลการศึกษา: ระดับความปวดขณะพักหลังผ่าตัด 12 ชั่วโมงของกลุ่ม FICB ร่วมกับ PENG block ต่ำกว่ากลุ่ม FICB อย่างมีนัยสำคัญ ($P=0.049$) ระดับความปวดขณะพัก 24 ชั่วโมง, 48 ชั่วโมง และระดับความปวดขณะเคลื่อนไหวไม่แตกต่างกัน กลุ่ม FICB ร่วมกับ PENG block มีเวลาลุกนั่งครั้งแรกโดยไม่ปวดต่ำกว่ากลุ่ม FICB เพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญ ($P=0.032$) เวลาที่ต้องการมอร์ฟีนครั้งแรกและปริมาณความต้องการมอร์ฟีนหลังผ่าตัดพบไม่ต่างกัน ภาวะไม่พึงประสงค์หลังผ่าตัด ได้แก่ คลื่นไส้ อาเจียน เวียนศีรษะ กัดกราดหายใจ และระดับความง่วงซึม ไม่แตกต่างกันทั้ง 2 กลุ่ม

สรุปผลการศึกษา: การระงับความรู้สึกเฉพาะส่วน PENG block ร่วมกับ FICB สามารถลดอาการปวดหลังผ่าตัดกระดูกสะโพกหักใน 12 ชั่วโมงแรกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้สามารถเริ่มการเคลื่อนไหวร่างกายโดยเร็วกว่ากลุ่ม FICB เพียงอย่างเดียว

คำสำคัญ: Fascia iliaca compartment block, Pericapsular nerve group block, กระดูกสะโพกหัก ผู้สูงอายุ

ติดต่อบทความ

ลักษณะอาภา หนูเทพย์, กลุ่มงานวิสัญญีวิทยา โรงพยาบาลพุทธชินราช

E-mail: nuttakoonnu1@gmail.com

การบริหารยา Metoclopramide ร่วมกับ Tramadol เพื่อลดผลข้างเคียงอาการ คลื่นไส้อาเจียน เทียบกับการบริหารยา Tramadol เพียงอย่างเดียว ในผู้ป่วยที่มีอาการปวดเฉียบพลัน: การวิจัยแบบสุ่ม

หฤทัย ศรีวิเศษ¹, ฮานินทร์ โลเกศกระวี², ชัยนรินทร์ ปทุมมานนท์³, พิษณุตม์ ภิญโญ⁴

¹กลุ่มงานเวชศาสตร์ฉุกเฉิน โรงพยาบาลลำปาง

²กลุ่มงานเวชศาสตร์ฉุกเฉิน โรงพยาบาลลำปาง

³ศูนย์ระบบทางเดินหายใจและสรีรศาสตร์คลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

⁴ศูนย์ระบบทางเดินหายใจและสรีรศาสตร์คลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ภาควิชาเวชศาสตร์ครอบครัว
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: Tramadol เป็นยาระงับอาการปวดที่นิยมใช้ในห้องฉุกเฉิน แต่มีผลข้างเคียงที่พบบ่อยคือ อาการคลื่นไส้อาเจียน การบริหารยา Metoclopramide ร่วมกับ Tramadol เพื่อลดผลข้างเคียงดังกล่าวปัจจุบันยังเป็นที่ถกเถียง

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาประสิทธิผลของยา metoclopramide เมื่อบริหารยาพร้อมกับ tramadol เปรียบเทียบกับการบริหารยา tramadol เพียงอย่างเดียว

วิธีการศึกษา: เป็นการศึกษาแบบ Randomized, double-blinded, placebo-controlled trial ในห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลลำปาง ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ.2564 ถึงมีนาคม พ.ศ.2565 โดยแบ่งผู้ป่วยออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้ยา Tramadol ร่วมกับ Metoclopramide และกลุ่มที่ได้ยา Tramadol ร่วมกับ Placebo จากนั้นบันทึกอัตราการเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนหลังจากผู้ป่วยได้รับยา 2 ชั่วโมง เปรียบเทียบสัดส่วนการเกิดอาการคลื่นไส้อาเจียนซึ่งจำแนกตามระดับความรุนแรง โดยวิเคราะห์แบบ As randomized analysis (Intention-to-treat) ด้วยสถิติ Exact probability test กำหนดนัยสำคัญที่ $p < 0.05$

ผลการศึกษา: มีผู้เข้าร่วมการศึกษาทั้งสิ้น 64 ราย (31 รายในกลุ่มที่ได้ยา Tramadol ร่วมกับ Metoclopramide และ 33 รายในกลุ่มที่ได้ยา Tramadol ร่วมกับ Placebo) อุบัติการณ์คลื่นไส้อาเจียนไม่แตกต่างกันในสองกลุ่มการรักษา (3.2% vs 3.0%, $p=1.000$) และอยู่ในกลุ่ม mild symptom (คลื่นไส้อย่างเดียว) เช่นกัน

สรุป: ไม่มีความจำเป็นในการให้ยา Metoclopramide ร่วมกับ Tramadol เพื่อลดผลข้างเคียงการเกิดภาวะคลื่นไส้อาเจียน

คำสำคัญ: Tramadol, Metoclopramide, Nausea, Vomiting, Pain Management

ติดต่อบทความ

หฤทัย ศรีวิเศษ, กลุ่มงานเวชศาสตร์ฉุกเฉิน โรงพยาบาลลำปาง

E-mail: haruethai.sai@gmail.com

ความแม่นยำของปัญญาประดิษฐ์ในการวินิจฉัยวัณโรคปอดจากภาพถ่ายรังสีทรวงอก

ภาริดา เบ็ญวัน¹, ธานีธร โลเทศกระวี², ชัยนัทรธร ปทุมมานนท์³

¹กลุ่มงานรังสีวิทยา โรงพยาบาลลำปาง

²กลุ่มงานเวชศาสตร์ฉุกเฉิน โรงพยาบาลลำปาง

³ศูนย์ระบาดวิทยาคลินิกและสถิติศาสตร์คลินิก คณะแพทยศาสตร์

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: วัณโรคปอดเป็นโรคที่พบบ่อยและมีอัตราการเสียชีวิตที่สูง CXR เป็นวิธีการตรวจที่มีความไวสูงกว่าการคัดกรองด้วยอาการเพียงอย่างเดียว แต่ด้วยภาระงานที่มากรังสีแพทย์ไม่สามารถแปลผลภาพได้อย่างรวดเร็ว เพื่อลดปัญหาดังกล่าว AI จึงถูกนำมาใช้ช่วยในการคัดกรองวัณโรคปอด

วัตถุประสงค์: ศึกษา diagnostic performances และหาค่า probability cut-off point ของ AI ในการวินิจฉัยวัณโรคปอดจากภาพ CXR เปรียบเทียบกับรังสีแพทย์ โดยใช้ผลตรวจหาเชื้อวัณโรคทางห้องปฏิบัติการเป็น Reference standard

วิธีการศึกษา: เป็น diagnostic (screening) accuracy research เก็บข้อมูลย้อนหลังแบบ cross-sectional design (endpoint-based data collection) ศึกษา CXR ของผู้ที่สงสัยหรือเสี่ยงติดเชื้อวัณโรคปอดระหว่าง 15 ธันวาคม 2563 – 31 มกราคม 2565 เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วยได้แก่ เพศ, อายุ, วัณโรคร่วม, ลักษณะรอยโรคและตำแหน่งที่พบความผิดปกติบน CXR, ค่าความน่าจะเป็นของ AI ในการทำนายการเกิดวัณโรคปอดนำมาเปรียบเทียบกับผลการอ่านผลของรังสีแพทย์ เพื่อดู diagnostic performance ของ AI โดยใช้ผลตรวจหาเชื้อวัณโรคทางห้องปฏิบัติการ (AFB smear, Xpert MTB/RIF หรือ MTB culture) เป็น reference standard

ผลการศึกษา: จากการศึกษา CXR 60 ราย พบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (55%) อายุเฉลี่ย 53.8 ปี ในกลุ่ม TB พบรอยโรคส่วนใหญ่เป็น reticulonodular infiltration, cavity และ miliary pattern ตามลำดับ ตำแหน่งรอยโรคส่วนใหญ่พบเป็นในปอดมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง รองมาคือปอดกลีบบน ค่าเฉลี่ย AI probability ในกลุ่มวัณโรคปอดสูงกว่ากลุ่มที่ไม่เป็นวัณโรคปอด (74.3 ± 24.8 vs 30.1 ± 24.7), ค่า cut-off-point AI probability ที่ให้ sensitivity และ specificity ที่ดีที่สุดในการวินิจฉัยวัณโรคปอดเท่ากับ 55% ซึ่งตรงกับโอกาสการเกิดวัณโรคร้อยละ 50, เมื่อเปรียบเทียบ diagnostic performances ระหว่าง AI กับรังสีแพทย์ พบว่า ที่ cut-off point 55% AI ได้ค่า sensitivity เท่ากับรังสีแพทย์ (88.6% vs 88.6%) แต่ AI มีค่าความจำเพาะ, PPV, NPV สูงกว่าเล็กน้อย

อภิปรายผล: การศึกษานี้ AI ให้ค่า specificity สูงกว่ารังสีแพทย์เล็กน้อย (80% vs 76%) แต่ AI ให้ค่า sensitivity เท่ากับรังสีแพทย์ (88.6% vs 88.6%) ซึ่งการคัดกรองวัณโรคปอดต้องการ high sensitivity เพื่อไม่ให้ผู้ป่วยที่เป็นวัณโรคจริงหลุดจากการคัดกรอง ความสามารถในการทำนายวัณโรคปอดของ AI อยู่ในเกณฑ์สูงมาก (AuROC 0.91)

สรุปผล: AI มีประสิทธิภาพไม่ด้อยกว่ารังสีแพทย์ในการช่วยวินิจฉัยวัณโรคปอดจากภาพถ่ายรังสีทรวงอก

ข้อเสนอแนะหรือการพัฒนา: สามารถนำ AI มาใช้เป็นเครื่องมือคัดกรองวัณโรคปอดในผู้ป่วยจำนวนมากในคลินิกโรคเรื้อรังรวมถึงกลุ่มเสี่ยงเพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อและผู้ป่วยได้เข้าสู่ระบบการรักษาอย่างรวดเร็ว

คำสำคัญ: Pulmonary tuberculosis, Artificial intelligence

ติดต่อบทความ

ภาริดา เบ็ญวัน, กลุ่มงานรังสีวิทยา โรงพยาบาลลำปาง

E-mail: pha095@hotmail.com

ปัจจัยที่มีผลต่อการเสียชีวิตในโรงพยาบาลของผู้ป่วยที่ไข้หวัดใหญ่ หลังใช้แนวทางการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับยาต้านไวรัส ของโรงพยาบาลลำปาง

รุ่งทิพา หมั่นปา

กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: การศึกษาก่อนหน้านี้ พบว่าผู้ป่วยที่มีภาวะไข้หวัดใหญ่เกินขนาด มีโอกาสเสียชีวิตในโรงพยาบาลถึง 5 เท่า ทางโรงพยาบาลลำปางได้จัดทำแนวทางการดูแลผู้ป่วยที่ได้รับยาต้านไวรัส และมีเภสัชกรติดตามอย่างใกล้ชิด โดยแนวทางดังกล่าวมีการปรับปรุงล่าสุด ในปีงบประมาณ 2558 และใช้มาจนถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสียชีวิตในโรงพยาบาลของผู้ป่วยที่ไข้หวัดใหญ่

วิธีวิจัย: เป็นแบบ retrospective cross-sectional analytical study เก็บข้อมูลย้อนหลังผู้ป่วยที่ไข้หวัดใหญ่ ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลลำปาง ในปี 2560 จากฐานข้อมูลเวชระเบียนผู้ป่วยในและแบบติดตามผู้ป่วยที่ไข้หวัดใหญ่ รวบรวมข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย ข้อมูลการเจ็บป่วย ข้อมูลการรักษา ข้อมูลสถานะเมื่อจำหน่าย วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยด้วยสถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเสียชีวิตในโรงพยาบาลด้วยสถิติ multivariable logistic regression กำหนดนัยสำคัญทางสถิติ ที่ค่า $p < 0.05$

ผลการวิจัย: ผู้ป่วยที่ไข้หวัดใหญ่เข้ารับการรักษาทั้งหมด 1,140 ครั้ง พบภาวะไข้หวัดใหญ่เกินขนาดร้อยละ 13.2 ส่วนใหญ่ใช้สิทธิบัตรทอง (ร้อยละ 74.3) รักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรม (ร้อยละ 61.3) มีระดับความรุนแรงของโรคที่เป็น (The Charlson Comorbidity Index: CCI) ≤ 2 (ร้อยละ 91.7) นอนโรงพยาบาลนาน 1 ถึง 77 วัน ค่ามัธยฐาน 5 (3,8) วัน และถูกจำหน่ายเมื่ออาการดีขึ้น (ร้อยละ 89.9) พบการเสียชีวิตในโรงพยาบาล ร้อยละ 4.8 โดยปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเสียชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ CCI (Adjusted OR 1.2, $p = 0.041$)

สรุปผล ปัจจัยเสี่ยงของการเสียชีวิตในโรงพยาบาลของผู้ป่วยที่ไข้หวัดใหญ่ ได้แก่ ภาวะความรุนแรงของโรคของผู้ป่วย

คำสำคัญ ยาต้านไวรัส, ภาวะไข้หวัดใหญ่เกินขนาด, การเสียชีวิตในโรงพยาบาล

ติดต่อบทความ

รุ่งทิพา หมั่นปา, กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลลำปาง

E-mail: peeaew@gmail.com

ประสิทธิผลของโปรแกรม Phrae FLS เพื่อลดอุบัติการณ์กระดูกหักซ้ำ ในผู้ป่วยกระดูกสะโพกหักโรงพยาบาลแพร่

ภัททิรา เวียงคำ วท.บ.(การพยาบาลและผดุงครรภ์)¹, ยอดปิติ ตั้งตรงจิตร พ.บ., วว.ศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์, ประทุมทิพย์ ดอกแก้ว วท.บ.(การพยาบาลและผดุงครรภ์)¹, อรทัย วงศ์จันทร์ วท.บ.(การพยาบาลและผดุงครรภ์)¹, สุรางค์รัตน์ พ้องพาน พย.บ., วท.ม. (วิทยาการระบาด), วท.ด. (ระบาดวิทยาคลินิก)²

¹โรงพยาบาลแพร่

²คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: ภาวะกระดูกสะโพกหักในผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การลดภาวะกระดูกหักซ้ำถือเป็นสิ่งสำคัญ มูลนิธิโรคกระดูกพรุนนานาชาติ มีการใช้โมเดล Fracture Liaison service (FLS) ซึ่งใช้กำกับดูแลผู้ป่วยข้อสะโพกหักเพื่อป้องกันหักซ้ำ โรงพยาบาลแพร่มีการใช้โปรแกรม Phrae FLS เพื่อลดอุบัติการณ์กระดูกหักซ้ำ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาผลของการได้รับโปรแกรม Phrae FLS ในผู้ป่วยกระดูกสะโพกหักเปรียบเทียบกับกลุ่มที่รักษาปกติต่ออุบัติการณ์กระดูกหักซ้ำโรงพยาบาลแพร่

วิธีการศึกษา: รูปแบบการศึกษา Efficacy Research ชนิด non-RCT ศึกษาผู้ป่วยข้อสะโพกหักอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไปที่ได้รับการผ่าตัดด้วยภาวะกระดูกหักจากภัยอันตรายที่ไม่รุนแรงทุกราย กลุ่มควบคุมจำนวน 47 ราย ได้รับการดูแลตามปกติ กลุ่มทดลองจำนวน 50 ราย เข้าคลินิกป้องกันหักซ้ำได้รับโปรแกรม Phrae FLS ป้องกันหกล้ม หลังผ่าตัด 1 ปี ศึกษาตั้งแต่เดือนเมษายน 2561- เมษายน 2564 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติเชิงพรรณนา เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ด้วยสถิติ exact probability test และ t-test

ผลการศึกษา: ผู้ป่วยข้อสะโพกหัก กลุ่มได้รับโปรแกรม Phrae FLS และกลุ่มไม่ได้รับโปรแกรม มีลักษณะทั่วไปและลักษณะทางคลินิกส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน เมื่อติดตามหลังผ่าตัด 1 ปี ทั้ง 2 กลุ่ม มีลักษณะที่แตกต่างกัน ได้แก่ คะแนนความเสี่ยงต่อการหกล้ม (Fall score) ($p=0.013$) ระดับ albumin ในเลือด ($p=0.013$) คะแนน Barthel Index ($p<0.001$) Time up and go ($p=0.010$) การประเมินการทรงตัว (Balance test) ($p=0.001$) กลุ่มได้รับโปรแกรม Phrae FLS ไม่พบกระดูกหักซ้ำภายใน 1 ปี ส่วนกลุ่มไม่ได้รับโปรแกรม พบกระดูกหักซ้ำ ร้อยละ 6.4 ($p=0.110$)

สรุปและข้อเสนอแนะ: โปรแกรม Phrae FLS ได้ใช้รูปแบบสหปัจจัย เพื่อลดความเสี่ยงจากการหกล้มในผู้ป่วยกระดูกสะโพกหักโรงพยาบาลแพร่ ได้ผลดี ซึ่งมีผลต่อการลดอุบัติการณ์การเกิดกระดูกหักซ้ำ และผู้ป่วยสามารถกลับมาดำเนินชีวิตประจำวันได้ใกล้เคียงปกติ

คำสำคัญ: โปรแกรม Phrae FLS, กระดูกสะโพกหัก, กระดูกหักซ้ำ

ติดต่อบทความ

ภัททิรา เวียงคำ วท.บ.(การพยาบาลและผดุงครรภ์), โรงพยาบาลแพร่

E-mail: Pattira_pa@hotmail.com

รายงานผู้ป่วย: ความผันผวนของค่า INR ในผู้ป่วยที่ใช้ยารวาร์ฟารินควบคู่กับ ผลิตภัณฑ์กัญชา

นภาพา พิริยะชนานุสรณ์ ภม. (เภสัชกรรมคลินิก)

กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลแพร์

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: ในผู้ป่วยที่รักษาด้วยยารวาร์ฟาริน สามารถพบปัญหาการเกิดอันตรกิริยาระหว่างยาได้ จากหลายสาเหตุ เช่น ยา โรค อาหารเสริม และสมุนไพร ซึ่งมีผลทำให้ระดับ INR เปลี่ยนแปลง จนอาจทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย โดยเฉพาะการเกิดภาวะเลือดออก กัญชาเป็นสมุนไพรอีกชนิดที่พบว่าทำให้เกิดความผันผวนของค่า INR ได้จากผลของการเป็น enzyme inhibitor ต่อยารวาร์ฟาริน โดยเฉพาะจากสาร THC (delta-9-tetrahydrocannabinol) และ CBD (cannabidiol) ซึ่งในปัจจุบันการใช้และปลูกกัญชาถูกประกาศให้ทำได้อย่างเสรีผู้ป่วยสามารถเข้าถึงสมุนไพรชนิดนี้ได้ง่าย การติดตามและศึกษาลักษณะของการมีผลกระทบกับยาที่ใช้อยู่เดิม เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การดูแลผู้ป่วยเป็นไปอย่างปลอดภัยมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย: เพื่อรายงานลักษณะของการเปลี่ยนแปลงค่า INR ผู้ป่วยที่ใช้ยารวาร์ฟารินควบคู่กับน้ำมันกัญชา

วิธีการศึกษา: รายงานผลของการใช้กัญชาที่มีผลต่อค่า INR ในผู้ป่วย 1 ราย โดยแสดงถึงค่า INR ในช่วงที่ผู้ป่วยใช้ยารวาร์ฟารินควบคู่กับการใช้น้ำมันกัญชาเป็นระยะเวลาประมาณ 1 ปี

ผลการศึกษา: ผู้ป่วยใช้ยารวาร์ฟารินเนื่องจากภาวะ Atrial Fibrillation (AF) มาตั้งแต่ปี 2559 ขนาดยารวาร์ฟารินที่เคยใช้อยู่ในช่วง 14 - 16 มิลลิกรัมต่อสัปดาห์ ผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยเป็นมะเร็งปอดในปี 2564 และเริ่มใช้น้ำมันกัญชา หลังจากนั้นเป็นต้นมา พบว่าค่า INR สูงเกินเป้าหมายการรักษาหลายครั้ง แม้จะมีการปรับขนาดยารวาร์ฟารินลง (ช่วงค่า INR เป้าหมายเท่ากับ 2.0 -3.0) โดยค่า INR ที่พบในเหตุการณ์แต่ละครั้งและขนาดยาที่ปรับ เช่น INR 10.76, 6.94, 6.74, และ 5.07 จากการใช้ขนาด 14, 14, 12, 10, 10.5 มิลลิกรัมต่อสัปดาห์ตามลำดับ โดยผู้ป่วยยังคงใช้น้ำมันกัญชาในขนาดเดิมมาตลอด ขนาดยารวาร์ฟารินที่มีแนวโน้มจะท าให้ค่า INR อยู่ในช่วงการรักษา คือ 9 มิลลิกรัมต่อสัปดาห์ คิดเป็นการลดขนาดยาลงประมาณร้อยละ 35 จากขนาดเดิมที่เคยใช้ในช่วงก่อนใช้ยารวาร์ฟาริน แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันผู้ป่วยตัดสินใจจะหยุดใช้น้ำมันกัญชา ดังนั้น จึงยังคงต้องติดตามผลหลังการหยุดใช้ยารวาร์ฟารินต่อไป

สรุปและข้อเสนอแนะ: การใช้น้ำมันกัญชาควบคู่กับยารวาร์ฟาริน สามารถทำให้เกิดอันตรกิริยาระหว่างยา โดยมีผลทำให้เกิดค่า INR สูงมากเกินช่วงการรักษา และท าให้ผู้ป่วยเสี่ยงต่อการเกิดภาวะเลือดออกได้ง่าย ในกรณีที่ต้องใช้ยารวาร์ฟารินต่อ หรือเปลี่ยนแปลงการใช้ผลิตภัณฑ์กัญชา จึงจำเป็นต้องมีการติดตามค่า INR อย่างใกล้ชิด เพื่อปรับขนาดการใช้ยาให้เหมาะสมและปลอดภัยกับผู้ป่วย

คำสำคัญ: วาร์ฟาริน, อันตรกิริยาระหว่างยา, กัญชา, น้ำมันกัญชา

ติดต่อบทความ

นภาพา พิริยะชนานุสรณ์ ภม. (เภสัชกรรมคลินิก), กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลแพร์

E-mail: napacha.piriya@ail.com

การติดตามเฝ้าระวังและป้องกันอาการอันไม่พึงประสงค์ จากการใช้ยา Phenytoin อย่างใกล้ชิด

สุธีรา ดาวแดน ภบ. (ปริบาลเภสัชกรรม)
โรงพยาบาลแพร่

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: โรงพยาบาลแพร่ยังไม่มีระบบการติดตามเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาอย่างใกล้ชิด (Intensive Monitoring System) ในเชิงรุก ทำให้การรายงานต่ำกว่าความเป็นจริง ส่งผลให้ไม่สามารถหาขนาดของปัญหาจากการใช้ยาที่เป็นสาเหตุของการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์ได้ โดยในระหว่างปีพ.ศ. 2558-2561 พบข้อมูลผู้ป่วยที่มีเกิด SCAR โดยมีสาเหตุมาจากการใช้ยา phenytoin จำนวน 5 ราย แม้จะไม่พบผู้ป่วยเสียชีวิต แต่ภาวะดังกล่าวทำให้ผู้ป่วยต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล ข้อมูลเหล่านี้สะท้อนกลับให้เห็นความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาระบบการติดตามเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา โดยได้มีเภสัชกรนำร่องการติดตามเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา phenytoin อย่างใกล้ชิดในผู้ป่วยรายใหม่

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาผลการดำเนินการการติดตามเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา phenytoin อย่างใกล้ชิดในผู้ป่วยรายใหม่ และเพื่อศึกษาอุบัติการณ์และปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดผื่นแพ้ยาที่ผิวหนังอย่างรุนแรงจากยา phenytoin

วิธีการศึกษา: เภสัชกรรับแจ้งข้อมูลผ่านซอฟต์แวร์แอปพลิเคชัน (HosXp ver.4) และฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของกลุ่มงาน เภสัชกรรม ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2561 – 30 กันยายน 2563 โดยเภสัชกรทำการติดตามอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา phenytoin พร้อมกับให้ข้อมูลญาติและผู้ป่วยในการสังเกตอาการผื่นแพ้ยาทั้งแบบรุนแรงและไม่รุนแรงพร้อมกับแจกบัตรเฝ้าระวังการใช้ยา

ผลการศึกษา: ผลการพัฒนาระบบมีผู้ป่วยที่ได้รับยา phenytoin เป็นครั้งแรก จำนวน 924 ราย พบผู้ป่วยจำนวน 36 ราย (ร้อยละ3.9) ที่มีผลการประเมินว่าแพ้ยา phenytoin โดยระดับไม่รุนแรงแบ่งเป็น MP RASH 24 ราย (ร้อยละ66.7), Erythema Multiforme 1 ราย (ร้อยละ2.8), Exfoliative dermatitis 2 ราย (ร้อยละ5.5), Urticaria 1 ราย (ร้อยละ 2.8) และระดับรุนแรง SJS 6 ราย(ร้อยละ 16.7) , AGEP 2 ราย (ร้อยละ5.5) โดยระยะเวลาเฉลี่ยของการเกิดรอยโรคอยู่ที่ 5 (3-12) วัน ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเกิด SCARs ได้แก่ อายุ, โรคร่วม และการใช้ยา omeprazole 20 mg/วัน

สรุปและขอเสนอแนะ: การศึกษานี้พบว่า การติดตามเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา phenytoin อย่างใกล้ชิด ทำให้การตรวจพบ ADRs จากการใช้ยา phenytoin เพิ่มขึ้น, ช่วยให้ผู้ป่วยตระหนักและเฝ้าระวังการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา phenytoin ได้ด้วยตนเอง สังเกตได้จากกรณีที่เมื่อมีการโทรศัพทสอบถามเมื่อผู้ป่วยสงสัยการเกิด ADRs และการแจ้งเตือนจากผู้ป่วยกรณีสงสัยผื่นแพ้ยาจากยา phenytoin ทำให้ทีมรักษาสามารถวิเคราะห์อาการข้างเคียงอื่นที่สามารถเกิดร่วม ได้แก่ การเกิดอาการที่เยื่อเมือก (mucosal involvement) และการเกิดพยาธิสภาพในอวัยวะภายในร่างกาย (internal organ involvement) ซึ่งเป็นอาการที่สัมพันธ์กับการแพ้ยาที่รุนแรง สามารถให้การรักษาได้อย่างเหมาะสมและลดความรุนแรงของการแพ้ยา

ได้ในการศึกษานี้ได้ค้นพบปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเกิด SCARs ได้แก่อายุ, โรคร่วม และการใช้ยา omeprazole 20 mg/วัน ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางเฝ้าระวังผู้ป่วย ทั้งนี้อาจต้องมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม โดยเพิ่มระยะเวลาการเก็บข้อมูลและขยายกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มยาอื่น เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรที่เพียงพอที่จะให้เห็นปัจจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้การสร้างเกณฑ์คัดกรองผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิด SCARs อาจช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเฝ้าระวังการเกิด SCARs ได้ดีขึ้น เนื่องจากปัจจุบันยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงการตรวจยืนยันแพ้ยา phenytoin ในประชากรไทย

คำสำคัญ: Phenytoin, อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา, การติดตาม

ติดต่อบทความ

สุธีรา ดาวแดน ภบ. (บริบาลเภสัชกรรม), โรงพยาบาลแพร่
E-mail: suteera.dn@gmail.com

ความแม่นยำของการใช้ Coins scores ในการประเมินความรุนแรงของโรคต่อการเกิด การกำเริบเฉียบพลันและนอนโรงพยาบาลของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง โรงพยาบาลพะเยา

ชนกชนม์ สาตะคุณกุล RN. M.P.H., พชรินทร์ คำนวล RN. M.P.H. PhD., นิภาภรณ์ เชื้อยูนาน RN.
M.P.H., รุ่งทิวา เกษจรัส RN., พชรี พวงมาลัย RN.
กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลพะเยา

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (COPD) เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ป่วยต้องเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลและเสียค่าใช้จ่ายสูง Coins scores เป็นเครื่องมือที่โรงพยาบาลพะเยาพัฒนาขึ้นมาเพื่อประเมินปัจจัยด้านสุขภาพที่มีผลต่อการกำเริบเฉียบพลัน (acute exacerbations) และนอนโรงพยาบาลของผู้ป่วย COPD ที่ประยุกต์มาจาก COPD Assessment Test (CAT) ของต่างประเทศ โดยการใช้สัญลักษณ์มูลค่าเหรียญ แต่แบบประเมินที่ได้ยังไม่ได้นำมาใช้ในการวางแผนการดูแล เนื่องจากยังไม่มีค่าคะแนนที่ชัดเจนในการแบ่งระดับความรุนแรงของโรคในการทำนายการเกิดการกำเริบเฉียบพลันและนอนโรงพยาบาลของผู้ป่วย

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาความแม่นยำของค่าคะแนน Coins scores ในการประเมินความรุนแรงของโรคต่อการเกิดการกำเริบเฉียบพลันและนอนโรงพยาบาลของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

วิธีการศึกษา: เป็นการศึกษาเชิงวินิจัย ศึกษาในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่มารับการรักษาที่คลินิกโรคปอด โรงพยาบาลพะเยาที่ใช้แบบประเมิน Coins scores เพื่อประเมินเป็นคะแนนเสี่ยง รวบรวมลักษณะทั่วไปแสดงผลเป็นจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มโดยใช้ fisher exact probability test, student t-test หรือ rank sum test ขึ้นอยู่กับการกระจายของข้อมูล ประเมินอำนาจการทำนายของเครื่องมือด้วยสมการ logistic regression และพื้นที่ใต้โค้ง (area under ROC curve: AuROC) คำนวณเป็น sensitivity, specificity, Likelihood ratio of positive และ Likelihood ratio of negative PPV และ NPV

ผลการศึกษา: ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังที่ใช้แบบประเมิน Coins scores ในการประเมิน 79 ราย เกิดการกำเริบเฉียบพลันและนอนโรงพยาบาล 19 ราย (ร้อยละ 24.1) เมื่อใช้แบบประเมิน Coins scores ประเมินกลุ่มที่อาการกำเริบและนอนโรงพยาบาลจะมีระดับคะแนนที่มากกว่ากลุ่มที่ไม่มีอาการหอบ (เฉลี่ย 9.95 ± 7.7 VS 16.5 ± 10.2) P-value 0.004 จุดตัดของคะแนนแบบประเมิน >12 มี sensitivity = 73.7 % (95%CI 48.8 - 90.9%) specificity = 63.3% (95%CI 49.9- 75.4%) Likelihood ratio of positive= 2.01 (95%CI 1.31-3.08) Likelihood ratio of negative=0.42 (95%CI 0.19 - 0.90) มี AuROC= 0.69 (0.57 -0.80) PPV=38.9% NPV=88.4%

สรุปและข้อเสนอแนะ: ความแม่นยำของการใช้ Coins scores ในการประเมินความรุนแรงของโรค ค่าคะแนนที่คำนวณได้ดีที่สุดที่ระดับ >12 คะแนน ผู้ป่วยสามารถใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการตนเองและการรักษาต่อที่โรงพยาบาลเมื่อมีค่าคะแนนที่เพิ่มขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม การใช้ประโยชน์จากแบบประเมิน Coins scores เพื่อช่วยทำนายอย่างเดียว อาจไม่เพียงพอในการประเมินการเกิด

อาการกำเริบเฉียบพลันและนอนโรงพยาบาลของผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง อาจต้องประเมินอาการทางคลินิกและใช้การตรวจวินิจฉัยอย่างอื่นเพิ่มเติม

คำสำคัญ: โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง, Coins scores , การเกิดการกำเริบและนอนโรงพยาบาล

ติดต่อบทความ

ชนกชนม์ สาคะศุภฤกษ์ RN. M.P.H., กลุ่มการพยาบาลโรงพยาบาลพะเยา
E-mail: copdphayao@gmail.com

ผลการใช้หุ่นยนต์จัดยาต่อเวลาส่งมอบยา continue ไปยังหอผู้ป่วย ห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน โรงพยาบาลลำปาง

สุวนันท์ เสียงใส

เจ้าพนักงานเภสัชกรรมห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ในแต่ละวันโรงพยาบาลลำปาง มีผู้ป่วยที่ได้รับการรักษามากกว่า 500 เตียง ทำให้ต้องจัดยา มากกว่า 1500-1700 ใบส่งยาต่อวัน ซึ่งเป็นยา continue ประมาณ 500 ใบส่งยาต่อวัน หุ่นยนต์จัดยา ได้มีบทบาทเข้ามาช่วยในการจัดยา continue เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมา โดยมุ่งหวังว่าจะช่วยด้านความรวดเร็ว แม่นยำ ลดข้อผิดพลาดในการจัดยาการวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบเวลาการส่งมอบยา continue ไปยังหอผู้ป่วยระหว่างการจัดยาด้วยคนและการใช้หุ่นยนต์ในการจัดยา โดยทำการศึกษาแบบ Interrupted time observational study เก็บข้อมูลเวลาส่งมอบยา continue ตั้งแต่ 14 กุมภาพันธ์ พ. ศ 2563 – 31 ธันวาคม พ. ศ 2563 ในกลุ่มควบคุม (จัดด้วยคน) และ เก็บข้อมูลตั้งแต่ 14 กุมภาพันธ์ พ. ศ 2564 – 31 ธันวาคม พ. ศ 2564 กลุ่มที่จัดแบบหุ่นยนต์ เปรียบเทียบเวลาเฉลี่ยในการส่งมอบยา continue ของทั้ง 2 กลุ่มด้วยสถิติ T-test และเปรียบเทียบสัดส่วนที่สามารถส่งยา continue ได้ตามเวลาที่ประกัน (11.00 น.) ด้วยสถิติ Fisher's exact probability test ผลการศึกษาพบว่าเมื่อเปรียบเทียบเวลาเฉลี่ยในการส่งมอบยาของกลุ่มที่จัดด้วยคน และกลุ่มที่จัดแบบหุ่นยนต์ พบว่า การจัดยาโดยใช้คนใช้เวลาไม่น้อยกว่าจัดแบบหุ่นยนต์ 8 นาที โดยกลุ่มจัดโดยคนส่งมอบยาเฉลี่ยใช้เวลา 165.4 ± 28.6 นาที กลุ่มที่จัดแบบหุ่นยนต์ ส่งมอบยาเฉลี่ยใช้เวลา 173.5 ± 37.2 นาที ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p = 0.002$ ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในประกันเวลาการส่งมอบยา continue ไว้ที่ 11.00 น จากข้อมูลทั้งหมด 632 วัน พบว่าสามารถส่งยา continue ตามเวลาที่ประกันไว้ได้ร้อยละ 67.09 เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของการส่งยา continue ได้ตามเวลาประกัน ในกลุ่มจัดโดยคนกับจัดแบบหุ่นยนต์ พบว่า กลุ่มจัดโดยคนส่งมอบยา continue ได้ตามเวลาประกันเป็นสัดส่วนที่มากกว่าแต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (70.89 vs 63.29, $p=0.051$)

คำสำคัญ: หุ่นยนต์จัดยา

ติดต่อบทความ

สุวนันท์ เสียงใส, เจ้าพนักงานเภสัชกรรมห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน โรงพยาบาลลำปาง

E-mail: suwanan2372@gmail.com

Pediatric DepartCOVID-19-associated hospitalizations among children, April 1, 2020 – May 31, 2022

Ussanee Srirompotong, MD.

Pediatric Department, Khonkaen Hospital

บทคัดย่อ

Background: Coronavirus disease (COVID-19) is an infectious disease caused by the SARS-CoV-2 virus. When the pandemic emerged in early 2020, there have been more than five hundred million globally and six million confirmed cases across Thailand, reported to WHO. Children are generally at low risk of infection, and if they become infected, it is likely to be mild. However, some children have had severe disease. Accordingly, it is essential to study COVID-19 incidence, severity, post-COVID conditions and other impacts of the pandemic on children and families to minimize the disruption of health systems for children.

Methods: Data were analyzed from 1st April 2020 to 31st May 2022 in Hospital Information System among children with COVID-19 hospitalized in Khonkaen Hospital. The evidence and severity of COVID-19 associated hospitalizations was reviewed in medical records. The participants were followed-up by phone to measure health problems occurring 4 or more weeks after acute SARS-CoV-2 infection. The parents were asked questions about their household situations after they left a job to take care of their children. Descriptive statistics were calculated as frequencies and proportions.

Results: The total number of COVID-19 were xxx cases. Age group 5-11 years was reported xx/xxx (xx%) which was the highest. The incident cases per 100,000 population was xx , xx and xx in April 2020, April 2021 and April 2022 respectively. Asymptomatic cases were xx/xxx (xx%) and xx/xxx (xx%) in moderated to severe cases. Children aged 0-5 years with SARS-CoV-2 infection were the most likely to experience the post-COVID conditions [xx/xxx (xx%)].

Conclusions: Children aged 5-11 years are at risk of severe illness from COVID-19. The COVID-19 pandemic continues to have significant impact on families and increases disparities.

Keyword: COVID-19, Hospitalization, Children, Severity, Post-COVID

ติดต่อบทความ

Ussanee Srirompotong, MD. Pediatric Department, Khonkaen Hospital
E-mail: u.srirompotong@gmail.com

Oral Presentation วันที่ 26 กรกฎาคม 2565 ณ ห้องประชุม NANTA 3

ผลกระทบของการกระจายยาสำหรับผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ในหน่วยบริการปฐมภูมิ อำเภอเมืองลำปาง ในสถานการณ์โรคโควิด - 19 ปี 2564

รุ่งทิพา หมื่นปา

กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ในปี 2564 เน้นให้ประชาชนอยู่บ้านมากที่สุด จึงมีการปรับรูปแบบการส่งยาให้ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อให้ผู้ป่วยได้กินยาอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลกระทบทางด้านคลินิกและความพึงพอใจของผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ในแต่ละรูปแบบของการกระจายยา ในสถานการณ์โรคโควิด 19

วิธีวิจัย การวิจัยแบบผสมผสาน ในผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่มารับบริการในหน่วยบริการปฐมภูมิ เขตเมืองลำปาง ช่วงเดือนพฤษภาคม 2564 ที่ได้รับยาใน 4 รูปแบบ คำนวณขนาดตัวอย่างตามขนาดประชากร เก็บข้อมูลโดยใช้แบบเก็บข้อมูลและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติเชิงอนุมาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา: ผู้ป่วย 230 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.9) มีอายุเฉลี่ย 62.6 ± 8.7 ปี ใช้สิทธิ์การรักษาหลักประกันสุขภาพ (ร้อยละ 72.6) โดยมีโรคประจำตัว ได้แก่ ความดัน เบาหวานและไขมันในเลือดสูง ได้รับยาดังแต่ 1 ชนิดถึง 10 ชนิด มีค่ามัธยฐานอยู่ที่ 3 (2-4) ชนิด ประเมินผลลัพธ์ทางคลินิกของผู้ป่วยได้ 177 คน พบว่า ค่าความดันโลหิตในเดือนพฤษภาคม 2564 และวันที่ติดตามการรักษา ไม่แตกต่างกัน ทั้ง Systolic Blood Pressure [128.9 ± 12.1 vs. 128.8 ± 14.4 , $p=0.917$] และ Diastolic Blood pressure [74.6 ± 8.4 vs. 74.1 ± 8.2 , $p=0.442$] ผู้ป่วยมีความพึงพอใจต่อการได้รับยาทางไปรษณีย์ และ อสม. มาส่งถึงบ้าน สูงสุด

สรุปผล: ผู้ป่วยโรคเรื้อรังยังมีผลลัพธ์ทางคลินิกไม่ต่างจาก 2-3 เดือนก่อนปรับรูปแบบการส่งยา และผู้ป่วยพึงพอใจต่อการส่งยาทางไปรษณีย์ และ มี อสม. นำยามาให้ที่บ้านมากที่สุด

คำสำคัญ: การกระจายยา, หน่วยบริการปฐมภูมิ, ไวรัสโคโรนา 2019

ติดต่อบทความ

รุ่งทิพา หมื่นปา, กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลลำปาง

E-mail: peeaeew@gmail.com

สถานการณ์การใช้ยาปฏิชีวนะในการเลี้ยงสัตว์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จันทร์จรรย์ ดอกบัว

ทีมงานยาสัตว์ Node กพย.อีสาน

บทคัดย่อ

เกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการเลี้ยงสัตว์จำนวนมาก ได้แก่ โค สุกร แพะ ไก่ เป็นต้น จากการสำรวจพฤติกรรมการใช้ยาปฏิชีวนะในการเลี้ยงสัตว์และความรู้เข้าใจเกี่ยวกับการเกิดเชื้อดื้อยาในเกษตรกร อ.ปทุมราชวงศา จ.อำนาจเจริญ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 90 มีการใช้ยาปฏิชีวนะตลอดวงจรของสัตว์ ในข้อบ่งใช้การรักษาโรค ป้องกันโรค และเร่งการเจริญเติบโต และยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ยาปฏิชีวนะในการเลี้ยงสัตว์และผลกระทบที่เกิดขึ้น(1) การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบสถานการณ์การใช้ยาปฏิชีวนะ พฤติกรรมการใช้ยาปฏิชีวนะในสัตว์แต่ละชนิด ในกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ 12 อำเภอ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมถึงความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางกำกับดูแลการใช้ยาปฏิชีวนะในการเลี้ยงสัตว์อย่างสมเหตุผล โดยเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ 12 อำเภอ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2562 – พฤษภาคม พ.ศ.2564 สัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา: พบว่าเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ทั้งหมด 343 ราย เพศชายร้อยละ 70.55 ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของฟาร์มสัตว์ (ร้อยละ 89.5) ประเภทของสัตว์ที่เลี้ยงส่วนใหญ่เป็นโค ร้อยละ 29.48 รองลงมาคือ หมู ไก่ ปลา และกระบือ ตามลำดับ เกษตรกรส่วนใหญ่จัดซื้อจัดหา ยาปฏิชีวนะสำหรับสัตว์จากร้านขายยาสัตว์ (ร้อยละ 39.41) รองลงมาคือร้านขายสินค้าเกษตร โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่ารู้จักยาปฏิชีวนะ (ร้อยละ 65.69) และร้อยละ 42.65 ให้ข้อมูลว่ารู้จักเชื้อดื้อยา ยาปฏิชีวนะที่พบการใช้มากที่สุดคือยา Amoxicillin (ร้อยละ 25) รองลงมาคือ Penicillin (ร้อยละ 18) เกษตรกรส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการใช้ยาปฏิชีวนะเมื่อสัตว์ป่วย (ร้อยละ 67.98) รองลงมาคือใช้เพื่อบำรุง ป้องกันโรค และใช้ถ่ายพยาธิ โดยการใช้เพื่อวัตถุประสงค์ของการรักษาร้อยละ 74.73 การป้องกันโรคร้อยละ 16.56 และการเร่งการเจริญเติบโตร้อยละ 2.40 เกษตรกรส่วนใหญ่กำจัดภาชนะบรรจุด้วยวิธีการฝัง ร้อยละ 32.60 การเผาและทิ้งขยะทั่วไปร้อยละ 15.93 ความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่า ควรดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรในประเด็นการสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข่าวสารเรื่องยาปฏิชีวนะและโรคในสัตว์ให้มีความทันสมัย การจัดการขยะและแหล่งกระจายยา นโยบายการขับเคลื่อนระดับอำเภอ ลดพฤติกรรมเสี่ยงและลดการใช้ยาปฏิชีวนะในการเลี้ยงสัตว์ ส่วนแนวทางดำเนินงานเพื่อให้เกิดการใช้ยาปฏิชีวนะในการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 3 ภาคส่วนได้แก่ ภาคประชาชน ภาครัฐ และภาคสังคมที่เป็นแรงขับเคลื่อนให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

สรุปผลและข้อเสนอแนะ: ในการดำเนินการเรื่องการ用药ปฏิชีวนะในการเลี้ยงสัตว์อาศัยการทำงานหลายภาคส่วนร่วมกัน ควรมีข้อมูลสนับสนุนจากทีมนักวิชาการและส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงสัตว์เป็นไปตามมาตรฐานฟาร์มและการใช้ยาตามหลักวิชาการ มีระบบการติดตาม เฝ้าระวัง ควบคุมกำกับการใช้ยาและหาสิ่งทดแทนในการดูแลสัตว์ในฟาร์ม

คำสำคัญ: ยาปฏิชีวนะ, สัตว์

ติดต่อบทความ

จันทร์จรรย์ ดอกบัว, โรงพยาบาลปทุมราชวงศา

E-mail: soon_title@hotmail.com

กระบวนการเฝ้าระวังความปลอดภัยจากการใช้ยาในวัด อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ

จันทร์จรรย์ ดอกบัว, กมลชนก ชันทะ

โรงพยาบาลปทุมราชวงศา

บทคัดย่อ

บทนำ: พระภิกษุเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มการเกิดปัญหาด้านสุขภาพมากขึ้นโดยเฉพาะโรคเรื้อรัง ปัญหาการใช้ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพในวัด ได้แก่ ใช้ยาที่ไม่ถูกต้อง พยาอันตรายในชุดสังฆทาน พฤติกรรมการใช้ร่วมกันของพระเณร ไม่รวมมือในการใช้ยา ส่งผลให้เกิดอันตรายแก่พระเณรได้ เช่น เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากยา วัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสถานการณ์ และจัดระบบการเฝ้าระวังเรื่อง ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพภายในวัด

วิธีการศึกษา: งานวิจัยเชิงปฏิบัติการ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถามจากกลุ่ม ตัวอย่าง คือ พระประจำวัดในพื้นที่ปทุมราชวงศาทั้งหมด 31 วัด ดำเนินการระหว่าง พ.ศ. 2563 - มี.ค. 2564 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา: พระทั้งหมด 110 รูป มีโรคเรื้อรัง ร้อยละ 26.36 เป็นเบาหวานและความดันโลหิตสูง ร้อยละ 48 และ 28 ตามลำดับ ร้อยละ 45 ใช้ยาไม่ถูกต้อง เช่น เก็บยารวมในขวดโหลหรือไม้ใส่ของยา หักยาโดยการกัด หยดใช้ยาหรือปรับขนาดยาเอง เคี้ยวยาจากความเชื่อ การสำรองยาใช้ในวัด ร้อยละ 77 ได้มาจากสังฆทาน พยาอันตราย ยาปฏิชีวนะ ยาแก้ปวดหรือยากลุ่มยาบรรเทาอาการ อักเสบที่ไม่ใช่สเตียรอยด์ ร้อยละ 10, 0.2 และ 9 ตามลำดับ มีการใช้ยาสมุนไพร ร้อยละ 48 คือ ยาต้ม ฟาทะลายโจร การจัดเก็บยารับกับความสะอาดในการหยิบใช้ พยาเสื่อมสภาพและยาหมดอายุ ร้อยละ 10.55 และ 11.08 ตามลำดับ การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ก่อให้เกิดกระบวนการเฝ้าระวัง เพื่อจัดการความเสี่ยงมากขึ้น ได้แก่ มีสายตรวจวัด ดูแลการใช้ยาและให้ความรู้ในชุมชน มีการยกย่องเชิดชูเกียรติสำหรับวัดที่ผ่านการประเมิน กลไกดังกล่าวส่งผลให้ไม่พบยาหรือผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่เหมาะสมในวัด ไม่พบผู้ป่วยจากการใช้ยาหรือผลิตภัณฑ์สุขภาพเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล เกิดระบบการเฝ้าระวังยาหรือผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมโดยเครือข่าย

สรุป: กระบวนการเพื่อให้เกิดการใช้ยาในวัดที่เหมาะสม บูรณาการจาก 3 ภาคส่วน ได้แก่ ภาคประชาชน ภาครัฐ และภาคสังคม ขับเคลื่อนให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ ผ่านกลไกพหุ. เสนอให้ขยายผลให้ครอบคลุมทั้งอำเภอเพื่อส่งเสริมการใช้ยาอย่างสมเหตุผลและเพิ่มความปลอดภัยในการใช้ยาให้แก่พระเณรในวัด

คำสำคัญ: เครือข่าย, เฝ้าระวัง, ยา, วัด, อาการไม่พึงประสงค์

ติดต่อบทความ

จันทร์จรรย์ ดอกบัว, โรงพยาบาลปทุมราชวงศา

E-mail: soon_title@hotmail.com

การพัฒนาและประเมินผลแบบบันทึกทางการพยาบาล ในหอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมอุบัติเหตุ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

มยุรฉัตร ด้วนนคร¹, ทศพล มณีวรรณ¹, วนารมย์ ทวีกุล พว.¹, บุญญาภัทร ชชาติพัฒนานันท์ ผศ.ดร.²,
พัชรินทร์ วินยางค์กุล ผศ.ดร.³

¹โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

²สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

³สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: บันทึกทางการพยาบาลเป็นหลักฐานสำคัญที่แสดงว่าพยาบาลได้ให้การพยาบาลอย่างมีคุณภาพต่อผู้ป่วย แต่ปัญหาที่พบคือการบันทึกมีเนื้อหาไม่ครอบคลุมตามกระบวนการพยาบาลแบบฟอร์มบันทึกมีมาก เวลาในการบันทึกมีจำกัด ดังนั้นการพัฒนาแบบบันทึกทางการพยาบาลหอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมอุบัติเหตุ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ซึ่งใช้แนวคิดการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA ของเดมมิง จะช่วยปรับปรุงแบบบันทึกทางการพยาบาลให้เหมาะสมกับบริบทของหอผู้ป่วย สามารถตรวจสอบ บันทึกทางการพยาบาลอย่างมีขั้นตอน เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ป่วยได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์: 1.เพื่อพัฒนาแบบบันทึกทางการพยาบาลของหอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมอุบัติเหตุ โรงพยาบาล เชียงรายประชานุเคราะห์ 2.เพื่อประเมินผลการใช้แบบบันทึกทางการพยาบาลของหอผู้ป่วยหนักศัลยกรรม อุบัติเหตุ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ 3.เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจก่อนและหลังของพยาบาลต่อการใช้แบบบันทึกทางการพยาบาลของหอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมอุบัติเหตุ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

วิธีการศึกษา: การศึกษาใช้แนวคิดการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA ของเดมมิง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติการตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไข ประชากรคือ 1.พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมอุบัติเหตุ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์จำนวน 14 คน 2.แบบบันทึกทางการพยาบาลของหอผู้ป่วย หอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมอุบัติเหตุ โรงพยาบาลเชียงราย ประชานุเคราะห์ ก่อนหลังการพัฒนาอย่างละ 40 ฉบับ เครื่องมือที่ใช้คือแบบตรวจสอบคุณภาพการบันทึก ทางการพยาบาล และแบบสอบถามความพึงพอใจของการพัฒนาและการประเมินผลแบบบันทึกทางการ พยาบาล หอผู้ป่วยผู้ป่วยหนักศัลยกรรมอุบัติเหตุ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

ผลการศึกษา: 1.แบบบันทึกทางการพยาบาลหอผู้ป่วยหนักศัลยกรรมอุบัติเหตุ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ที่พัฒนาขึ้นเน้นการปรับปรุงแบบฟอร์มและวิธีการบันทึก 2.ผลการประเมินการใช้บันทึกทางการ พยาบาลมีความครอบคลุม 3 ด้าน คือ 1)ด้านความครอบคลุมตามกระบวนการพยาบาล คุณภาพการบันทึก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =25.07, SD=2.35) 2)ด้านความถูกต้องตามหลักการบันทึก คุณภาพการบันทึกอยู่ในระดับมาก $\bar{X}$ =14.25, SD=1.03) 3) ด้านความต่อเนื่องของการบันทึก คุณภาพการบันทึกอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 19.23, SD=3.35) 3.ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของพยาบาลก่อนการพัฒนาแบบบันทึกทางการพยาบาล (μ = 37.36, σ =4.88) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของพยาบาลหลังการพัฒนาแบบบันทึกทางการพยาบาล หอ ผู้ป่วยหนักศัลยกรรมอุบัติเหตุ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์(μ =64.86, σ =4.62)

สรุปและข้อเสนอแนะ: แนวคิดการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA ของเดิมมี
สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและประเมินผลแบบบันทึกทางการพยาบาล หอผู้ป่วยหนักศัลยกรรม
อุบัติเหตุ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ผู้บริหารสามารถนำไปใช้พัฒนาแบบบันทึกทางการ
พยาบาล และพัฒนาคุณภาพบันทึกทางการพยาบาลในหอผู้ป่วยหนักอื่นๆ ในโรงพยาบาลเชียงราย
ประชานุเคราะห์ได้

คำสำคัญ: การพัฒนา, ประเมินผล, แบบบันทึกทางการพยาบาล, หอผู้ป่วยหนักศัลยกรรม
อุบัติเหตุ

ติดต่อบทความ

มยุรฉัตร ด่วนนคร พว., โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

E-mail: jazzyinicu@gmail.com

ผลการบริหารเภสัชกรรมต่อมูลค่ายาที่ประหยัดได้ในคลินิกพิเศษผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลแพร่

อริยา สมหมาย ภบ. (บริหารเภสัชกรรม)

โรงพยาบาลแพร่

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: โรคไม่ติดต่อเรื้อรังและโรคติดเชื้อเอชไอวีเป็นโรคที่ต้องได้รับการรักษาและใช้ยาอย่างต่อเนื่อง โรงพยาบาลแพร่มีการจัดตั้งคลินิกพิเศษผู้ป่วยนอกแผนกอายุรกรรม โดยเภสัชกรเข้ามามีบทบาทในการให้การบริบาล ทางเภสัชกรรม คือ ค้นหา ป้องกัน แก้ไข และติดตามปัญหาที่เกิดจากการใช้ยาของผู้ป่วย ซึ่งนอกจากจะช่วยแก้ไข ปัญหาจากการสั่งใช้ยา ปัญหาการใช้ยาของผู้ป่วย และอาจช่วยลดปัญหาระยะเวลารอคอยยาแล้ว ยังอาจจะช่วยลด ค่าใช้จ่ายด้านยาให้กับโรงพยาบาลได้ เนื่องจากยาบางรายการมีมูลค่าสูง หากมีการสั่งใช้ยาอย่างไม่เหมาะสม และผู้ป่วยมีปริมาณยาเหลือใช้สูงอาจส่งผลให้เกิดความสิ้นเปลืองทางด้านงบประมาณการใช้ยา จึงได้ทำการศึกษาถึงการดำเนินงานการบริหารทางเภสัชกรรมต่อมูลค่ายาที่ประหยัดได้ในคลินิกพิเศษผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลแพร่

วัตถุประสงค์: ศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านมูลค่ายาที่ประหยัดได้จากกระบวนการ Medication reconciliation ในกระบวนการบริหารทางเภสัชกรรมคลินิกพิเศษผู้ป่วยนอกแผนกอายุรกรรม และรวบรวมข้อมูลปัญหาจากการใช้ยา จากกระบวนการบริหารทางเภสัชกรรมโดยเภสัชกรประจำคลินิกพิเศษ ได้แก่ คลินิกโรคไต คลินิกจันทรรบยา คลินิกโรคหัวใจ คลินิกโรคทางเดินหายใจอุดกั้นเรื้อรัง และโรคหืด และคลินิกโรคเบาหวาน

วิธีการศึกษา: เก็บข้อมูลโดยใช้ฐานข้อมูลอินเทอร์เน็ต Application: Program Add-on pharm-care activity, Pharmacy EMR for HOSxp XE โดยทำการรวบรวมข้อมูลจำนวนยาและมูลค่ายาประหยัด สาเหตุที่ยาเหลือใช้ ค้นหาปัญหาจากการใช้ยา (Drug related problems; DRPs) ซึ่งมีการใช้สมุद्रายการยา ตัวอย่างยา และอุปกรณ์ยา เทคนิคพิเศษในการช่วยเก็บข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้โปรแกรม Microsoft excel version Microsoft Office Professional Plus 2019

ผลการศึกษา: จากการรวบรวมข้อมูลผู้ป่วยที่เข้ารับบริการ ณ คลินิกพิเศษผู้ป่วยนอกแผนกอายุรกรรม จำนวน 5 คลินิก ในช่วงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2563 ถึง 30 กันยายน พ.ศ.2564 มีผู้ป่วยที่ได้รับการบริหารเภสัชกรรมทั้งหมด 2,379 ราย พบปัญหาจากการใช้ยา (DRPs) และได้รับการแก้ไข จำนวน 991 เหตุการณ์ โดยมีมูลค่ายาที่ประหยัดได้จากกระบวนการ MR ใน 5 คลินิกพิเศษ เป็นมูลค่า 582,375.45 บาท มีจำนวนรายการยาเหลือใช้มากที่สุดคือ Metformin 500 mg จำนวน 10,731 เม็ด มีมูลค่ายาเหลือใช้สูงสุดคือ Spiriva Handihaler® (tiotropium 18 mcg) มูลค่าเท่ากับ 276,000.00 บาท และพบมูลค่ายาเหลือใช้จากคลินิกโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (COPD clinic) มีมูลค่าสูงสุดเท่ากับ 397,395.96 บาท พบผู้ป่วยที่มียาเหลือใช้จากคลินิกโรคหัวใจ (ACS clinic) สูงสุดจำนวน 482 เหตุการณ์ และพบสาเหตุของยาเหลือใช้สูงสุดจากคลินิกโรคหัวใจ คือ การจ่ายยาเกิน/ยาเหลือทบจำนวน 273 เหตุการณ์

สรุปและข้อเสนอแนะ: จากการศึกษาปัญหาที่เกิดจากการใช้ยา (DRPs) ในคลินิกพิเศษ พบปัญหาที่เกิดจากการใช้ยามากที่สุดของแต่ละคลินิกพิเศษมีความแตกต่างกัน และจากข้อมูลด้านมูลค่ายา ประหยัดพบสาเหตุของยาเหลือใช้ใน แต่ละคลินิกมีความคล้ายคลึงกัน โดยสาเหตุที่พบมากที่สุด คือ การจ่ายยาเกิน/ยาเหลือทบจากครั้งก่อนหน้า สาเหตุ รองลงมา คือ การไม่ใช้ยาตามแพทย์สั่ง/ลืมรับประทานยา (non-adherence)

คำสำคัญ: การบริหารทางเภสัชกรรม, มูลค่าประหยัด, ยาเหลือใช้

ติดต่อบทความ

อริยา สมหมาย ภบ. (บริหารเภสัชกรรม), โรงพยาบาลแพร์
E-mail: areeya879@gmail.com

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำงานวิจัยของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลลำปาง

วันทนา บุญคง พย.ม.

กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: การวิจัยทางการพยาบาล มีความสำคัญต่อการพัฒนาการพยาบาล วางระบบเพื่อพัฒนาบริการพยาบาลในทุกมิติทั้งด้านส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสุขภาพ โดยใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และศาสตร์ทางการพยาบาลเพื่อให้การดูแลสุขภาพและการดูแลผู้ป่วยมีประสิทธิภาพ และมีความก้าวหน้าทันสมัย บนพื้นฐานเชิงประจักษ์ แต่จากสถิติการทำวิจัยทางการพยาบาล โรงพยาบาลลำปางตั้งแต่ปี ปี 2562-2564 พบมีงานวิจัย 16, 22, 12 เรื่องตามลำดับถือว่ามีการทำวิจัยน้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลลำปาง 902คน (มิถุนายน 2565) ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำงานวิจัยของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลลำปาง

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำงานวิจัยของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลลำปาง

วิธีการศึกษา: การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างคือพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในกลุ่มภารกิจการพยาบาล กำหนดกลุ่มขนาดตัวอย่างจากค่า proportion ของการผลิตผลงานวิจัย อำนาจการทดสอบที่ 80 ค่าความเชื่อมั่นที่ 95% เป็นการทดสอบสองทาง ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 360 คน แต่ป้องกันข้อมูลสูญหายหรือตอบไม่ครบจึงเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีก 20% ได้กลุ่มตัวอย่างเพิ่มเท่ากับ 72 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 432 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตผลงานวิจัยของพยาบาลวิชาชีพของคุณ นิภาพรพรณ ลิมเทียมรัตน์ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยเฉพาะบุคคลโดยรวมเท่ากับ 0.82 และปัจจัยแรงจูงใจในการทำวิจัยโดยรวม เท่ากับ 0.99 นำมาทดสอบใช้ในกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกับกลุ่มที่ต้องการศึกษาจำนวน 30 ราย เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence : IOC) 0.8 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) และสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) วิเคราะห์ข้อคำถามปลายเปิดด้วย content analysis

ผลการวิจัย : การทำงานวิจัยของบุคลากรในโรงพยาบาลลำปาง พบว่า บุคลากรมีประสบการณ์การทำงานวิจัย ร้อยละ 16 มีความสนใจทำงานวิจัย ร้อยละ 47 สนใจทำการวิจัยเชิงทดลองมากที่สุด ร้อยละ 51.8 มีความต้องการทำวิจัย ร้อยละ 45.52 และใช้งบประมาณส่วนตัว ร้อยละ 64.4 ความสัมพันธ์เชิงลบต่อการทำงานวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ ได้แก่ การสืบทอดเอกสารและงานวิจัยจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เวลาไม่เพียงพอในการทำวิจัย ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ทักษะและประสบการณ์การทำงานวิจัย การสนับสนุนจาก หัวหน้างาน ปัจจัยเชิงบวกสูงสุด ด้านนโยบาย (การสนับสนุนขององค์กร) รองลงมา ด้านเงินทุน (การมีรางวัลสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยช่วยให้พยาบาลวิชาชีพมีผลงานวิจัยมากขึ้น) ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ โอกาสก้าวหน้าของพยาบาลวิชาชีพที่มีงานวิจัยมีมากกว่า การเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นเป็นแรงจูงใจในการทำวิจัย การวิจัยเป็นการสร้างความเชี่ยวชาญในงาน และด้าน

ทัศนคติต่อการทำวิจัย (งานวิจัยเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนางาน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอนได้พบว่าความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ความรับผิดชอบ ประสิทธิภาพในการนำเสนอผลงานวิจัย ความสนใจที่จะทำงานวิจัย และงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัยกับค่าตอบแทนจากการทำวิจัย สามารถรวม พยากรณ์สมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลลำปางได้ร้อยละ 55.3 และข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการทำงานวิจัยพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลลำปาง พบว่าขาดแรงจูงใจสูงสุดร้อยละ 84.68

สรุปและข้อเสนอแนะ: การเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวิจัยของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลลำปางให้ดีขึ้น ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาหน่วยงานควรกำหนดเป็นแผนงานหรือนโยบายให้บุคลากรได้รับความรู้ เกี่ยวกับการวิจัย และส่งเสริมให้ทำผลงานวิจัยในหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง ให้การสนับสนุนจัดสรรงบประมาณ หรือจัดหาทุนวิจัย รวมทั้งมีค่าตอบแทนจากการทำวิจัยให้แก่พยาบาลวิชาชีพ เพื่อช่วยเพิ่มพูนสมรรถนะด้านการวิจัยให้แก่พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาล ลำปาง

คำสำคัญ: การทำวิจัย วิจัยทางการพยาบาล

ติดต่อบทความ

วันทนา บุญคง พย.ม., กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล โรงพยาบาลลำปาง

E-mail: naluckae1975@gmail.com

ผลของการจัดการทางการพยาบาลในสตรีที่เจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดต่อการยืดระยะเวลาของการตั้งครรภ์และความวิตกกังวลระหว่างรับการรักษาในโรงพยาบาล

สุกษิชา หอมนาน, ผศ.ดร.ชมพูนุช โลภาจารย์, สาวิตตรี ศรีวิชัย

โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดการทางการพยาบาลในสตรีที่เจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดต่อการยืดระยะเวลาของการตั้งครรภ์และความวิตกกังวลระหว่างการรักษาในโรงพยาบาล เป็นการศึกษาเชิงกึ่งทดลอง (Quasi- Experimental Research) โดยกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มควบคุมที่ได้รับการพยาบาลปกติ จำนวน 15 ราย กลุ่มทดลองที่ได้รับการพยาบาลตามปกติร่วมกับการจัดการทางการพยาบาลโดยใช้ E book อีบุ๊ก ให้ข้อมูลลดความวิตกกังวลและติดตามโดยใช้ LINE application ติดตามจนกระทั่งครบกำหนด จำนวน 15 ราย ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในด้านอายุ การศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนครั้งของการตั้งครรภ์และคลอด และอายุครรภ์เมื่อเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด ($p>0.05$) คะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลเมื่อแรกเริ่มพบว่ากลุ่มควบคุมมีความวิตกกังวลสูงกว่ากลุ่มทดลอง ($t=3.04$, $p<0.05$) จึงใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance) โดยใช้คะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลเมื่อแรกเริ่มเป็นตัวแปรควบคุม ผลการเปรียบเทียบความวิตกกังวลหลังการทดลองพบว่ามี ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยกลุ่มทดลองมีความวิตกกังวลน้อยกว่ากลุ่มควบคุม (Mean 29.38 ± 1.13 และ Mean 32.95 ± 1.13 , $F=4.38$, $p<0.05$) ส่วนการเปรียบเทียบการยืดระยะเวลาของการตั้งครรภ์แม้ว่ากลุ่มทดลองจะสามารถยืดระยะเวลาของการตั้งครรภ์ออกไปได้นานกว่ากลุ่มควบคุม แต่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Mean 26.07 ± 16.56 และ Mean 18.07 ± 14.30 , $t=1.42$, $p>0.05$) ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การจัดการทางการพยาบาลโดยใช้ E book ให้คำแนะนำเพื่อให้ข้อมูลลดความวิตกกังวลและติดตามโดยใช้ LINE application ในการติดตามและให้คำปรึกษาสามารถลดความวิตกกังวลของสตรีที่เจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดได้ ทั้งนี้ อาจเป็นไปได้ที่คำแนะนำใน E book ที่ครอบคลุมถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับสตรีเพื่อลดความรู้สึกไม่แน่นอน (uncertainty) แก่สตรีตั้งครรภ์ โดยบอกสิ่งที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าทั้งการรักษา อาการของภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด สาเหตุของการเกิดภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดแนวทางการรักษาพยาบาลและสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับยาที่ได้รับ และอาการข้างเคียง การปฏิบัติตัวขณะได้รับการยังยั้งการคลอดก่อนกำหนด และการขอคำปรึกษาทาง LINE application ส่งเสริมให้สตรีตั้งครรภ์ปฏิบัติตัวได้ถูกต้องในการดูแลอาการเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด ส่วนการยืดระยะเวลาของการตั้งครรภ์แม้ว่าจะไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจเนื่องด้วยกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดเล็ก แต่พบว่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางคลินิก (7 วัน) ดังนั้น จึงเสนอแนะให้มีการนำการจัดการทางการพยาบาลโดยใช้ E book ไปใช้ในทางปฏิบัติ และอาจดำเนินการวิจัยในกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อการยืดระยะเวลาของการตั้งครรภ์ต่อไป

คำสำคัญ : การจัดการทางการพยาบาลในสตรีที่เจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด, การยืดระยะเวลาของการตั้งครรภ์, ความวิตกกังวลระหว่างรับการรักษาในโรงพยาบาล

ติดต่อบทความ

สุกษิชา หอมนาน, โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

E-mail: poohchom@gmail.com

KNOWLEDGE, ATTITUDES AND PREVENTIVE BEHAVIORS OF COVID-19 AMONG KU THONG VILLAGE, MAE CHEDI SUBDISTRICT, WIANGPAPAO DISTRICT, CHIANG RAI

Busro Maruesa¹, Nagn Buen Hon¹, Chatthanat Khaofongchan², Soontaree Suratana¹

¹*School of Health Science, Mae Fah Luang University, Thailand*

²*Mae Chedi Health Promoting Hospital, Thailand*

บทคัดย่อ

BACKGROUND: Many countries around the world was facing the problem of COVID-19 epidemic including Thailand. Currently, it was spreading more rapidly due to the mutation of the COVID-19 strain Omicron, the 5th wave of Thailand. Mae Chedi Subdistrict had the 4th highest cumulative infected in Wiangpapao District and Ku Thong Village was one of the areas where the COVID-19 epidemic was rapidly spreading.

OBJECTIVES: This study aimed to investigate the knowledge, attitudes, and preventive behaviors of COVID-19 along with determine the factors associated with preventive behavior of COVID-19 among Ku Thong village, Mae Chedi Subdistrict, Wiangpapao District, Chiang Rai.

METHODS: A cross-sectional descriptive study was conducted in 148 samples of Ku Thong residents. Instrument used in this study was paper-based questionnaire on COVID-19 knowledge, attitude and prevention behaviors. The descriptive statistics was used to analyze respondent's characteristics, level of knowledge, attitude and preventive behavior of COVID-19. Chi-square and multiple logistic regression was used to analyze the relationship and factors associated with preventive behavior of COVID-19.

RESULTS: Among the survey completers (n=148), 60.8% of them had high knowledge, 98.0% had positive attitude, and 74.3% had good preventive behavior of COVID-19. Age, Marital status, education level, vaccination against COVID-19, personal history of quarantine, family history of quarantine, knowledge and attitude about COVID-19 were significantly associate with preventive behavior of COVID-19 at level 0.05 (x 2= 5.37, 8.87, 13.83, 12.06, 4.06, 9.60, 8.02 respectively). In multiple logistic regression found factors significantly associated with good preventive behaviors were education at primary school level (AOR=8.21, 95% CI=1.34-50.28; p=0.023), booster dose of vaccination against COVID-19 (AOR=22.40, 95% CI=1.18-424.59; p=0.038), moderate (AOR=16.86, 95% CI=1.06-266.64; p=0.045) and high-leveled knowledge about COVID-19 (AOR=29.04, 95% CI=1.66-506.54; p=0.021).

CONCLUSION AND DISCUSSION: Most of Ku Thong villagers had high knowledge, positive attitude, and good preventive behavior of COVID-19. The factors significantly

associated with good preventive behaviors were education at primary school level, booster dose of vaccination against COVID-19, moderate and high-level knowledge about COVID-19. This research information will be useful for healthcare providers to designing health education programs to encourage people in the community to have appropriate preventive behaviors of COVID-19. Especially in the group that lower likelihood of COVID-19 preventive behavior; people with uneducated, unvaccinated against COVID-19 and low knowledge about COVID-19.

KEYWORDS: Knowledge, Attitude, Preventive behavior, COVID-19, Village

ติดต่อบทความ

Busro Maruesa, School of Health Science, Mae Fah Luang University, Thailand
E-mail: 6131804100@lamduan.mfu.ac.th

Lessons learned from COVID-19 prevention and control : A case study of home isolation for COVID-19 patients, Khwak Tai Village, Ta Kam Subdistrict, Wiang Kaen District, Chiang Rai Province

*Supachai Northow¹, Phetrada Phuangsombat², Daungruetai Kangkan²,
Chanyanut Wongfu¹*

¹Major of Public Health, School of Health Science, Mae Fah Luang University.

²Ta Kam Health Promoting Hospital.

บทคัดย่อ

Background: Ta Kam Health Promoting Hospital was informed that the first Thai male patient was found at Khwak Tai Village. On October 22, 2021, Therefore, the investigation and disease control was issued at Khwak Tai Village. Subsequently, there was a consultation on the establishment of home isolation. Within the village and began to establish home isolation on October 26, 2021 and transfer patients from the district office to be admitted to home isolation within the village from October 27, 2021 to November 8, 2021, 50 new cases were found, bringing the total number of cases in Khwak Tai area to 51, with the end of treatment for the last group of infections. On November 14, 2021, the total duration of treatment in home isolation was 22-23 days. Therefore, home isolation for Covid-19 patients can be officially closed.

Objective: 1.To study the working process of home isolation for COVID-19 patients. 2.To summarize the working process according to the 4M management principles

Method: We did group interviews into 3 groups. Each group of four was divided into one officer group, one patient group, and one both groups. Interviews will take 30-40 minutes per group and audio recordings will be used to record each interview. When the answers were given in the same direction, then transcript and summarized using the 4M management principles.

Result: For Man, It was found that in most operations, the operations were divided appropriately. The best thing was that everyone helped each other, had compassion, sacrifice and knew their roles. For Money, Found that the total amount of expenses spent in home isolation for COVID-19 patients acquired from donations. The best thing was that the headman clearly shows the income and expenses to show the integrity of the officers and officers work willingly even without any additional compensation. For Materials, Found that the medical equipment used in home isolation for COVID-19 patients from Ta Kam Health Promoting Hospital, Wiang Kaen Hospital and Ta Kam Subdistrict Municipality. The best thing was that there is enough equipment to be

disbursed to meet the needs. For Management, It was found that there was a comprehensive procedure for coordinating the area preparation / Transfer of patients / receiving medicines, process of handling infectious waste, cleaning process after the mission. The best thing was that everyone has a volunteer spirit, and is willing to come together and help each other through the crisis.

Conclusion and Discussion: The research found this study the working process of home isolation for COVID-19 patients. This study was to exchange knowledge and summarize the working process according to the 4M management principles, the best practices of a case study of home isolation for COVID-19 patients in Khwak Tai Village, Ta Kam Subdistrict, Wiang Kaen District, Chiang Rai Province. These results build on existing evidence from Panchita Yoganit and Narin Sangraksa "Lessons from Community Learning health care Nong Sarai, Phanom Thuan, Kanchanaburi" that the strength of the home isolation strategy was demonstrated. Buddee Bunyakij and Kamonwan Siripanich Buddee said that Best Practices are all practices that can produce results. Piyanuch Noja entitled "Lessons learned on prevention and control of COVID-19: Case study of proactive screening of COVID-19 patients by the car to collect biosafety samples" The limitations of this research are Due to the COVID-19 outbreak situation. It is difficult for researchers to enter the area. For the researcher to ask for more information, they went in for interviews in specific groups. And because it is asking after the job is finished. It may cause the respondents to forget. Therefore, the researcher could not confirm whether the respondents had a self-assessment or not, So it may result in the removal of this article.

Key Word : COVID-19, Home Isolation (HI)

ติดต่อบทความ

Phetrada Phuangsombat, Major of Public Health, School of Health Science, Mae Fah Luang University.
E-mail: 6131804051@lamduan.mfu.ac.th

การสังเคราะห์ผลงานวิจัยทางการแพทย์ โรงพยาบาลลำปาง

ยุพิน ตันอนุชิตติกุล พย.ม.¹, คัทลียา อินทะยศ พย.ม.¹, วิภา เอี่ยมสำอางค์ จารามิลโล ปร.ด.²,
ศรีประไพ อินทร์ชัยเทพ ปร.ด.²

¹ภารกิจด้านการพยาบาล โรงพยาบาลลำปาง

²วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครลำปาง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: ภารกิจด้านการพยาบาลให้ความสำคัญในการสร้างผลงานวิจัยและใช้องค์ความรู้จากงานวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย: เพื่อสังเคราะห์ผลงานวิจัยทางการแพทย์โรงพยาบาลในช่วงเวลา 10 ปี ของโรงพยาบาลลำปาง ในด้านคุณลักษณะของผลงานวิจัย (Methodological) และเนื้อหาสาระของการวิจัย (Substantive)

วิธีการศึกษา: Research synthesis กลุ่มตัวอย่างคือ ผลงานวิจัยของภารกิจด้านการพยาบาล โรงพยาบาลลำปาง ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล ในช่วงปี พ.ศ. 2555 ถึง 2564 จำนวน 161 เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบบันทึกรายการสำหรับใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผลงานวิจัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ค่า CVI เท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการตรวจสอบ สามเส้า (Triangulation) ก่อนการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษา: แบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านคุณลักษณะของผลงานวิจัยส่วนใหญ่พบว่า เป็นการพัฒนาแนวปฏิบัติและคู่มือ/เป็นงานวิจัยกึ่งทดลอง/ใช้สูตรคำนวณและสถิติในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง/สร้างเครื่องมือวิจัยเองและมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ/ใช้สถิติ Parametric/ผลงานวิจัยเป็นตัวชี้วัดคุณภาพการพยาบาลของหน่วยงาน/ผลงานวิจัยยังคงใช้อยู่ในหน่วยงาน/มีการเผยแพร่ผลการวิจัยในงานประชุมวิชาการ/ได้รับรางวัลในการนำเสนอทุกระดับจำนวน 72 รางวัล 2) ด้านเนื้อหาสาระของการวิจัย ประเด็นการวิจัยเป็นการสร้างนวัตกรรมทางการแพทย์ทั้งด้านแนวทางปฏิบัติและสิ่งประดิษฐ์ ที่สนับสนุนการปฏิบัติการพยาบาลที่เหนือกว่ามาตรฐานทางการแพทย์ ครอบคลุมทั้ง 4 Excellent center และ Service Plan ของโรงพยาบาลลำปาง ที่โดดเด่นคือ ด้าน Excellent หัวใจ มีการนำองค์ความรู้ที่เกิดจากผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติในทุกระดับของกระบวนการหลักในการดูแลผู้ป่วย จนเกิดคุณภาพการพยาบาลในเชิงประจักษ์ ส่งผลให้โรงพยาบาลลำปางมีการดูแลผู้ป่วยที่ครอบคลุมทั้งกลุ่มที่ต้องและไม่ต้องผ่าตัดหัวใจได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นอันดับต้นของประเทศไทย ในด้านผล การดำเนินงานพบว่า ไม่มีการ Refer-Out ผู้ป่วยหัวใจไปโรงพยาบาลศักยภาพสูงกว่า สามารถประกันระยะเวลา รอคอยการตรวจสวนหัวใจ การเกิดภาวะแทรกซ้อนหลังทำการหัตถการหรือผ่าตัดในผู้ป่วยหัวใจและหลอดเลือดลดลง และผู้ป่วยความพึงพอใจต่อการจัดการความปวดและเจ็บแน่นอกได้อย่างเหมาะสม

สรุปและข้อเสนอแนะ: การส่งเสริมการสร้างและใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยจะต้องพัฒนาศักยภาพนักวิจัยทางการแพทย์ลำปางรุ่นใหม่ และสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารที่สามารถเผยแพร่ให้ใช้ประโยชน์ในวงกว้าง

คำสำคัญ: การสังเคราะห์ผลงานวิจัย, ผลงานวิจัยทางการแพทย์

ติดต่อบทความ

ยุพิน ตันอนุชิตติกุล พย.ม., ภารกิจด้านการพยาบาล โรงพยาบาลลำปาง

E-mail: yupin177@gmail.com

ผลไม้เต้นระบำ (The Development of Apply Fruity Dancing Innovation)

ฟ้าใส มณีสุด, กรกนก จันทมาศ

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาล มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: สถานการณ์โลกปัจจุบันมีประชากร 1.13 พันล้านคนทั่วโลกเป็นโรคความดันโลหิตสูง^[1] ประเทศไทยมีผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง 6.6 ล้านคน จังหวัดเชียงใหม่มีอัตราการป่วยโรคความดันโลหิตสูงต่อประชากร 100,000 คน คือ 18,936.3 อำเภอแม่ลาวร้อยละ 2.89 เป็นโรคความดันโลหิตสูงต่ำบล่าก่าอ่ามีผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูงร้อยละ 20.7 ของประชากรโรคความดันโลหิตสูงในอำเภอแม่ลาว^[2] และด้วยสถานการณ์ปัญหาการเกิดโรคที่มีมากในทุกพื้นที่ โดยเฉพาะโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ว่าด้วยโรคความดันโลหิตสูงเป็นโรคที่ควรตระหนักถึง เนื่องจากโรคนี้จะไม่แสดงอาการ จำเป็นต้องตรวจวัดความดันถึงจะรู้ ซึ่งหากปล่อยไว้ไม่รักษาอาจเกิดโรคแทรกซ้อนอื่น ๆ เช่น โรคหลอดเลือดสมอง

วัตถุประสงค์: เพื่อให้ประชาชนหรือกลุ่มเสี่ยงต่อโรคความดันโลหิตสูง ได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ทำให้มีผลการตรวจระดับความดันโลหิตเปลี่ยนแปลงอยู่ในเกณฑ์ปกติและมีสติ มีสมาธิ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และมีจิตใจเบิกบาน

วิธีการศึกษา: วิจัยและพัฒนาดำเนินการผู้ป่วยหรือกลุ่มเสี่ยงของความดันโลหิตสูงจากบ้านท่าลี่หลัก 10 คน ข้อมูลทั่วไปวิเคราะห์โดย สถิติพรรณนา โดยใช้ช่วงความถี่ เปอร์เซ็นต์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างของความดันโลหิตบนและล่าง ดัชนีมวลกาย และรอบเอวของตัวอย่างก่อน - หลัง ครั้งที่ 4 และครั้งที่ 6

ผลการศึกษา: ค่าความดันโลหิตไดแอสโตลิก เส้นรอบเอว และดัชนีมวลกายมีนัยสำคัญ และความดันโลหิตซิสโตลิกไม่มีนัยสำคัญ โดยมีค่านัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สรุปผลการศึกษา: จากการศึกษาประสิทธิภาพของการออกกำลังกายด้วยโปรแกรมผลไม้เต้นระบำ สำหรับผู้ป่วยหรือกลุ่มเสี่ยงโรคความดันโลหิตสูง พบว่า การออกกำลังกายด้วยโปรแกรมผลไม้เต้นระบำ มีผลดีต่อสมรรถภาพร่างกายของผู้ป่วยหรือกลุ่มเสี่ยงโรค ความดันโลหิตสูง ในค่าของความดันโลหิตไดแอสโตลิก เส้นรอบเอว และดัชนีมวลกายลดลง

คำสำคัญ: ความดันโลหิตสูง, การออกกำลังกาย, ความดันโลหิตซิสโตลิก, ความดันโลหิตไดแอสโตลิก, ดัชนีมวลกาย, และแอโรบิก

ติดต่อบทความ

ฟ้าใส มณีสุด, นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยพยาบาล มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

E-mail: 6131804052@lamduan.mfu.ac.th

ผลการพัฒนาเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคอำเภอป่าบอน ด้วยระบบเฝ้าระวัง Tawai For Health

สัญญา ชัยหาญ เกษัชรชำนานุกการ

โรงพยาบาลป่าบอน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการรับรู้ การจัดการด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ รวมถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบ Tawai For Health และเพื่อศึกษาผลการพัฒนาระบบเฝ้าระวัง Tawai For Health ของเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค อ.ป่าบอน จ.พัทลุง จากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ การคัดเลือกแบบกลุ่มเฉพาะเจาะจง และเข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ จำนวน 50 คน โดยกำหนด ขั้นตอนการวิจัย ลักษณะ ะรอบ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการพัฒนางานเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค 4 ระยะ ระยะที่ 1 คือ Planing โดยมีกิจกรรมถอดบทเรียนจากสถานการณ์ปัญหาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน การเข้าถึง การรายงานเฝ้าระวังสถานการณ์ของ อสม.สาขาคุ่มครองผู้บริโภคฯ ในพื้นที่อำเภอป่าบอน ระยะที่ 2 Action มีการให้ความรู้ ทักษะอบรมการเฝ้าระวัง ด้วยระบบ Tawai For Health และทดสอบการใช้ระบบการทำงานเพื่อเปรียบเทียบ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงาน ระยะที่ 3 Observation เป็นกิจกรรมรวบรวมผลการใช้รูปแบบการเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน ระยะที่ 4 Reflection กิจกรรมที่สะท้อนการทำงานของรูปแบบการเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน โดยมีการแลกเปลี่ยนถอดบทเรียนจาก อสม.สาขาคุ่มครองผู้บริโภคฯในชุมชนสู่ชุมชน ปัจจัยแห่งความสำเร็จของรูปแบบเฝ้าระวังคือการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย แก่นนำเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจและทักษะที่รวดเร็วต่อรูปแบบที่ก้าวทันสมัย ด้วยนวัตกรรมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ พบว่า เป็นเพศหญิง ร้อยละ 84.12 อายุ 35-59 ร้อยละ 79.33 เป็นอสม.มาแล้ว 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 52.27 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 92.67 มีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 59.33

ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ถึงโทษและผลข้างเคียงของการใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เป็นอันตราย แต่ขาดความตระหนักในการป้องกัน เน้นคำนึง เห็นผลชัดเจนจากการใช้ มีการแนะนำให้แจ้งแก่เจ้าหน้าที่ทราบเมื่อพบเจอผลิตภัณฑ์ที่เป็นภัยต่อสุขภาพ แต่ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่อง,ขาดการติดตามผล แต่เมื่อใช้ระบบ Tawai For Health ทำให้ระบบการรายงานรวดเร็วขึ้น แนะนำให้ไปใช้ผลิตภัณฑ์ที่มี อย. และเครื่องสำอางต้องมีเลขที่จดแจ้ง วันหมดอายุ สามารถเช็คข้อมูลผลิตภัณฑ์สุขภาพผ่านระบบ Tawai For Health ได้อย่างสะดวก ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ควรมีการอบรมให้ความรู้เรื่องผลิตภัณฑ์สุขภาพ ควรมีระบบเป็นรูปแบบที่ชัดเจน เข้าถึงได้ง่ายสำหรับประชาชนทั่วไป และควรขยายการใช้รูปแบบการเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน Tawai for health ไปยังพื้นที่อื่นต่อไป

คำสำคัญ: เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค, ระบบเฝ้าระวัง, Tawai For Health

ติดต่อบทความ

สัญญา ชัยหาญ เกษัชรชำนานุกการ, โรงพยาบาลป่าบอน

E-mail: sanya385@gmail.com

ผลการทบทวนใบสั่งยา Vital drug และยามูลค่าสูง ห้องจ่ายยาผู้ป่วยในโรงพยาบาลลำปาง

คณินิจ ปันทะ จพภ.เภสัชกรรม

กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ยากลุ่ม Vital drug และยามูลค่าสูง จัดเป็นกลุ่มยาที่ต้องมีความรอบคอบในการจ่ายยาเป็นพิเศษ โดยยากลุ่ม Vital drug เป็นยาที่จำเป็นในการช่วยชีวิตผู้ป่วยในภาวะฉุกเฉิน ซึ่งต้องมีเพียงพอที่จะให้บริการแก่ผู้ป่วยในโรงพยาบาล ยากลุ่มมูลค่าสูงเป็นยาที่มีราคาแพง ซึ่งถ้าเกิดความผิดพลาดก็จะกระทบค่าใช้จ่ายของผู้ป่วยและโรงพยาบาลเป็นอย่างมาก กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลลำปางได้กำหนดรายการยากลุ่ม Vital drug จำนวน 22 รายการและยามูลค่าสูงจำนวน 16 รายการ เนื่องจากห้องยาผู้ป่วยใน เปิดทำการตลอด 24 ชั่วโมง มีเจ้าหน้าที่มาผลัดเปลี่ยนตลอด การปฏิบัติมีความหลากหลาย ไม่มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ทำให้มีโอกาสผิดพลาดได้ การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลการทบทวนใบสั่งยา Vital drug และยามูลค่าสูง ห้องจ่ายยาผู้ป่วยใน โรงพยาบาลลำปาง และหาแนวทางการแก้ไข ทำการศึกษาเชิงพรรณนา ตั้งแต่ 1 เม.ย. 64 ถึง 31 มี.ค. 65 ในใบสั่งยาที่มีการสั่งจ่ายยา Vital drug และยามูลค่าสูง จำนวน 532 ใบสั่งยา เปรียบเทียบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น 2 ช่วง ก่อนและหลังปรับวิธีการปฏิบัติงาน โดยช่วงแรกตั้งแต่ 1 เม.ย. 64 ถึง 30 ก.ย. 64 และช่วงที่ 2 ตั้งแต่ 1 ต.ค. 64 ถึง 31 มี.ค. 65 วิเคราะห์ข้อมูลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น 2 ช่วง ก่อนและหลังปรับวิธีการปฏิบัติงานด้วยสถิติร้อยละ เปรียบเทียบสัดส่วนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น 2 ช่วง ก่อนและหลังปรับวิธีการปฏิบัติงานด้วยสถิติ Fisher's exact probability test ผลการศึกษาพบว่าจากการทบทวนข้อมูลใบสั่งยาย้อนหลังช่วงแรก มีการสั่งยา Vital drug จำนวน 117 ใบสั่งยา ยามูลค่าสูง 175 ใบสั่งยา รวม 292 ใบสั่งยา พบเหตุการณ์ความผิดพลาด 16 เหตุการณ์ (ร้อยละ 5.44) โดยจัดกลุ่มเหตุการณ์ได้ดังนี้ ปริมาณยาไม่เพียงพอจ่ายให้กับผู้ป่วย ณ จุดจ่ายยา (ร้อยละ 1.37) การจัดจ่ายยาผิดกลุ่มสิทธิ์ให้กับผู้ป่วย (ร้อยละ 3.42) เบิกยาผิดเนื่องจากคำสั่งแพทย์ไม่ชัดเจน (ร้อยละ 0.68) หลังจากพบเหตุการณ์ ได้ทำการแก้ไขโดย จัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ทำตารางตรวจสอบยาเพื่อตรวจสอบยาในทุกวันที่ปฏิบัติงาน จัดทำแฟ้มลงบันทึกการรักษาเป็น cycle และจัดทำสมุดบันทึกการจัด-จ่ายยา หลังจากได้ปรับปรุงการจ่ายใหม่ ได้ทำการทบทวนข้อมูลใบสั่งยาย้อนหลัง ในช่วงที่ 2 พบมีการสั่งยา Vital drug จำนวน 118 ใบสั่งยา ยามูลค่าสูง 122 ใบสั่งยา รวม 240 ใบสั่งยา พบเหตุการณ์ 7 เหตุการณ์ (ร้อยละ 2.92) ซึ่งสัดส่วนของการเกิดเหตุการณ์ก่อนและหลังปรับระบบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($p = 0.154$) อย่างไรก็ตาม การทบทวนเพื่อปรับปรุงระบบการทำงานดังกล่าวทำให้เกิดเหตุการณ์ผิดพลาดลดลง และทำให้มียาเพียงพอจ่ายให้กับผู้ป่วยที่จุดจ่ายยา มีการจัดลำดับความสำคัญในการตรวจสอบรายการยาที่ต้องเฝ้าระวังจำนวนที่ถึงระดับเบิกยา มีการเฝ้าระวังและสื่อสารกันระหว่างคลังยาและห้องจ่ายยาผู้ป่วย

ใน การตรวจสอบยดยาคงเหลือ ณ ห้องจ่ายยาเพื่อป้องกันยาขาดครวและจัดซื้อได้ทัน มีระบบ
ตรวจสอบยาใกล้หมดอายุของห้องจ่ายยาใน เพื่อเฝ้าระวังไม่ให้ยา vital drug และยามูลค่าสูงขาด

คำสำคัญ: Prescription review, Vital drug, high volume medicine

ติดต่อบทความ

คณินิจ ปันทะ จพง.เภสัชกรรม, กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลลำปาง

E-mail: n_oowan@windowslive.com

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับพฤติกรรมการขายยาอันตรายในร้านชำ ต.ต้นธงชัย

นพมาศ จันทร์ล่อ, เกษัชศาสตร์บัณฑิต

กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: จากการติดตามเยี่ยมบ้านผู้ป่วยโรคเรื้อรังในพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล (รพ.สต.) ต้นธงชัย อ.เมืองลำปาง จังหวัดลำปาง พบผู้ป่วยซื้อยาชุด (NSAIDs+steroid) มารับประทานเอง จากการสอบถามแหล่งที่มา ผู้ป่วยซื้อจากร้านชำในชุมชน ซึ่งเจ้าของร้านชำซื้อจากร้านขายยาในเขต อ.เมืองและ บางร้านมีรถเร่ขายยานำมาวางให้ขาย จากการสำรวจร้านชำในชุมชนยังพบยาอันตรายอีกหลายรายการ แต่ยังไม่มีการสำรวจอย่างเป็นระบบ รวมทั้งยังไม่มีมีการประเมินความรู้ของผู้ประกอบการ อีกทั้งยังเป็นคำถามว่าการมีความรู้ของผู้ประกอบการจะสัมพันธ์กับการนำยามาขายในร้านชำหรือไม่

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับพฤติกรรมการขายยาอันตรายในร้านชำ ต.ต้นธงชัย อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง

วิธีวิจัย: การวิจัยเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง โดยการสำรวจข้อมูลการขายยาในร้านชำ และความรู้ของผู้ประกอบกิจการระหว่างเดือนเมษายน ถึงพฤษภาคม 2565 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบเก็บข้อมูลประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการร้านชำ แบบสำรวจการนำยามาจำหน่ายในร้านชำ แบบประเมินความรู้ของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการจำหน่ายยาในร้านชำ เพื่อส่งเสริมการจำหน่ายยาในร้านชำที่ถูกต้องและส่งเสริมการใช้ยาอย่างเหมาะสมในพื้นที่ชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรมการขายยา โดยใช้สถิติ Pearson's correlation หรือ Spearman's correlation ขึ้นกับลักษณะการกระจายตัวของข้อมูล

ผลการศึกษา: จากการสำรวจร้านชำ 30 ร้านพบมีการขายยาไม่เหมาะสมที่ศึกษา 5 กลุ่มยา ได้แก่ ยาปฏิชีวนะ ยาNSAIDs ยาชุด ยาสเตียรอยด์และยาอันตราย ใน 24 ร้าน (ร้อยละ 80.0) โดยขายยาปฏิชีวนะ 3 ร้าน (ร้อยละ 12.5) ยาNSAIDs 4 ร้าน (ร้อยละ 16.6) ยาชุด 1 ร้าน (ร้อยละ 4.2) ยาอันตราย 15 ร้าน (ร้อยละ 62.5) และเมื่อประเมินความรู้ของผู้ประกอบการเกี่ยวกับยาที่ขายไม่ได้ ทั้งหมด 7 ข้อ มีคะแนนตั้งแต่ไม่รู้อะไรเลย (0 คะแนน) ถึงรู้ทุกข้อ (7 คะแนน) มี ค่ามัธยฐาน (ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์) 3 (2,5) คะแนน โดยมีค่า Spearman's Correlation ระหว่างความรู้และกลุ่มยาที่ขาย -0.43 ($p=0.034$)

สรุปและข้อเสนแนะ: ความรู้เกี่ยวกับการขายยาในร้านชำของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขายยาระดับปานกลาง ในเชิงลบ นั่นคือผู้ประกอบการที่มีความรู้มากมีโอกาสขายยาในร้านชำน้อยกลุ่มยา โดยผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่ทราบเรื่องยาที่สามารถขายได้หรือขายไม่ได้ เพราะไม่เคยผ่านการอบรมมาก่อน และผู้ประกอบการไม่ทราบถึงอันตรายของยาปฏิชีวนะ NSAIDs และยาสเตียรอยด์ ซึ่งผู้ประกอบการที่ไม่มีความรู้เรื่องยาบางส่วนก็นำยามาขายเลยในร้านเนื่องจากกลัวมีโทษ แต่ผู้ประกอบการบางรายก็ยังขายต่อเนื่องจากต้องการกำไรจากลูกค้า ดังนั้นหากต้องการลดการขายยาที่ไม่เหมาะสมในร้านชำคงต้องหามาตรการอื่นนอกจากการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการเพียงอย่างเดียว

คำสำคัญ:ร้านชำ, ยาอันตราย, ยาสเตียรอยด์, เกษัชกรรมปฐมภูมิ

ติดต่อบทความ

นพมาศ จันทร์ล่อ เกษัชศาสตร์บัณฑิต, กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลลำปาง

E-mail: noppamas040@gmail.com

Community Participation in COVID-19 Prevention at Ban Ton Lung, Ban Du Sub-district, Mueang District, Chiangrai Province

Kamonlak Wutthisanntichok¹, Kirana Chuenpanyawut¹, SAW KALO SI SAY¹,
Phiphob Duangma², Pamornsri Inchon¹

¹Department of Public Health, School of Health Science, Mae Fah Luang University, Thailand

²Ban Du health promoting hospital, Mueang District, Chiang Rai, Thailand

บทคัดย่อ

Background: Coronavirus 2 (SARS-CoV-2) was identified as the cause of a disease pandemic that originated in China. The cause of severe acute respiratory syndrome was finally named Covid-19, a public health threat cause of high morbidity and mortality rates in many countries. For the situation in Thailand 2022, the numbers of the Covid-19 pandemic are 4,429,674 cases and ranked at 24 among 230 high COVID-19 outbreak countries. This study aims to the results of the training program COVID-19 knowledge, perceptions of the risk, and severity of COVID-19.

Methods: The pre-experimental research design was conducted in Ban Ton Lung, Ban Du Sub district, Mueang District, Chiangrai Province. The total population objects were 50 persons and divided into two groups; village health volunteer(n=12) and community member (n=38). Data analysis using descriptive statistics for characteristics of participants, paired t-test to compare the results before and after joining the training program, and mean differences between before and after scores of knowledge, perceived risk and severity, and prevention behavior of COVID-19 disease by multi-variable regression analysis.

Results: The major of participants in the Ban Tong Lung were female (26%), age (year) mean = 59.94, SD = 12.23, primary school (50%), income less than 10,000 (54%). Almost people in Ban Tong Lung received information about COVID-19 from the internet (40%). It was found that participation in the training program had a statistically significant effect on the increase in knowledge scores increase 1.03 and 1.58 points with statistical significance (95%CI 0.38-1.29 and 1.25- 1.9, p <0.001), perceived severity of disease score increased to 2.17 and 4.16 (95%CI 1.57-2.76 and 3.66-4.55, p <0.001), and preventive behaviors score increased from 4.58 and 5.12 (95%CI 3.75-5.42 and 4.57-5.64, p <0.001).

Conclusion: From the results table, it was found that participation in the training program had a statistically significant effect on the increase in knowledge scores, perceived risk and severity of disease, and preventive behaviors for both groups. and found that the majority of participants with a high level of perception of the severity of the disease also had more protective behaviors against COVID-19

Keywords: COVID-19, knowledge, perception, preventive behavior, community

ติดต่อบทความ

Kamonlak Wutthisanntichok, Department of Public Health, School of Health Science, Mae Fah Luang University, Thailand
E-mail: 6131804079@lamduan.mfu.ac.th

Factors associated with stress during the COVID-19 outbreak among the population of Pang Pu Loei Village, Pa Sang Sub-district, Maechan District, Chiang Rai, 2022

Sineenart Waengoen¹, Kulchada Uckarachiraphol¹, Kasinpot Foocharoenkanlaya²,
Suphaphon Utsaha¹

¹School of health sciences, Mae Fah Luang University, Thailand

²Mai Pattana health Promoting Hospital, Thailand

³Pang Pu Loei Village, Pa Sang Sub-district, Maechan District, Chiang Rai

บทคัดย่อ

Background: COVID-19 is an infectious disease by the SARS-CoV-2 virus. The COVID-19 epidemic has had a significant influence on people's mental health and well-being. In Thailand, a recent survey of the population's mental health indicated that 28 % of stress were highly stressed.

Objective: This study aimed to study stress levels, knowledge levels, attitudes, and preventive behavior levels from COVID-19 and study the factors associated with stress levels during the COVID-19 outbreak among population of Pang Pu Loei Village, Pa Sang Sub-district, Maechan District, Chiang Rai Province

Methods: The descriptive cross-sectional study design was conducted in Pang Pu Loei village, the primary data from questionnaire, the descriptive statistics was used to analyze characteristics of the participants. The chi-square test is used to a relationship between the independent variables and dependent variables.

Results: The most of participations have levels of knowledge 83.8% were moderate level, the moderate attitudes were 49.1%, for the Preventive Behavior from COVID-19 were Moderate 88.6 % and stress level were mild stress 85.1%, Moderate stress 11.8%, severe stress 2.6% and very severe stress 0.4% The association of personal factor with stress were income (p-value= 0.026) and History of illness with COVID-19 (p-value=0.004). Therefore, Preventive behavior was associate with stress (chi-square=9.156, p-value <0.01).

Conclusion and Discussion: The most of participations have moderate levels of knowledge, moderate attitudes and the Preventive Behaviors from COVID-19 were moderate. For their stress level were mild stress. The association of personal factors with stress were income and History of illness with COVID-19. In addition, Preventive behaviors from COVID-19 was associate with stress.

Keywords: Factors, Stress, and COVID-19 outbreak

ติดต่อบทความ

Sineenart Waengoen, School of health sciences, Mae Fah Luang University, Thailand
E-mail: 6131804106@lamduan.mfu.ac.th

Oral Presentation วันที่ 26 กรกฎาคม 2565 ณ ห้องประชุม NANTA 4

การพัฒนารูปแบบการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสโลหิต โรงพยาบาลพะเยา

ประกาย สุทธิธง พยบ., พัชรินทร์ คำนวล พยบ.สม.วทด., รวงทอง อภียา พยบ.,
นิภาภรณ์ เชื้อยูนาน พยบ.สม.
โรงพยาบาลพะเยา

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: ภาวะติดเชื้อในกระแสโลหิต (sepsis) เป็นภาวะฉุกเฉินที่ต้องให้การรักษายาบาลอย่างเร่งด่วน หากได้รับการรักษาช้าผู้ป่วยอาจเกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตได้ การดูแลรักษายาบาลผู้ป่วยต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานโดยเฉพาะพยาบาลต้องมีทักษะความรู้ และแนวทางในการรักษาที่มีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานเดียวกัน

วัตถุประสงค์: เพื่อพัฒนารูปแบบการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสโลหิต โรงพยาบาลพะเยา และศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

วิธีการศึกษา: เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) สถานที่ แผนกอุบัติเหตุฉุกเฉิน หอผู้ป่วยในโรงพยาบาลพะเยา เก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ 2564 ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2565 แบ่งเป็น 4 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะศึกษาสถานการณ์ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และทำ focus group ในกลุ่มพยาบาล 2) ระยะพัฒนารูปแบบ 3) ระยะนำรูปแบบไปทดลองใช้และนำสู่การใช้จริงเป็นเวลา 6 เดือน และ 4) ประเมินผลลัพธ์ของรูปแบบ ด้านผู้ป่วย จำนวน 84 ราย จากแบบบันทึกข้อมูล และด้านพยาบาล จำนวน 79 ราย จากแบบวัดความรู้ก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ แบบประเมินการปฏิบัติการพยาบาล แบบประเมินความเป็นไปได้และความพึงพอใจของพยาบาลต่อรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบผลลัพธ์การใช้แนวทางพยาบาลที่พัฒนาโดยใช้สถิติ student t-test, rank sum test และ exact probability test และวิเคราะห์ผลลัพธ์ของการพัฒนารูปแบบการพยาบาลผู้ป่วยที่ภาวะ sepsis ในระยะที่ 4 โดยวิเคราะห์อัตราการรอดชีพ (Survival time) ของผู้ป่วย sepsis เปรียบเทียบการเสียชีวิตของผู้ป่วย sepsis ภายใน 7 วัน ที่ได้รับการพยาบาลโดยใช้รูปแบบก่อนและหลังพัฒนานำเสนอด้วย Kaplan-Meier survival estimates และวิเคราะห์ด้วย cox regression สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการศึกษา: พบว่า 1) รูปแบบการพยาบาลหลัก ได้แก่ การมีแนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วย แนวทางการดูแลรักษา และการเตรียมความพร้อมบุคลากรในการดูแลผู้ป่วย 2) ผลลัพธ์ของระบบการดูแลในผู้ป่วยพบว่า กลุ่มหลังพัฒนาได้รับการเจาะ Hemo-culture ก่อนให้ยาปฏิชีวนะและได้รับยาปฏิชีวนะภายใน 1 ชั่วโมง ทุกคนร้อยละ 100 ก่อนพัฒนา ร้อยละ 94.79 (P-value 0.041) อัตราการรอดชีพภายใน 7 วัน พบว่ากลุ่มหลังพัฒนามีอัตราการรอดชีพสูงกว่าก่อนพัฒนา ร้อยละ 85.94 กับร้อยละ 71.01 (P-value 0.030) ผลการใช้รูปแบบบริการพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อในกระแสโลหิตเพิ่มอัตราการรอดชีพใน 7 วันแรกที่ใช้รับการรักษา ร้อยละ 56 เมื่อเทียบกับการใช้รูปแบบการบริการตาม

มาตรฐานเดิม (HR 0.44 ค่าความเชื่อมั่น 95%CI 0.20 - 0.96, P-value 0.039) และ 3) ผลลัพธ์ของรูปแบบการพยาบาล พบว่า พยาบาลมีความรู้ในการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้เพิ่มขึ้น ($p < .001$) ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติภายใต้รูปแบบการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น มีการใช้ Modified Early Warning System (MEWs) เพิ่มขึ้น กลุ่มหลังพัฒนามีการใช้ MEWS ร้อยละ 94.05 มากกว่าก่อนพัฒนา ร้อยละ 84.38 (P-value 0.032) และพึงพอใจในแนวปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นในระดับมาก

สรุปและข้อเสนอแนะ: ควรนำรูปแบบที่พัฒนาไปใช้ได้จริงในหอผู้ป่วยที่มีภาวะติดเชื้อทางกระแสโลหิต และขยายผลประยุกต์ใช้กับผู้ป่วยโรคอื่นๆต่อไป

ความสำคัญ: รูปแบบการพยาบาล, การติดเชื้อในกระแสโลหิต, ภาวะช็อคจากการติดเชื้อ

ติดต่อบทความ

รวงทอง อภียา พยบ., โรงพยาบาลพะเยา
E-mail: yoryimya@hotmail.com

ประสิทธิผลการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกในการดูแลสุขภาพช่องปากผู้ป่วยสูงอายุที่มี ภาวะพึ่งพา หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 3 โรงพยาบาลลำปาง

สุกัญญา เลหาธนาคม พย.ม.

หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 3 โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: จังหวัดลำปางมีดัชนีการสูงวัยเป็นอันดับ 1 ของประเทศไทย โรงพยาบาลลำปาง มีนโยบายพัฒนาระบบดูแลผู้ป่วยสูงอายุที่มีภาวะพึ่งพาให้มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น จากสถิติหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 3 ปีงบประมาณ 2563-2564 มีผู้ป่วยสูงอายุ ร้อยละ 71.02 และ 71.43 ประมาณ 1 ใน 4 เป็นผู้ป่วยสูงอายุที่มีภาวะพึ่งพาต้องได้รับการปรับนิบัติช่องปากร้อยละ 25.27 และ 25.79 ตามลำดับ หากสุขภาพช่องปากไม่ดีเกิดการสะสมของคราบจุลินทรีย์ ก่อให้เกิดฟันผุและเหงือกอักเสบ รวมถึงผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจอาจเกิดการติดเชื้อในปอด และปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ (ventilator associated pneumonia [VAP]) ตามมา เป็นเหตุให้ผู้ป่วยต้องนอนนานขึ้น และเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น

วัตถุประสงค์: เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิกการพยาบาลในการดูแลสุขภาพช่องปากในผู้ป่วยสูงอายุที่มีภาวะพึ่งพา (CPGs) โดยใช้กรอบแนวคิดของสภาวิชาชีพด้านการแพทย์และสุขภาพแห่งชาติของประเทศไทย (NHMRC, 1999) ประกอบด้วย 1) การพัฒนา CPGs 2) การนำ CPGs ไปใช้ 3) การประเมินผลลัพธ์ ดังนี้ (1) คะแนนช่องปากจากเครื่องมือ Modified Oral Health Assessment Tool [OHAT] Thai (โรงพยาบาลลำปาง, 2565) (2) อัตราการติดเชื้อ VAP (3) ความคิดเห็นของพยาบาลต่อ CPGs

วิธีการศึกษา: การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi –Experimental Designs) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 ราย คือผู้ป่วยผู้ป่วยสูงอายุที่มีภาวะพึ่งพา (คะแนน ADL < 11) 71 ราย พยาบาล 21 ราย ศึกษาช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม 2565 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแนวปฏิบัติทางคลินิกในการดูแลสุขภาพช่องปากผู้ป่วยสูงอายุที่มีภาวะพึ่งพา ประกอบด้วยสาระสำคัญ 4 หมวด 1) การประเมินสภาพช่องปากของผู้ป่วยสูงอายุที่มีภาวะพึ่งพา 2) อุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ในการดูแลช่องปาก 3) วิธีการทำความสะอาดช่องปาก 4) การให้ความรู้แก่ผู้ดูแล เครื่องมือรวบรวมข้อมูล 1) แบบบันทึกคะแนนการประเมินสภาพช่องปาก [Modified OHAT] 2) แบบสอบถามพยาบาล การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน (CVI=0.98) การตรวจหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค= 0.89) ใช้สถิติเชิงพรรณนา, Fisher exact Probability Test และคะแนนช่องปากด้วย Friedman test

ผลการศึกษา: 1) พบว่าคะแนนแตกต่างกัน โดยค่าเฉลี่ยอันดับลดลง แสดงว่าการใช้แนวปฏิบัติทำให้สุขภาพช่องปากดีขึ้น โดยภาพรวม คะแนนช่องปาก 71 ราย (1) พึ่งพาปานกลาง 15 ราย (2) พึ่งพารุนแรง 27 ราย (3) พึ่งพาสมบูรณ์ 29 ราย) ค่าเฉลี่ยคะแนนอันดับลดลงก่อนใช้ CPGs= 2.20, หลังใช้ CPGs ครั้งที่ 1=1.99 และ ครั้งที่ 2=1.87 คะแนน Chi-square 19.17 และ p-value< 0.001* 2) อัตราการติดเชื้อ VAP ก่อนใช้ CPGs=0 ราย, ขณะใช้ CPGs 1 ราย (3.65 ต่อพันวันค่าท่อช่วยหายใจ) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ 3) พยาบาลมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้ CPGs ภาพรวมเฉลี่ยร้อยละ 85.03

สรุปและข้อเสนอแนะ: CPGs เกิดจากความร่วมมือของสหสาขาวิชาชีพ หน่วยงานมีการประเมินและกำหนดการทำความสะอาดช่องปากอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง คณะนยังน้อยลงสุขภาพช่องปากยิ่งดีขึ้น โดยสุขภาพช่องปากดีขึ้นแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ มีข้อเสนอแนะว่า นำเสนอผู้บริหารเพื่อขยายไปยังหอผู้ป่วยอื่น ให้ญาติร่วมสนับสนุนอุปกรณ์เพื่อเกิดการปฏิบัติที่ยั่งยืน และควรศึกษาผลลัพธ์ในผู้ป่วยหลากหลายหอ (Multisite research) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มากขึ้น

คำสำคัญ: การพัฒนาแนวปฏิบัติทางคลินิก, ประสิทธิภาพแนวปฏิบัติทางคลินิก, ผู้ป่วยสูงอายุมีภาวะพึงพา, สุขภาพช่องปาก

ติดต่อบทความ

สุกัญญา เลาhtonาคม พย.ม., หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย 3 โรงพยาบาลลำปาง
E-mail: Sukanya.la@gmail.com

ผลของการสนับสนุนด้านข้อมูลและอารมณ์ผ่าน Line OA ต่อความรู้สึกไม่แน่นอนของมารดาทารกเกิดก่อนกำหนดหอภิบาลทารกแรกเกิด

คัทลียา อินทะยศ พย.ม., มะลิวรรณ สุตาลังกา พย.ม., พัทธิน ถ้วยทอง พย.บ.,
ศรัญญา ไชยชมพู พย.บ.
โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้โรงพยาบาลมีนโยบายงดเยี่ยมร่วมกับการที่ทารกเกิดก่อนกำหนดถูกแยกจากการมาทำให้เกิดผลเสียคือ ไม่สามารถคาดเดาอาการของทารกเกิดก่อนกำหนดได้ การใช้ Line OA ที่เป็นการสื่อสาร 2 ทางสามารถเชื่อมโยงให้มารดาได้รับทราบข้อมูลข่าวสารและแนวทางการรักษาและลดความรู้สึกไม่แน่นอนของมารดาทารกเกิดก่อนกำหนดได้

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาผลของการสนับสนุนด้านข้อมูลและอารมณ์ผ่าน Line OA ต่อความรู้สึกไม่แน่นอนของมารดาทารกเกิดก่อนกำหนดที่เข้ารับการรักษาในหอภิบาลทารกแรกเกิด

วิธีการศึกษา: การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental design) แบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (Two groups pretest-posttest design) กลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาทารกเกิดก่อนกำหนดอายุครรภ์ 28-36 สัปดาห์ ที่เข้ารับการรักษาในหอภิบาลทารกแรกเกิดโรงพยาบาลลำปางจำนวน 30 ราย โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ 15 ราย และกลุ่มที่ได้ผลของการสนับสนุนด้านข้อมูลและอารมณ์ผ่าน Line OA 15 ราย เก็บข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม 2565 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ แผนการสนับสนุนด้านข้อมูลและอารมณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีของมิเชล (Mishel, 1983) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาและทารก 2) แบบประเมินการรับรู้ความรู้สึกไม่แน่นอนในความเจ็บป่วยของมารดาทารกเกิดก่อนกำหนดที่ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านได้ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา CVI = 0.82 ทุกชุดและค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาคเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, Independent t-test และ paired t-test

ผลการศึกษา: หลังการสนับสนุนด้านข้อมูลและอารมณ์ผ่าน Line OA ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สึกไม่แน่นอนของมารดาทารกเกิดก่อนกำหนดที่เข้ารับการรักษาในหอภิบาลทารกแรกเกิดในกลุ่มใช้โปรแกรมเฉลี่ย $70.53(\pm 14.411)$ คะแนน ต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลปกติคะแนนเฉลี่ย $88.67(\pm 17.577)$ คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (mean difference 13.5; 95%CI 6.1-30.2, p-value=0.004)

สรุปและข้อเสนอแนะ: ผลของการสนับสนุนด้านข้อมูลและอารมณ์ผ่าน Line OA ช่วยลดความรู้สึกไม่แน่นอนของมารดาทารกเกิดก่อนกำหนดที่เข้ารับการรักษาในหอภิบาลทารกแรกเกิดได้ควรมีการสนับสนุนด้านข้อมูลและอารมณ์ผ่าน Line OA เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้ข้อมูลและเตรียมพร้อมมารดาให้พร้อมในการดูแลทารกเกิดก่อนกำหนดได้

คำสำคัญ : การสนับสนุนด้านข้อมูลและอารมณ์, Line OA , ความรู้สึกไม่แน่นอนของมารดาทารกเกิดก่อนกำหนด

ติดต่อบทความ

มะลิวรรณ สุตาลังกา พย.ม., โรงพยาบาลลำปาง

E-mail: maliwan4229@gmail.com

ผลของระบบการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน แบบวิถีใหม่ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

สายสม รุจิพรรณ พยม., โสพิศ เวียงโสด พยม.

งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน กลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อกระบวนการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน มากกว่าที่เตรียมความพร้อมไว้ ทั้งผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤติซึ่งเป็นทั้งกลุ่มเสี่ยงและไม่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 ได้รับผลกระทบนี้ จากการปรับและเปลี่ยนแปลงกระบวนการรักษาตามนโยบายและมาตรการการป้องกันควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ภายใต้ข้อจำกัดหลายประการ อาจมีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตและระยะเวลาในการดูแลรักษาที่ใช้ในห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

วัตถุประสงค์: เพื่อเปรียบเทียบอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤติภายใน 24 ชั่วโมง ในช่วงก่อนและหลังการปรับเปลี่ยนระบบการรักษาพยาบาลเนื่องจากการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 และเพื่อเปรียบเทียบ ระยะเวลาที่ใช้ในห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉินในช่วงก่อนและหลังการปรับเปลี่ยนระบบการรักษาพยาบาลเนื่องจากการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19

วิธีการศึกษา: ศึกษาวิจัยเชิงวิเคราะหย้อนหลัง (Retrospective Cohort study) เพื่อศึกษาผลของระบบการรักษาพยาบาลฉุกเฉินก่อนและหลังการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 โดยเก็บข้อมูลจากแบบบันทึกเวชระเบียน ผู้ป่วยประเภทฉุกเฉินวิกฤติ (Resuscitation: ESI level 1) แบบเฉพาะเจาะจง โดยเปรียบเทียบ ก่อนการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 จำนวน 796 คนและหลังการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 จำนวน 976 คน

ผลการศึกษา: อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤติภายใน 24 ชั่วโมงของผู้ป่วยที่มีมารับการรักษาในห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ช่วงก่อนโรคติดเชื้อโควิด-19 ระบาดและหลังการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 เท่ากับร้อยละ 12.16 และ 12.19 ตามลำดับ (p value = 0.774) เมื่อเปรียบเทียบระยะเวลาเฉลี่ยเป็นนาทีที่ใช้ในห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ช่วงก่อนและหลังการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 เท่ากับ $81.78(\pm 56.57)$ และ $80.52(\pm 54.45)$ ตามลำดับ (p value = 0.585)

สรุปและข้อเสนอแนะ: ระบบการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน แบบวิถีใหม่ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ไม่ได้มีผลต่อคุณภาพการรักษาในกลุ่มผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤติ สามารถนำไปใช้ในการวางแผนระบบงาน การจัดอัตรากำลัง และการปฏิบัติตามกระบวนการดูแลแบบวิถีใหม่ สู่การกำหนดนโยบายการบริการสุขภาพให้บรรลุเป้าหมายสำคัญ คือคุณภาพการรักษาพยาบาลและความปลอดภัยของผู้รับบริการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงต่อไป

คำสำคัญ : ระบบการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน, ระยะเวลาที่อยู่ในหน่วยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน, การเสียชีวิตของผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤติ ภายใน 24 ชั่วโมง, โรคติดเชื้อโควิด-19, วิถีใหม่

ติดต่อบทความ

โสพิศ เวียงโสด พยม., งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน กลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์
E-mail: so.mam19@gmail.com

ผลของการสร้างสุข 5 มิติต่อความสุขของผู้สูงอายุโรคซึมเศร้า โรงพยาบาลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

อมรรัตน์ หาญจริง

กลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด โรงพยาบาลดอกคำใต้

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: ภาวะซึมเศร้าเป็นปัญหาสุขภาพจิตที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ ผลกระทบจากโรคซึมเศร้าก่อให้เกิดปัญหาคุณภาพชีวิตลดต่ำลง ก่อให้เกิดความเครียด นำไปสู่ความคิดฆ่าตัวตาย กิจกรรมสร้างสุข 5 มิติ ได้แก่ สุขสบาย สุขสนุก สุขสง่า สุขสว่าง และสุขสงบ เป็นแนวคิดในการสร้างความสุขจากหลักธรรมะสามารถช่วยให้ผู้สูงอายุ มีสุขภาพจิตดีขึ้น สามารถปรับตัวได้ มีความสุขในบั้นปลายชีวิต และเป็นการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาผลการสร้างสุข 5 มิติ ในผู้สูงอายุโรคซึมเศร้าที่มารับบริการคลินิกจิตเวช โรงพยาบาลดอกคำใต้จังหวัดพะเยา โดยเปรียบเทียบระดับความสุข ภาวะซึมเศร้าอาการกำเริบและมารักษา ก่อนและหลังการทำกิจกรรม และความพึงพอใจของผู้สูงอายุหลังเข้าร่วมกิจกรรม
วิธีการศึกษา: วิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental design) ชนิดกลุ่มเดียววัดผลก่อนหลังการทดลอง
วิธีการรวบรวมข้อมูล แบบ Prospective ศึกษาที่คลินิกจิตเวช โรงพยาบาลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ระหว่างเดือนมกราคม 2565 – มิถุนายน 2565 ศึกษาในผู้สูงอายุโรคซึมเศร้าที่ลงทะเบียนเข้ารับการรักษาที่คลินิกจิตเวชโรงพยาบาลดอกคำใต้

การวิเคราะห์ข้อมูล: ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา นำเสนอโดยใช้ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบระดับคะแนนความสุขของผู้สูงอายุที่มีภาวะซึมเศร้า ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมสร้างสุข 5 มิติ โดยใช้สถิติ Paired t-test วิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราเกิดภาวะซึมเศร้าอาการกำเริบและมารักษา ก่อนหน้าด้วยสถิติแมคเนมาร์ (Mc Nemar's) และศึกษาผลของการเข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้ Regression

ผลการศึกษา: ผู้สูงอายุโรคซึมเศร้าที่เข้าร่วมกิจกรรม มีภาวะซึมเศร้า อาการกำเริบและมารักษา ก่อนหน้าก่อนเข้าร่วมกิจกรรม 13 ราย (ร้อยละ 37.14) หลังเข้าร่วมกิจกรรมเหลือ 5 ราย (ร้อยละ 14.29) P-value 0.021 คะแนนดัชนีวัดความสุขก่อน-หลังเข้าร่วมกิจกรรมเฉลี่ย 49.74 (± 7.55) และ 54.15 (± 4.39) P-value <0.001 ผลกิจกรรมสร้างสุข 5 มิติในผู้สูงอายุที่เป็นโรคซึมเศร้ามีแนวโน้มลดอาการกำเริบและกลับมารักษา ก่อนหน้าได้ร้อยละ 62 (RR 0.38 95% CI 0.14 - 1.07 p-value 0.069) สรุปและขอเสนอแนะ ควรจัดกิจกรรมสร้างสุข 5 มิติ ในผู้สูงอายุที่มีอาการซึมเศร้าและให้มีการประเมินผลติดตามการจัดกิจกรรมและวัดผลเป็นระยะทุก 3 เดือน เพื่อประเมินผลลัพธ์ที่เปลี่ยนแปลง

คำสำคัญ: สร้างสุข 5 มิติ, ความสุข, ผู้สูงอายุ, โรคซึมเศร้า

ติดต่อบทความ

อมรรัตน์ หาญจริง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ, กลุ่มงานจิตเวชและยาเสพติด โรงพยาบาลดอกคำใต้

E-mail: aoinoi2100@gmail.com

ผลของการพัฒนารูปแบบการติดตามดูแลหญิงติดเชื้อ HIV ต่อการมาตรวจ มะเร็งปากมดลูกซ้ำทุก 6 เดือนในรายที่มีผลการตรวจคัดกรองผิดปกติ โรงพยาบาลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

สาโรจน์ โนศรี ป.พย.(เวชปฏิบัติทั่วไป), ธนัญญา ชัยมณีวรรณ ป.พย., ลาเคียน แก้วจินดา ป.พย.
กลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์รวม โรงพยาบาลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: สตรีที่ติดเชื้อ HIV มีอัตราการเกิดมะเร็งปากมดลูกสูงกว่าคนปกติ และมีโอกาสที่โรคจะลุกลามไปสู่ระยะที่รุนแรงขึ้น ในระยะเวลา 6 เดือน มากกว่าสตรีปกติถึง 2 เท่าจากบันทึกการตรวจมะเร็งปากมดลูกของสตรีกลุ่มนี้ โรงพยาบาลดอกคำใต้พบว่าผู้มารับการตรวจซ้ำภายใน 6 เดือนเพียงร้อยละ 23 จึงได้พัฒนารูปแบบการติดตามการตรวจคัดกรองซ้ำในหญิงติดเชื้อ HIV

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาผลของการพัฒนารูปแบบการติดตามดูแลหญิงติดเชื้อ HIV ต่อการตรวจมะเร็งปากมดลูกซ้ำทุก 6 เดือนในรายที่มีผลการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกผิดปกติ การรับรู้โอกาสเสี่ยงผลดีของการมาตรวจซ้ำ อุปสรรคและความรุนแรงของโรคมะเร็งปากมดลูกและความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น

วิธีการศึกษา: เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง(Quasi - Experimental study) วัดผลก่อนหลังการพัฒนา (One - group pretest posttest Design) ศึกษาในสตรีติดเชื้อ HIV ในรายที่มีผลการตรวจคัดกรองผิดปกติ โรงพยาบาลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยมีการวัดผลอัตราการมาตรวจตามนัดซ้ำทุก 6 เดือน การรับรู้ตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพประกอบการรับรู้โอกาสเสี่ยง ผลดีของการมาตรวจซ้ำ อุปสรรค ความรุนแรง และความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบที่พัฒนาโดยเปรียบเทียบกับก่อนพัฒนาดังแต่เดือน มกราคม 2564 ถึง ธันวาคม 2564 ติดตามหลังพัฒนาตั้งแต่เดือน มกราคม 2565 ถึง มิถุนายน 2565

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาคำนวณ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราการมาตรวจตามนัดซ้ำทุก 6 เดือน ด้วยสถิติ แมคนีมาร์(Mc Nemar test) เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพด้วย Paired t-test และศึกษาผลของการพัฒนารูปแบบโดยใช้ Regression

ผลการศึกษาพบว่า อัตราการมารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกซ้ำทุก 6 เดือนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 46.66 เป็นร้อยละ 96.67 (P-value <0.001) เมื่อเปรียบเทียบคะแนนการรับรู้โอกาสเสี่ยง ผลดีของการมาตรวจซ้ำ อุปสรรค และความรุนแรง ของโรคมะเร็งปากมดลูกหลังใช้โปรแกรมมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น (p-value <0.001) กลุ่มตัวอย่างมีระดับความพึงพอใจหลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นระดับมาก จำนวน 30 คน ร้อยละ 100 หลังพัฒนารูปแบบทำให้อัตราการมาตรวจตามนัดเพิ่มขึ้น 1.18 เท่าเมื่อเทียบกับการใช้รูปแบบเดิม 95% CI = 1.29 - 2.55 P-value 0.001สรุปและเสนอแนะ: ควรนำรูปแบบการติดตามดูแลหญิงติดเชื้อ HIV ต่อการตรวจมะเร็งปากมดลูกซ้ำทุก 6 เดือนในรายที่มีผลการตรวจคัดกรองผิดปกติทุกราย

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ, มะเร็งปากมดลูก, การตรวจคัดกรอง, การติดตามดูแลหญิงติดเชื้อ HIV

ติดต่อบทความ

สาโรจน์ โนศรี ป.พย.(เวชปฏิบัติทั่วไป), กลุ่มงานบริการด้านปฐมภูมิและองค์รวม โรงพยาบาลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
E-mail: sarote5092@gmail.com

การพัฒนาระบบบริหารทางการแพทย์ในสถานการณ์โควิด-19 โรงพยาบาลลำปาง

ปิยพันธ์ วรรณสุข พย.ม., ศัทธียา อินทะยศ พย.ม.

กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: สถานการณ์โควิด-19 ที่มีการระบาดอย่างรวดเร็วทุกประเทศ ทุกทวีปทั่วโลกส่งผลกระทบต่อมากมายทั้งด้านเศรษฐกิจ การสาธารณสุข ปัจจุบันยังคงมีผู้ติดเชื้อเป็นจำนวนมาก สำหรับจังหวัดลำปางมีจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นวันละ 900 กว่าราย ในโรงพยาบาลลำปางการระบาดทั้ง 5 ระลอกทำให้มีผู้เสียชีวิต 81 ราย เพื่อการยับยั้งการระบาดดังกล่าวภารกิจด้านการพยาบาลโรงพยาบาลลำปางจึงต้องพัฒนาระบบบริหารทางการแพทย์เพื่อรองรับสถานการณ์การระบาดนี้

วัตถุประสงค์: เพื่อออกแบบระบบการบริหารการพยาบาลในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด - 19 โรงพยาบาลลำปาง และวิเคราะห์คุณภาพการพยาบาลจากการใช้ระบบการบริหารการพยาบาลในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 โรงพยาบาลลำปาง ได้แก่ อัตราการได้รับวัคซีนของบุคลากร, การแพร่กระจายเชื้อจากผู้ป่วยสู่บุคลากร และอัตราการเสียชีวิตจากโรคโควิด-19

วิธีการศึกษา: การวิจัยและพัฒนา (Research and development) แบ่งเป็น 4 ขั้นตอนคือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพสถานการณ์ของปัญหาและความต้องการในการพัฒนา ระยะที่ 2 ยกร่างระบบบริหารทาง การพยาบาลในสถานการณ์โควิด-19 โรงพยาบาลลำปาง ระยะที่ 3 ทดสอบการใช้/ประเมินระบบบริหารฯ ในระลอกที่ 2, 3, 4, 5 และระยะที่ 4 ประเมินผลระบบบริหารทางการแพทย์ในสถานการณ์โควิด-19 โรงพยาบาลลำปาง กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลลำปาง ผู้ป่วย ARI clinic, ผู้ป่วยโควิด-19 ระหว่างเดือนมีนาคม 2563 - พฤษภาคม 2565 ทั้งสิ้น 15,367 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แนวทางการบริหารการพยาบาลในสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด-19 โรงพยาบาลลำปาง, แบบบันทึกข้อมูลผลลัพธ์การให้บริการสถานการณ์โควิด-19 ได้แก่ การแพร่กระจายเชื้อในโรงพยาบาลความรู้และทักษะของพยาบาลในการพยาบาลภาวะโควิด-19 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงระบบ (System analysis) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และสถิติค่าที่ Independent t-test

ผลการศึกษา: ระบบการบริหารการพยาบาลในสถานการณ์การระบาดของโรค COVID-19 โรงพยาบาลลำปางตามกรอบแนวคิด 3S Staff, Stuff, System และจุดเด่นของระบบบริหารทางการแพทย์คือการปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ โดยในการระบาดระลอกที่ 5 ได้นำแนวคิด Design thinking ร่วมกับนวัตกรรมใหม่ๆ ส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการแพทย์ที่ดี คือ อัตราการได้รับวัคซีนของบุคลากร ร้อยละ 100 ไม่เกิดการแพร่กระจายเชื้อจากผู้ป่วยสู่บุคลากร อัตราการเข้ารับการรักษาแบบผู้ป่วยใน ช่วงเดือนมีนาคม 2563 - พฤษภาคม 2565 ทั้งสิ้น 15,367 คน เสียชีวิตจำนวน 81 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.43 คะแนนความรู้และทักษะของพยาบาลในการให้การพยาบาลผู้ป่วยโควิด-19 จำนวน 796 ราย อยู่ในเกณฑ์ระดับดี คะแนนเฉลี่ย 19.52 (± 1.134) และ 19.45 (± 1.121) คะแนน ตามลำดับ

สรุปและข้อเสนอแนะ: ระบบการบริหารการพยาบาลในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 โรงพยาบาลลำปาง สามารถใช้รับสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ และก่อให้เกิด

ผลลัพธ์ที่ดีทั้งต่อผู้ป่วยและบุคลากรทางการแพทย์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์การเกิดโรคอุบัติใหม่อื่นได้

คำสำคัญ : ระบบการบริหารการพยาบาล, โรคโควิด-19

ติดต่อบทความ

ศุทธิยา อินทะยศ พย.ม., กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล โรงพยาบาลลำปาง
E-mail: eucanu@hotmail.com

การพัฒนารูปแบบการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดไส้เลื่อนขาหนีบแบบวันเดียวกลับ โดยการจัดการรายกรณี ของโรงพยาบาลลำปาง

อภิรักษ์ ประจวบ พย.ม.

ห้องตรวจคัดสรรงาน งานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: การผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ (One Day Surgery: ODS) เป็นการรับผู้ป่วยมารับการรักษาด้วยการผ่าตัดที่มีการเตรียมการ และสามารถกลับบ้านในวันเดียว ซึ่งเป็นนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขที่จะลดความแออัด ระยะเวลารอคอย และค่าใช้จ่าย ประชาชนเข้าถึงบริการที่มาตรฐานสะดวก ปลอดภัย ซึ่งโรงพยาบาลลำปางตอบสนองนโยบายดังกล่าวตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยผ่าตัดไส้เลื่อนขาหนีบที่พบภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัดถึงร้อยละ 13.5 ของการผ่าตัดทั้งหมด และพบว่ารูปแบบการพยาบาลโดยการจัดการรายกรณีทำให้เกิดความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์: เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ พัฒนารูปแบบการพยาบาล และทดสอบประสิทธิผลของรูปแบบการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดไส้เลื่อนขาหนีบแบบวันเดียวกลับ โดยการจัดการรายกรณีที่พัฒนาขึ้น

วิธีการศึกษา: การวิจัยและพัฒนา (research and development) ขั้นตอน 3 ระยะ คือระยะที่ 1 Focus group วิเคราะห์สถานการณ์ ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดไส้เลื่อนขาหนีบแบบวันเดียวกลับโดยการจัดการรายกรณีตามกรอบแนวคิดผู้จัดการรายกรณี (case management model) ได้แก่ ประเมินความต้องการ วางแผนการพยาบาล ติดตามอาการ การประสานงาน และการพยาบาลตามแนวปฏิบัติ ระยะที่ 3 การทดสอบประสิทธิผลของรูปแบบการพยาบาลที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย แพทย์ พยาบาล ผู้ป่วยจำนวน 10 คน และผู้ป่วยผ่าตัดไส้เลื่อนขาหนีบแบบวันเดียวกลับ จำนวน 68 คน ดำเนินการสุ่มเข้ากลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 34 คน โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างจำเพาะเจาะจง ดำเนินการตั้งแต่กุมภาพันธ์-มิถุนายน พ.ศ. 2565 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ independent t-test

ผลการศึกษา: ระยะที่1 พบว่าปัญหาของผู้ป่วย คือ การเตรียมตัวก่อนผ่าตัด การติดตามอาการหลังผ่าตัดที่ไม่ครอบคลุม และเกิดภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด ตลอดจนขาดการวิเคราะห์ปัญหาของผู้ป่วย ระยะที่ 2พบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ที่มีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ CVI = 0.89 และระยะที่ 3 จากการทดสอบประสิทธิผล พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี ไม่มีโรคประจำตัว ผ่าตัดไส้เลื่อนขาหนีบข้างขวา และมีผู้ดูแลทุกรายร้อยละ 100 มีค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลของกลุ่มที่ใช้รูปแบบการพยาบาลรายกรณี 31.44 (± 4.95) น้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ 44.3(± 5.03) คะแนน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ p-value < 0.001 และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติเกิดภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัดได้แก่ แผลบวมและขาขาข้างที่ผ่าตัด ร้อยละ 4.4 และ 2.9 ตามลำดับ สำหรับกลุ่มที่ใช้รูปแบบการพยาบาล การจัดการรายกรณี มีคะแนนความพึงพอใจต่อการพยาบาลอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 100 และไม่มีมารกลับมารักษาตัวซ้ำในภายใน 24 ชั่วโมง

สรุปและข้อเสนอแนะ: รูปแบบการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดไส้เลื่อนขาหนีบแบบวันเดียวกลับโดยการจัดการรายการที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อลดความกังวล ภาวะแทรกซ้อนสร้างความพึงพอใจและเสนอแนะรูปแบบที่พัฒนาขึ้นประยุกต์ใช้ในทุกการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับต่อไป

คำสำคัญ : การผ่าตัดไส้เลื่อนขาหนีบแบบวันเดียวกลับ รูปแบบการพยาบาล การจัดการรายการ

ติดต่อบทความ

อภินภัส ประจวบ พย.ม., ห้องตรวจศัลยกรรม งานการพยาบาลผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลลำปาง
E-mail: aphinphuspra@hotmail.com

ประสิทธิผลของการประยุกต์โปรแกรมจิตสังคมบำบัดสำหรับผู้ติดสารเสพติด ภายใต้สถานการณ์การระบาดของโควิด-19

อันธิกา กุลยวง พย.ม.
โรงพยาบาลลำปาง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: จากสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ส่งผลให้ต้องมีการจัดกิจกรรมบำบัดฟื้นฟูผู้ติดสารเสพติด ที่มีการรักษาระยะห่างทางกาย จึงมีการพัฒนารูปแบบการบำบัดในการดูแลรักษาผู้เข้ารับการบำบัดที่ปรับเข้ากับวิถีชีวิตรูปแบบใหม่ โดยประยุกต์โปรแกรมจิตสังคมบำบัดใหม่ที่มุ่งเน้นสนับสนุนให้ผู้เข้ารับการบำบัดมีการจัดการตนเอง (Self-Management) และให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือสนับสนุนให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ดี ไม่หวนกลับไปเสพยา สามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย: เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการประยุกต์ใช้โปรแกรมจิตสังคมบำบัดในการจัดการตนเอง การมีส่วนร่วมของครอบครัว อัตราการจำหน่ายไม่ครบกำหนด และอัตราการเสพยา ในผู้ที่เข้ารับการบำบัด ยาเสพติดในโรงพยาบาลลำปาง

วิธีการศึกษา: เป็นการศึกษาเชิงกึ่งทดลองในกลุ่มผู้ติดสารเสพติดที่เข้ารับการบำบัดแบบจิตสังคมบำบัดในคลินิกยาเสพติด โรงพยาบาลลำปาง ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงพฤศจิกายน 2564 จำนวน 157 ราย และญาติหรือผู้ดูแล จำนวน 156 ราย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบประเมินการจัดการตนเองต่อพฤติกรรม การเลิกยา 3) แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของครอบครัวในการดูแลผู้ป่วยสารเสพติด 4) แบบบันทึกผลการบำบัดยาเสพติดในช่วงเดือน สิงหาคม – พฤศจิกายน 2563 และ ในช่วงเดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน 2564 ประกอบด้วย จำนวนผู้เข้ารับการบำบัดทั้งหมด จำนวนผู้ที่ออกจากโปรแกรมก่อนกำหนด (Drop Out) และจำนวนผู้เสพยา เครื่องมือในการดำเนินการวิจัยคือ โปรแกรมจิตสังคมบำบัดแบบประยุกต์ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา และใช้ Chi-square test ในการเปรียบเทียบอัตราจำหน่ายไม่ครบกำหนด และอัตราการเสพยา ระหว่างสองกลุ่ม

ผลการศึกษา: 1.) การจัดการตนเองต่อพฤติกรรม การเลิกยาของผู้เข้ารับการบำบัดโดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยที่ 3.14 2.) ครอบครัวที่ดูแลทั้งหมด มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือ ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย โรคที่เป็นอยู่ ด้านจิต สังคม ด้านความรัก ความเอาใจใส่ และด้านเศรษฐกิจ 3.) อัตราการจำหน่ายไม่ครบกำหนด โปรแกรม ในผู้ติดสารเสพติดที่เข้ารับการบำบัดด้วยโปรแกรมจิตสังคมบำบัดแบบประยุกต์ น้อยกว่า ผู้ที่เข้ารับการบำบัดด้วยโปรแกรมจิตสังคมบำบัดเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ $P\text{-value} = 0.038$ และอัตราการกลับไปเสพยาไม่มีความแตกต่าง ระหว่างสองกลุ่มที่ $P\text{-value} = 0.706$

สรุปและข้อเสนอแนะ: โปรแกรมจิตสังคมบำบัดแบบประยุกต์ มีประสิทธิผลดี สามารถนำไปใช้อย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการบำบัดวิธีอื่นในผู้ติดสารเสพติด ถึงแม้จะไม่มีสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19

คำสำคัญ: โปรแกรมจิตสังคมบำบัดแบบประยุกต์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19, การจัดการตนเอง, การมีส่วนร่วมของครอบครัว

ติดต่อบทความ

อันธิกา กุลยวง พย.ม. โรงพยาบาลลำปาง
E-mail: antikanoilp@gmail.com

ผลของการส่งเสริมการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติเพื่อป้องกันปอดอักเสบในผู้ป่วยที่ใช้ เครื่องช่วยหายใจ หอผู้ป่วยหนักอายุรกรรม โรงพยาบาลแพร์

ดวงมัลย์ คำหม่อม พย.ม.

โรงพยาบาลแพร์

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: ปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ เกิดจากใส่ท่อช่วยหายใจและใช้เครื่องช่วยหายใจเป็นระยะเวลานานเกิน 48 ชั่วโมง ส่งผลทำให้ผู้ป่วยมีอัตราการตายที่สูงขึ้น ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า การส่งเสริมการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการควบคุมการติดเชื้อปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ ส่งผลให้อัตราการเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจลดลงได้

วัตถุประสงค์: เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติความรู้ของพยาบาล และการเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ ตามแนวทางการควบคุมการติดเชื้อปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ ก่อนและหลังการได้รับ การส่งเสริมการปฏิบัติ

วิธีการศึกษา: การวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมการปฏิบัติ ตามแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันปอดอักเสบในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ ในหอผู้ป่วยหนักอายุรกรรม โรงพยาบาลแพร์ ระหว่าง เดือน มกราคม – เดือนเมษายน 2565 โดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบด้วยสถิติ ที (t-test)

ผลการศึกษา: การประเมินความรู้ในการเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจของพยาบาลก่อนและหลังการ ส่งเสริมการปฏิบัติก่อนการวิจัยมีค่าคะแนนความรู้เฉลี่ย 17.84 (SD 0.175) หลังการวิจัยมีค่า คะแนนความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 18.89 (SD 0.150) ($p < 0.001$) การสังเกตการปฏิบัติตามการควบคุมการเกิดปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ กลุ่มที่ดูแลตามปกติ มีค่าคะแนนความรู้ เฉลี่ย 23.66 (SD 0.236) กลุ่มที่ส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติมีค่าคะแนนความรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 24.4 (SD 0.113) ($p < 0.001$) การติดเชื้อปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจกลุ่มที่ดูแลตามปกติมีการติดเชื้อ ร้อยละ 23.33 (SD 0.069) ในกลุ่มที่ส่งเสริมการใช้แนวปฏิบัติ มีการติดเชื้อลดลง คิดเป็นร้อยละ 6.67 (SD 0.046) ($p = 0.234$)

สรุปและข้อเสนอแนะ: การส่งเสริมการปฏิบัติ ตามแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันปอดอักเสบในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ ทำให้พยาบาลมีการปฏิบัติตามแนวทางเพิ่มขึ้น และช่วยลดการติดเชื้อปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ จึงควรนำการส่งเสริมการปฏิบัติไปใช้กับผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ เพื่อเป็นการ เพิ่มประสิทธิภาพในการให้การดูแลผู้ป่วยที่ใส่ท่อช่วยหายใจ

คำสำคัญ: การส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์, การปฏิบัติในการควบคุมการติดเชื้อปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ, การติดเชื้อปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจแนวปฏิบัติในการควบคุม, การติดเชื้อปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ

ติดต่อบทความ

ดวงมัลย์ คำหม่อม พย.ม., โรงพยาบาลแพร์

E-mail: ban8299@hotmail.com

ผลการประยุกต์ใช้แนวคิดสลับกับการพัฒนาระบบการให้บริการผ่าตัด แบบวันเดียวกลับ (One Day Surgery) โรงพยาบาลแพร์

นางเยาว์ ธีรารัตน์ พย.ม (การบริหารการพยาบาล)

โรงพยาบาลแพร์

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: โรงพยาบาลแพร์ ให้บริการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ (One Day Surgery) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 การให้บริการหลากหลายแผนกเกี่ยวข้องกับสหสาขาวิชาชีพ ส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในงาน มีข้อร้องเรียนเรื่องความล่าช้าในการวันผ่าตัดและส่งเอกสารให้หน่วยเรียกเก็บค่าซ้ำส่งผลให้ถูกหักเงินชดเชย คณะผู้วิจัยจึงได้ประยุกต์ใช้แนวคิดสลับในการพัฒนาระบบ ODS เพื่อค้นหาความสูญเสียและหาวิธีในการลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นและเพิ่มคุณค่าในจุดที่บกพร่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริการและรองรับการขยายงานในอนาคต

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาผลของการประยุกต์ใช้แนวคิดสลับกับการพัฒนาระบบการให้บริการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ (One Day Surgery) โรงพยาบาลแพร์ ได้แก่ ระยะเวลารอคอยในกระบวนการวันผ่าตัด จำนวนผู้ป่วยที่ไม่ได้รับยา Home medication จำนวน Chart ผู้ป่วยที่เบิกเรียกเก็บเงินเวลา จำนวนก้าวเดินในระบบจัดเก็บเอกสารของ Nurse manager และ ความพึงพอใจต่อการบริการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ (ODS)

วิธีการศึกษา: การศึกษาแบบ prospective study ผู้ป่วยที่เข้ารับการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ (ODS) ในโรงพยาบาลแพร์ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม พ.ศ. 2564 จำนวน 72 ราย โดยลดขั้นตอนคัดกรองผู้ป่วยที่จุดคัดกรอง (ห้องผ่าตัดคัดกรอง) กำหนดให้พยาบาลห้องผ่าตัดตรวจสอบยา และเอกสารต่างๆ ก่อนย้ายไปหผู้ป่วย กำหนดให้หผู้ป่วย (ODS overnight) ส่งเอกสาร ODS คืน nurse manager ภายใน 5 วันหลังผ่าตัด สร้างโปรแกรมติดตามเอกสาร ODS เพื่อส่งขอเงินชดเชยได้ตามเวลาที่กำหนด ลดระยะทางการเดินในการจัดเก็บเอกสาร ทดลองใช้กระบวนการที่ออกแบบใหม่พร้อมเก็บรวบรวมข้อมูล และ เปรียบเทียบก่อน – หลัง ตาม case record form ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ผลการศึกษา: ผู้ป่วยที่เข้ารับการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ (ODS) มีทั้งหมด 73 ราย ไม่พบภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด ทั้งด้านการผ่าตัดและด้านวิสัญญีผู้ป่วยมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อการบริการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับคิดเป็นร้อยละ 90.2

รายการ	ก่อน	หลัง
ระยะเวลารอคอยในกระบวนการวันผ่าตัด	65 นาที	45 นาที
จำนวนผู้ป่วยที่ไม่ได้รับยา Home medication	1	0
จำนวน Chart ผู้ป่วยที่เบิกเรียกเก็บเงินเวลา	1	0
รายการ	ก่อน (ก้าว)	หลัง (ก้าว)
จำนวนก้าวเดินในระบบจัดเก็บเอกสารของ Nurse manager	78	2

สรุปและข้อเสนอแนะ: การนำแนวคิดสลับมาใช้ในการพัฒนาระบบการให้บริการ ODS ทำให้ทั้งผู้ป่วยลดระยะเวลารอคอยในวันผ่าตัดลง 20 นาที ไม่พบข้อร้องเรียนเรื่องความล่าช้า ในขั้นตอนวันผ่าตัดไม่พบอุบัติเหตุการณผู้ป่วยที่ไม่ได้รับยา Home medication ไม่พบอุบัติเหตุการณส่งขอเงินชดเชยเกินเวลาและผู้ป่วยมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อการบริการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ สามารถลดจำนวนก้าว

เดินของ Nurse manager ในระบบการจัดเก็บเอกสาร ส่วนการคัดเลือกผู้ป่วยเข้าโครงการ เป็นสิ่งที่สำคัญโดยเลือกคนไข้ ASA Class 1-2 และมีการประเมินเตรียมความพร้อมก่อนผ่าตัด เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัยและลดการเกิดภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัดที่อาจเกิดขึ้นได้

คำสำคัญ: แนวคิดสั้น, การให้บริการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ (One Day Surgery), ระยะเวลารอคอยในกระบวนการวันผ่าตัด

ติดต่อบทความ

นงเยาว์ ธรารวรรณ พย.ม (การบริหารการพยาบาล), โรงพยาบาลแพร์
E-mail: nongyao6678@gmail.com

การศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการบำบัดทางความคิด ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้ป่วยสุรา เขตอำเภอหล่มสัก

อัมพร จันคำ

โรงพยาบาลหล่มสัก

บทคัดย่อ

การศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการบำบัดทางความคิดในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้ป่วยสุราเขตอำเภอหล่มสักมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการบำบัดทางความคิดในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมลดและเลิกการดื่มสุราได้ในผู้ป่วยดื่มสุราแบบมีปัญหาดังกล่าวโดยใช้เครื่องมือ สร้างประยุกต์จาก ดาร์นี ภูขาว (2545) และแบบประเมินAUDIT AWS กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้ป่วยสุราที่ดื่มแบบมีปัญหาดังกล่าว จำนวน 26 คน ได้รับการรักษาในช่วงมกราคมถึงมีนาคม 2564 ใช้ระยะเวลา 8 สัปดาห์ ครั้งเวลาแรกผู้ป่วยเข้ากระบวนการกลุ่มบำบัดครั้งแรกหลังติดตามเยี่ยมบ้าน ค่าเฉลี่ยของผู้ดื่มสุราก่อนเข้ารับการรักษาบำบัดอยู่ระดับปานกลางร้อยละ 69 หลังเข้ารับบำบัดค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ร้อยละ 32 ค่าเฉลี่ยการดื่มปานกลางอยู่ระหว่าง 5-9 ค่ะแนน ต้องได้รับการบำบัดรักษาตามมาตรฐานผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอก หลังจำหน่าย หลังสิ้นสุดโปรแกรมพบว่าผู้ป่วยลดการดื่มลงอยู่ในในเกณฑ์มาตรฐานการดื่มร้อยละ 79 หยุดดื่มร้อยละ 13 กลับดื่มซ้ำแบบไม่มีปัญหาร้อยละ69 พบผู้ป่วยสุราเกิดภาวะซึมเศร้าและเครียดหลังจบโปรแกรมร้อยละ3 การติดตามประเมินผลกระบวนการของโปรแกรมนี้สามารถนำไปใช้จริงผู้ป่วยเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดื่มลดลงและเลิกได้ข้อสังเกตที่พบผู้เข้าร่วมการศึกษาเกิดความพึงพอใจยินดีเข้าโปรแกรมมีเนื้อหาและระยะเวลาที่เหมาะสม อีกอย่างการนำเอาโปรแกรมการบำบัดทางความคิดในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในผู้ป่วยสุราไปใช้ต้องคำนึงถึงบริบทของชุมชนและผู้ป่วยด้วยข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ควรพิจารณาด้านคุณภาพชีวิตและการสร้างสุขสดทุกขในผู้ป่วยสุราหลังการบำบัด

คำสำคัญ การบำบัดทางความคิดและพฤติกรรม, ผู้ป่วยสุราดื่มแบบมีปัญหาดังกล่าว, ผู้ป่วยสุราดื่มแบบเสี่ยง

ติดต่อบทความ

อัมพร จันคำ, โรงพยาบาลหล่มสัก

E-mail: amphon3882@gmail.com

Factors Affecting Prevention Behavior of Coronavirus Disease 2019 of People in Pang Hud Village, Po Sub-district, Wiang Kawn Distric, Chiang Rai Province

Sittikan Srimon¹, Narongwit Camrangsri², Mintra Utiya², Suphot Chue-muengpan²,
Teeranath Kongdee², Amornpan Tansombat², Chanyanut Wongfu²

¹Public Health Major, School of Health Science, Mae Fah Luang University.

²Po Sub-District Health Promoting Hospital.

บทคัดย่อ

Background: COVID-19 is an emerging disease. The outbreak of the COVID-19 has rapidly increased in many countries around the world. In Ban Pang Hud, Po Subdistrict, there was the first case of COVID-19 in 2021. There are 8 cumulative patients in 2022, the number of infections has increased rapidly in the first half of the year, there are 191 cumulative patients.

Objective: To study the level of knowledge, attitude, perception and behavior of the prevention of coronavirus 2019 infection and the factors affecting those levels among the people of Pang Hud Village, Po Sub-district, Wiang Kaen District, Chiang Rai Province.

Methods: This retrospective case-control community-based study was conducted in Pang Hud Village, Po Sub-district, Wiang Kaen District, Chiang Rai Province from 1st May 2022 - 30th May 2022. Used tools there were a developed questionnaire that is a structured online questionnaire collected data by survey. Computer program was used for statistical analysis. The descriptive statistics were analyzed for general information, A Chi-square test and logistic regression was performed to ascertain the effects associated.

Results: A total of 154 participants; 154 (100.0%) are presented in 43 (48.3%) of cases and 46 (51.7%) of controls were female. The cases' working age was 64 (57.7%), while controls was 47 (42.3%) and education affected prevention behavior of coronavirus disease (p -value = 0.001). From the study factors associated with case-control study in high level cases was 59 (53.2%) and 52 (46.8%) of control were knowledge. High level cases were 50 (51.5%) and 47 (48.5%) of controls were attitude. The high level cases were 72 (50.7%), while controls were 70 (49.3%) of perception and high level cases were 69 (50.4%) and 68 (49.6%) of control of behavior. The variables with an association in working age (aOR =0.31; 95% CI =0.15-0.67) and got coronavirus 2019 vaccinated more than or equal 3rd dose (unadjusted OR) = 2.71; 95% CI= 1.29-5.69).

Conclusion and Discussion: This study showed that the level of KAP among the participants are at high level and moderate. Age and vaccination affecting the level of

knowledge, attitude, and behavior of the prevention of coronavirus 2019. The highly immunosuppressive effect makes some people unable to develop immunity to the virus.

Key Word: Risk factor, vaccination, reinfection, immunity, case-control study

ติดต่อบทความ

ธีรนาถ คงดี, Public Health Major, School of Health Science, Mae Fah Luang University.

E-mail: 6131804028@lamduan.mfu.ac.th

ผลของการจัดตั้งคลินิกจิตดีต่อความร่วมมือในการใช้ยาของผู้ป่วยนอกโรคซึมเศร้าใน โรงพยาบาลแม่ทะ จังหวัดลำปาง

จิรพร เมธิโชติเศรษฐ์

โรงพยาบาลสบปราบ จังหวัดลำปาง

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: โรคซึมเศร้าเป็นปัญหาทางจิตเวชที่สำคัญและพบได้บ่อยทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทยสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือการไม่ร่วมมือในการรับประทานยา (กมลชนก มูลไชย และคณะ, 2563) เช่นเดียวกับโรงพยาบาลแม่ทะซึ่งพบผู้ป่วยโรคซึมเศร้าที่ไม่ร่วมมือในการรับประทานยาโรคซึมเศร้ามีมากถึงร้อยละ 40 (รายงานกลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค โรงพยาบาลแม่ทะ, 2564) ส่งผลกระทบทำให้ผู้ป่วยไม่สามารถควบคุมอาการของโรคได้ และส่งผลกระทบต่อชีวิตตามมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย: เพื่อศึกษาผลของการจัดตั้งคลินิกจิตดีต่อความร่วมมือในการใช้ยาโรคซึมเศร้าในผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลแม่ทะ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

วิธีการศึกษา: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบ Pre – Post Intervention (R2R) เพื่อศึกษาผลของการจัดตั้งคลินิกจิตดีต่อความร่วมมือในการใช้ยาโรคซึมเศร้าในผู้ป่วยนอกโรคซึมเศร้าในโรงพยาบาลแม่ทะ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยนอกโรคซึมเศร้าที่มารับบริการในโรงพยาบาลแม่ทะ ระหว่างเดือน ธันวาคม 2564 – พฤษภาคม 2565 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มเจาะจงเข้าร่วมการศึกษา จำนวน 156 คน ผู้วิจัยกระทำกิจกรรมทั้งหมด 4 ครั้ง ประกอบด้วย 1. กิจกรรมการให้รับทราบทางเภสัชกรรมตามแบบแผน 2. การประเมินความถูกต้องและความร่วมมือในการใช้ยา 3. การค้นหาปัญหาในการใช้ยาและแนวทางแก้ไข 4. การติดตามผลความร่วมมือและอาการไม่พึงประสงค์ โดยผู้วิจัยจะพบกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล จำนวน 3 ครั้ง และติดตามเยี่ยมผ่านทางโทรศัพท์จำนวน 1 ครั้ง รวมเป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประกอบด้วย ส่วนที่ 1 แบบบันทึกการบริหารทางเภสัชกรรมโดยเภสัชกรในคลินิกจิตดี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตรวจสอบความถูกต้องและความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ สำหรับแบบวัดส่วนที่ 2 แบบบันทึกความร่วมมือในการรับประทานยาและผลลัพธ์การรักษาโรคซึมเศร้า ใช้เก็บข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง ประกอบด้วยแบบตรวจวัดการรับประทานยา โดยใช้ Visual analog scale (VAS) และใช้การนับยา (Pill count) และแบบประเมินอาการของโรคซึมเศร้า โดยใช้แบบ 9 คำถาม (9Q) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และสถิติ Paired -sample t-test

ผลการศึกษา: พบว่า คะแนนเฉลี่ยจากวิธีการให้คะแนนตัวเองในการรับประทานยาของผู้ป่วย (VAS) ก่อนเข้าคลินิกจิตดี มีค่าเท่ากับ 55.19 (SD = 26.11) ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมคลินิกจิตดี เท่ากับ 99.87 (SD = 1.13) , ($p < .001$) และคะแนนเฉลี่ยความร่วมมือการใช้ยาโดยวิธีนับจำนวนเม็ดยากงเหลือ (Pill count) ก่อนเข้าคลินิกจิตดี มีค่าเท่ากับ 58.83 (SD. = 28.60) ส่วนคะแนนเฉลี่ยหลังเข้าคลินิกจิตดี เท่ากับ 99.95 (SD.= 0.45) , ($p < .001$)และมีคะแนนเฉลี่ยผลลัพธ์ในการรักษาโรคซึมเศร้า ก่อนเข้าคลินิกจิตดี เท่ากับ 8.21, (SD.=2.18) หลังเข้าคลินิกจิตดี เท่ากับ 4.62 (SD.=1.22) , ($p < .001$)

สรุปและข้อเสนอแนะ: การจัดตั้งคลินิกจิตดีที่ใช้กระบวนการครบ ๔ ขั้นตอน ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างภายหลังที่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมคลินิกจิตดี มีพฤติกรรมการให้ความร่วมมือในการรับประทานยา

ดีขึ้น และมีผลลัพธ์ในการรักษาโรคซึมเศร้าดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แต่งานวิจัยมีกลุ่มเดียวไม่มีกลุ่มเปรียบเทียบทำให้ไม่สามารถตัดอิทธิพลธรรมชาติได้จึงควรมีการติดตามและประเมินผลซ้ำในระยะยาวเพื่อติดตามความก้าวหน้าของผู้ป่วย และควรมีการนำรูปแบบไปพัฒนาเป็นแนวทางการให้คำปรึกษาของเภสัชกรเพื่อสร้างความร่วมมือในการรับประทานยาของผู้ป่วยโรคซึมเศร้า รวมทั้งประยุกต์ใช้กับโรงพยาบาลอื่น ๆ ที่มีปัญหาของผู้ป่วยในลักษณะเดียวกันต่อไป

คำสำคัญ: คลินิกจิตติ, ความร่วมมือในการใช้ยา, ผู้ป่วยนอกโรคซึมเศร้า

ติดต่อบทความ

จิรพร เมธิ์โชติเศรษฐ์ เภสัชศาสตรบัณฑิต, โรงพยาบาลสบปราบ จังหวัดลำปาง
E-mail: jiraporn.methe@gmail.com

ผลของการติดตามและจัดการปัญหาจากการใช้ยาผู้ป่วยที่ติดเชื้อโควิด 19 ที่รักษาแบบ home isolation ในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

รุจิรา ปัญญา ว.ภ.ม.ม.¹, จินฐนันท์ เลิศภานิชิต ภ.ม.¹, นิภาพร คนงาน ส.ม.¹,
เทอดเกียรติ พรหมสอน บ.ม.¹, ผศ.ดร.อดิษฐ์ อำนวยพรเลิศ²

¹กลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค โรงพยาบาลดอกคำใต้

²ภาควิชาบริหารเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: การติดเชื้อโควิด 19 ในประเทศไทย เริ่มต้นตั้งแต่ ปี 2563 นับตั้งแต่นั้นได้มีผู้ติดเชื้อเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อยๆ ข้อมูล ณ วันที่ 19 เมษายน 2565 ประเทศไทยมีผู้ติดเชื้อสะสม จำนวน 4,063,844 คน และมีผู้เสียชีวิตสะสมจำนวน 27,135 คน ซึ่งสถานการณ์มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้น จนทำให้ศักยภาพในการดูแลผู้ป่วยในโรงพยาบาลไม่เพียงพอต่อการให้การรักษาระยะยาว สาธารณสุขจึงได้มีแนวทางในการดูแลผู้ป่วยที่บ้านแบบ home isolation (HI) และแบบ Self isolation (SI) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาตามอาการของผู้ป่วย ซึ่งผู้ป่วยจะได้รับการดูแลจากบุคลากรทางการแพทย์ผ่านช่องทางออนไลน์ มีการติดต่อกันผ่านทาง line หรือทางโทรศัพท์เพื่อติดตามอาการ การรับประทานยาและปัญหาจากการใช้ยา (Drug related problem: DRP) ตั้งแต่เริ่มตรวจพบติดเชื้อไปจนกระทั่งครบระยะการกักตัวเป็นเวลา 10 วัน ซึ่งการดูแลผู้ป่วยอาจจะมีปัญหาเกิดขึ้นกับผู้ป่วยได้เนื่องจากไม่ได้เป็นการดูแลแบบการให้บริการแบบผู้ป่วยในโรงพยาบาล ผู้ทำการวิจัยจึงต้องการศึกษาปัญหาการใช้ยาในผู้ป่วยที่รักษาอาการติดเชื้อแบบ home isolation เพื่อรับทราบปัญหาและหาแนวทางในการวางแผนการดูแลผู้ป่วยด้านยาต่อไป

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาผลกระทบของการติดตามปัญหาจากการใช้ยาและการจัดการปัญหาในผู้ป่วย COVID-19

วิธีการศึกษา: การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เภสัชกรสัมภาษณ์ผู้ป่วยโควิด-19 จำนวน 90 ราย ผ่านทางโทรศัพท์โดยใช้แบบสอบถาม ในผู้ป่วยที่ขึ้นทะเบียนรับยาแบบ Home isolation ตั้งแต่เดือนเมษายน 2022 ถึงพฤษภาคม 2022 โดยติดตาม 1 ครั้งภายในวันที่ 2 หลังจากส่งมอบยา พร้อม แผ่นพับอธิบายวิธีการใช้ยา และหากพบ DRP เภสัชกรจะแนะนำการปฏิบัติตัว และผู้ป่วยที่พบปัญหาจะได้รับการติดตามในวันที่ 5 หลังจากการสัมภาษณ์ครั้งแรก ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้

ผลการศึกษา: ผู้ป่วย 90 ราย ที่ได้รับการติดตามทางโทรศัพท์ ส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง (51.11%) ช่วงอายุของผู้ป่วย ที่มากที่สุดคืออายุน้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 36.67% รองลงมาคือ อายุมากกว่า 61 ปี ร้อยละ 28.89% พบว่าผู้ป่วย ร้อยละ 42.30 เป็นผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรงและไม่มีปัจจัยเสี่ยงมีระยะเวลารอคอยคือ 1.55 ± 0.99 วัน ผู้ป่วย 19 รายมีปัญหาเกี่ยวกับยาในการติดตามผลครั้งแรก โดยมีผู้ป่วย 10 รายที่มีอาการไม่พึงประสงค์จากยา และ 4 รายต้องได้รับยาเพิ่ม 1 รายมีปริมาณต่ำเกินไป และ 1 รายมีปริมาณสูงเกินไป ผู้ป่วย 3 รายมีปฏิกิริยาระหว่างยาและสมุนไพร DRP ทั้งหมดได้รับการจัดการโดยเภสัชกร ปัญหาทั้งหมดได้รับการแก้ไขและติดตามในการสัมภาษณ์ครั้งที่สอง ผู้ป่วยส่วนใหญ่พอใจกับระบบนี้

สรุป: จากการศึกษาเบื้องต้นนี้ Telepharmacy สามารถปรับปรุง DRP ในผู้ป่วย COVID-19 ได้
เรายังคงต้องติดตามประสิทธิภาพและความปลอดภัยในระยะยาวของการใช้ยาทางไกลในผู้ป่วยแม้ว่า
การระบาดของ COVID-19 จะสิ้นสุดลง

คำสำคัญ: Telepharmacy , drug related problem, home isolation, DRP

ติดต่อบทความ

รุจิรา ปัญญา ว.ภ.ภ.ม., กลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค โรงพยาบาลดอกคำใต้
E-mail: rujira_phar089@hotmail.com

NPK.Officials development

*Patiwat Puanjeen¹, Petchara Arayatham², Chabaprai Lisai², Anusorn Udplong¹,
Chanyanut Wongfu¹*

¹Public Health, School of Health Science, Mae Fah Luang University, Thailand

²Nong Pa-Kor Health Promoting Hospital, Chiang Rai, Thailand

บทคัดย่อ

RATIONAL AND BACKGROUND: Hypertension is considered a “Silent Killer” because it has no symptoms. Which is the disease that cause many people to die from this disease and sometime patients are often diagnosed with High blood pressure at a hospital from treatment other disease, If high blood pressure has been untreated for a long time. They will present with headaches, palpitation, blurred vision, weakness, dizziness, confusion, trouble breathing and irregular heartbeats. Failure to control blood pressure level can result in major complication.

Therefore, The manipulator interested in creating knowledge material along with the knowledge and awareness scale related to hypertension. By adjusting the format of media to be on the form of innovation everyday life for High-risk groups in Ban Mai Pattana, Moo.6 Nong Pa-Kor Sub-district, Doiluang District, Chiang rai Province, By adhering to the new way of life (New Normal, through the line application to match the current situation of COVID-19 epidemic.

Objective: 1. To increased knowledge about Hypertension of risk group of Hypertension, in Ban Mai Pattana, Moo 6, Nong Pa-Kor Sub-district, Doiluang District, Chiang Rai Province

MATERIALS AND METHODS: The study was conducted in high blood pressure risk group in Ban Mai Pattana, Moo 6, Nong Pa Kor Subdistrict, Doi Luang District, Chiang Rai Province. The total sample group were 30 people. There was have a line official for created in line to give a knowledge and evaluation risk group by online.

The manipulator used secondary data that collected from NCDs register in Nong Pa Kor Health Promoting Hospital. Analyzed data using descriptive statistic for characteristics of risk group of hypertension, Tutorial about NPK.Officials via line application has a select menu about data of Hypertension and will measure by Pretest and Posttest by online.

RESULTS: The majority of high blood pressure risk group were female 25 people (83.33%), age 40-50 years old (50.00%), married status (86.67%), study in primary school (66.67%), salty food flavors (50.00%), not exercise (83.33%), drinking alcohol (73.33%) and not smoking (90.00%).

The level score of knowledge about hypertension (pre-test) are poor 76.0%, moderate 24.0% and level score of knowledge about hypertension (post-test) is good (100%).

Conclusion and Discussion: This innovation aims to increased the level of knowledge about hypertension and for speeded to reported about the pressure in the risk group of people aged 30- 70 years old, In Ban Mai Pattana Moo.6 , we identified a positive correlation between post-test scores and knowledge to confirming our previous hypothesis significantly correlated with the level of knowledge about hypertension.

KEYWORD: Hypertension , Risk group , Knowledge , High Blood pressure and NPK official

ติดต่อบทความ

Patiwat Puanjeen, Public Health, School of Health Science, Mae Fah Luang University, Thailand
E-mail: phathiwat21@gmail.com

ผลของการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผนต่อการตัดสินใจรับวัคซีนโควิด-19 ของผู้ที่อาการคล้ายโควิด-19 ที่มารับการตรวจที่โรงพยาบาลนครพิงค์ จ.เชียงใหม่

สายสุตาณัฐ สุทธิรัตน์ชัยชาญ พย.บ.

โรงพยาบาลนครพิงค์

บทคัดย่อ

ความเป็นมาของปัญหา: การฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด - 19 ช่วยลดความรุนแรงของโรค และป้องกันการระบาดได้ แต่ประชาชนยังมีความวิตกกังวลและไม่มั่นใจต่อประสิทธิภาพและผลข้างเคียงของยา จึงทำให้อัตราการเข้ารับบริการฉีดวัคซีนโควิด -19 ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงคือผู้ที่มีอาการคล้ายโควิด - 19 ที่มารับบริการตรวจคัดกรองที่หน่วย ARI Clinic โรงพยาบาลนครพิงค์ ซึ่งมีความกลัว และไม่กล้าตัดสินใจรับวัคซีน เนื่องจากขาดข้อมูลเกี่ยวกับความรู้เรื่องวัคซีน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลของการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผนต่อการตัดสินใจรับวัคซีนดังกล่าว

วัตถุประสงค์: 1) เพื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนความวิตกกังวลของผู้ป่วยก่อนและหลังการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผน 2) เพื่อประเมินการตัดสินใจเข้ารับบริการฉีดวัคซีนโควิด-19 เปรียบเทียบก่อน หลังการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผน

วิธีการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ชนิดกลุ่มเดียววัดผลเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง (Pre-Post test) กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีอาการคล้ายโควิด-19 ที่มารับการตรวจที่ARI คลินิก โรงพยาบาลนครพิงค์ จำนวน 160 ราย ระหว่าง เดือน เมษายน 2564 – สิงหาคม 2564 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้งคือ ก่อนการทดลอง และ หลังการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามความวิตกกังวลต่อสถานการณ์ของสปีดเบอร์เกอร์ (1983) ฉบับภาษาไทยโดย ธาตรี นนทศักดิ์ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาจิต และดาราพรรณ ต๊ะปิ่นตา (2534) และ -3) แบบประเมินการตัดสินใจฉีดวัคซีน ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) ใช้สูตรสัมประสิทธิ์สัมพันธอัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) มีค่า = 0.83 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และสถิติทดสอบ pair t- test

ผลการวิจัย: ระยะเวลาหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความวิตกกังวลต่ำกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผนมีการตัดสินใจรับวัคซีนสูงกว่าก่อนการได้รับโปรแกรมการให้ข้อมูล

สรุปข้อเสนอแนะ: โปรแกรมการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผนสามารถลดความวิตกกังวลและเพิ่มความเชื่อมั่นต่อการตัดสินใจรับวัคซีนของผู้ที่อาการคล้ายโควิด-19

คำสำคัญ: โปรแกรมการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผน, ความวิตกกังวล, ผู้ที่อาการคล้ายโควิด-19

ติดต่อบทความ

สายสุตาณัฐ สุทธิรัตน์ชัยชาญ พย.บ., โรงพยาบาลนครพิงค์

E-mail: ssdthanutsc@gmail.com

Oral Presentation หัวข้อ Fast Track Group Presentation ณ วันที่ 27 กรกฎาคม 2565

ผลของการออกกำลังกายด้วยยางยืดและด้วยน้ำหนักร่างกายต่อความแข็งแรง ของร่างกายในผู้ป่วยโรคไตที่ได้รับการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลพะเยา

อมรรัตน์ กองคำ
โรงพยาบาลพะเยา

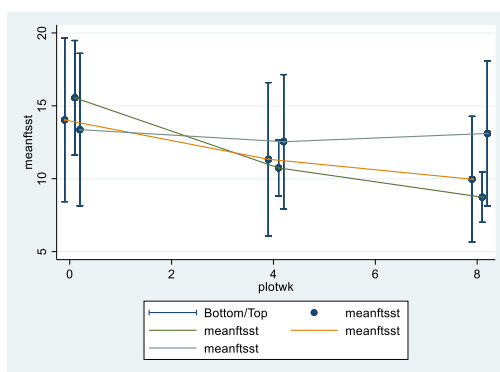
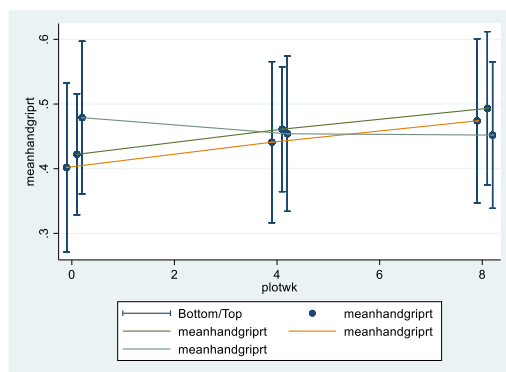
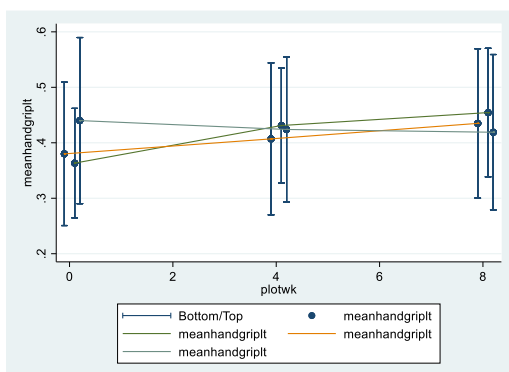
บทคัดย่อ

บทนำ: ผู้ป่วยโรคไตที่ได้รับการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียมส่วนใหญ่มีกิจกรรมทางกายในระดับต่ำ ทำให้ความแข็งแรงของร่างกายลดลงซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะการพลัดตกหกล้ม การออกกำลังกายเป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นสำหรับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วย เนื่องจากทำให้กล้ามเนื้อแข็งแรง ช่วยเพิ่มความสามารถในการทำหน้าที่ของร่างกาย ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น

วัตถุประสงค์: เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของการออกกำลังกายด้วยยางยืดกับการออกกำลังกายด้วยน้ำหนักร่างกายต่อความแข็งแรงของร่างกาย ในผู้ป่วยโรคไตที่ได้รับการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม โรงพยาบาลพะเยา

วิธีการดำเนินการศึกษา: เป็นการศึกษาชนิด efficacy research รูปแบบ randomized control trial ทำการศึกษาในผู้ป่วยโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายที่ได้รับการรักษาโดยการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม ที่มีอายุระหว่าง 30-75 ปี จำนวน 30 คน ถูกสุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน คือกลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ กลุ่มได้รับการออกกำลังกายด้วยยางยืดและกลุ่มทดลองที่ได้รับการออกกำลังกายด้วยน้ำหนักร่างกาย เป็นเวลา 30-40 นาที จำนวน 2 ครั้ง/สัปดาห์ เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ จากนั้นทำการวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อแขนโดยใช้เครื่องวัดแรงบีบมือ (Grip strength dynamometer) ทั้งสองข้างซ้ายและขวาและวัดความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขาโดยทดสอบการลุกนั่ง 5 ครั้ง (Five times sit to stand test : FTSST) ทำการวัดก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และสัปดาห์ที่ 8 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเปรียบเทียบลักษณะทั่วไปโดยและเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มด้วยสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวน One way Analysis of variance : ANOVA

ผลการศึกษา: ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อแขนข้างซ้าย ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อแขนข้างขวา ก่อนการฝึก หลังการฝึกสัปดาห์ที่ 4 และหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ทั้งสามกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน (แขนข้างซ้าย p-value 0.399, 0.910 และ 0.842 แขนข้างขวา 0.323, 0.928 และ 0.756) ส่วนความแข็งแรงของกล้ามเนื้อขา ของกลุ่มที่ฝึกด้วยยางยืดมีแนวโน้มลดลง (p-value 0.631, 0.646 และ 0.064)

สรุป: ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าในด้านความแข็งแรงของกล้ามเนื้อแขนการออกกำลังกายด้วยยางยืดและการออกกำลังกายด้วยน้ำหนักร่างกาย ไม่แตกต่างกับไม่ออกกำลังกายส่วนการออกกำลังกายด้วยยางยืดมีแนวโน้มเพิ่มความแข็งแรงกล้ามเนื้อขา ทั้งนี้อาจต้องมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเพื่อยืนยันยังผลการศึกษา

คำสำคัญ: การออกกำลังกาย, ผู้ป่วยโรคไต, การออกกำลังกายด้วยยางยืด

ติดต่อบทความ

อมรรัตน์ กองคำ นักกายภาพบำบัดชำนาญการ, โรงพยาบาลพะเยา

E-mail: amornrat_go@hotmail.com

ประสิทธิผลของโปรแกรมการให้อาชีวสุศึกษาแบบจำเพาะเจาะจงต่อการป้องกัน การสูญเสียการได้ยินจากเสียงดัง ของพนักงานของสถานประกอบการแห่งหนึ่ง ในจังหวัดเชียงใหม่

สมบูรณ์ ชันเมือง
โรงพยาบาลนครพิงค์

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการให้อาชีวสุศึกษาแบบจำเพาะเจาะจงต่อการป้องกันการสูญเสียการได้ยินจากเสียงดัง กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานของสถานประกอบการแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 52 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 28 คน และกลุ่มเปรียบเทียบจำนวน 24 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก คือ อายุตั้งแต่ 20 ปี ถึง 59 ปี มีผลการตรวจวัดสมรรถภาพการได้ยินลดลงที่หูข้างใดข้างหนึ่งหรือทั้งสองข้าง และมีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 1 ปีขึ้นไปในแผนกปัจจุบัน

โปรแกรมมีการจำแนกกลุ่มเป้าหมายตามสภาพปัญหาการลดลงของสมรรถภาพการได้ยิน มีการบูรณาการความรู้ที่หลากหลาย เช่น ความรู้เรื่องเสียงและคุณสมบัติของเสียง, โรคประสาทหูเสื่อมจากเสียงดัง, การอนุรักษ์การได้ยิน, ความรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง, การวิเคราะห์ความเสี่ยง การสาธิตการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล ตลอดจนมีการติดตามเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่กลุ่มเปรียบเทียบได้รับการให้อาชีวสุศึกษาตามปกติ หลังจากนั้นมีการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความรู้/พฤติกรรม และผลการตรวจสมรรถภาพการได้ยินของพนักงาน ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลองวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา Paired Sample t test และ Independent- Sample t test

ผลการศึกษาพบว่า หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการสูญเสียการได้ยินจากเสียงดัง และพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากเสียงดังด้านการเลือก/การใช้อุปกรณ์คุ้มครอง ความปลอดภัยส่วนบุคคล, ด้านการป้องกัน/หลีกเลี่ยงอันตรายจากเสียงดังในที่ทำงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/ระเบียบขององค์กร สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < .05$) ในส่วนของผลการตรวจสมรรถภาพการได้ยิน หลังการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ มีผลการตรวจเท่าเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ร้อยละ 100 แสดงให้เห็นว่าการจัดโปรแกรมอาชีวสุศึกษาแบบจำเพาะเจาะจง สามารถส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงานมีความรู้และพฤติกรรมในการป้องกันการสูญเสียการได้ยินจากเสียงดังจากการทำงาน ผลจากการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผน ในการควบคุมป้องกันการสูญเสียการได้ยินจากเสียงดังในสถานประกอบการต่อไป

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, อาชีวสุศึกษา, การสูญเสียการได้ยินจากเสียงดัง

ติดต่อบทความ

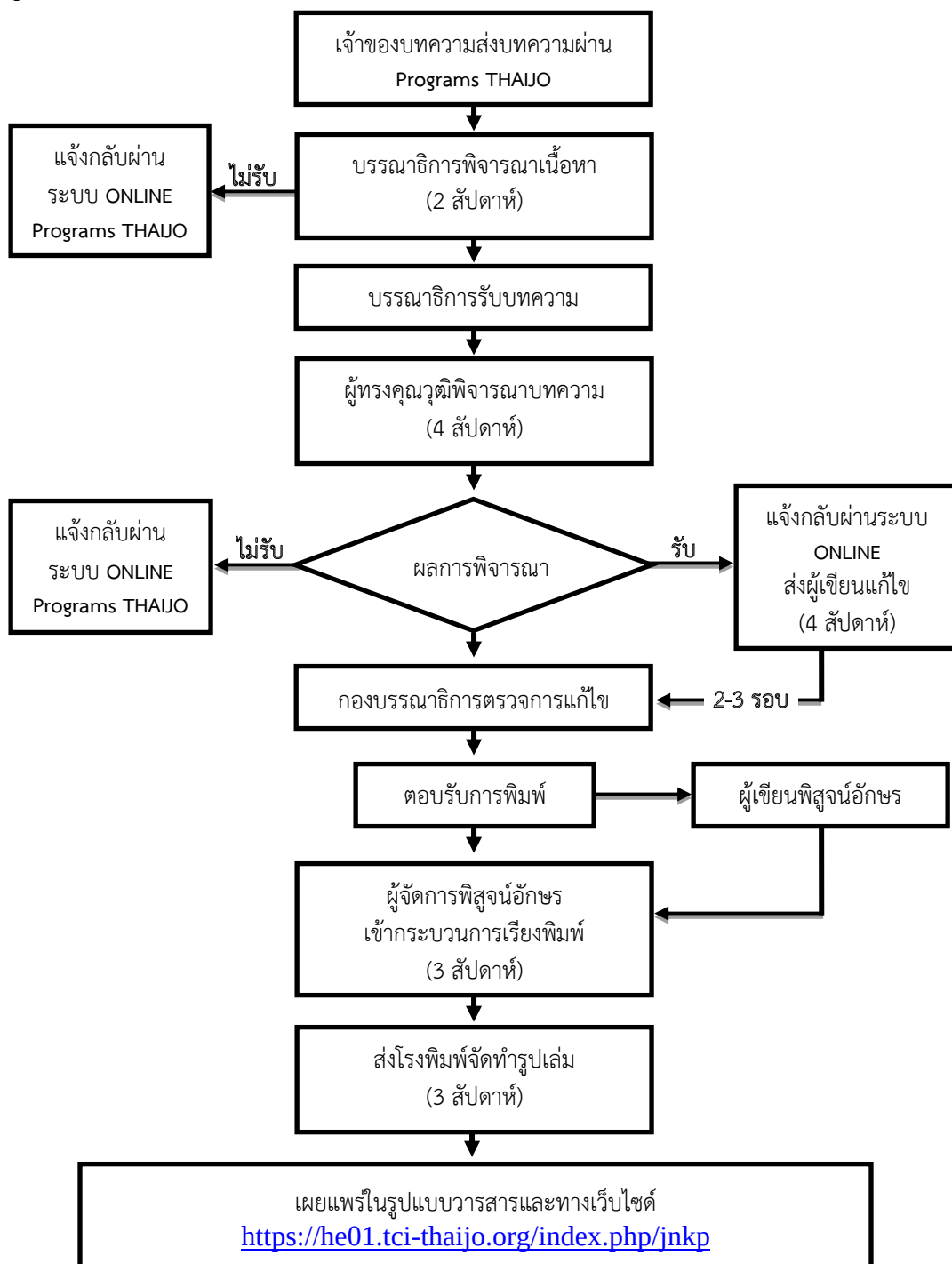
สมบูรณ์ ชันเมือง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ, กลุ่มงานอาชีวเวชกรรม โรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่
E-mail: somboonkm@yahoo.com

ชื่อเรื่อง	ผู้นำเสนอ
การสร้างสมการทำนายความลึกที่เหมาะสมของสายสวนหลอดเลือดดำของสายสะดือในทารกแรกเกิด	พญ.ประภาวรรณ เมธาเกสร, โรงพยาบาลนครพิงค์
ปัจจัยพื้นฐานของผู้ป่วยเด็กโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์โอไมครอนในโรงพยาบาลน่าน	เจนจิรา ธนาดี, โรงพยาบาลน่าน E-mail: jino68@hotmail.com
การตรวจคัดกรองโรคมะเร็งเซลล์ตับโดยใช้เครื่องตรวจคลื่นเสียงความถี่สูง ในผู้ป่วยไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรังในโรงพยาบาลเพชรบูรณ์	นันทิยา เลหาสุไพศาล, แผนกรังสีวิทยา โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ E-mail: nuntiya_pusa@yahoo.com
Clinical characteristics of COVID-19 related deaths	ปัทมา สายสุจริต, โรงพยาบาลดงเจริญ E-mail: nuntiya_pusa@yahoo.com
การศึกษาเกณฑ์การพิจารณาความรุนแรงของ RBC morphology จากค่า Blood Indices ที่เกี่ยวข้องในงานโลหิตวิทยาและจุลทรรศน์ศาสตร์ โรงพยาบาลนครพิงค์	ธิดิพัทธ์ ชีรานันท์พงษ์, กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์และพยาธิวิทยาคลินิก โรงพยาบาลนครพิงค์ E-mail: sathit_p_2507@hotmail.com
การศึกษาความสอดคล้องของระดับเฟอร์ริตินในเลือดระหว่างการไม่เจาะจางตัวอย่างและการเจาะจางตัวอย่างก่อนการวิเคราะห์	วรวรรณ วสุโสภาพล, กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์และพยาธิวิทยาคลินิก โรงพยาบาลนครพิงค์ E-mail: worrawan_koy@hotmail.com
การศึกษาแอคติวิตีของซีทีอินแอคติเวซินไอโซเอนไซม์ของเอนไซม์อัลคาไลน์ฟอสฟาเตสในซีรัมของผู้ป่วยมะเร็งกระดูกเปรียบเทียบกับคนปกติ	วัลลภา เหล้มตระกูล, งานธนาคารเลือด กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์ โรงพยาบาลลำปาง E-mail: wallapa1lem@gmail.com
การเปรียบเทียบอาการปวดหลัง หลังผ่าตัดทางนรีเวชจากการจัดท่านอนผู้ป่วยขณะผ่าตัด โดยใช้อุปกรณ์หมอนหนุนใต้ข้อเท้าและข้อเท้า	จันทนา จุ่มแก้ว, โรงพยาบาลนครพิงค์
การพยาบาลผู้ป่วยที่มีภาวะสมองตายเพื่อการบริจาคอวัยวะ	ชไมพร สีทอง, ไอซียู ศัลยกรรม โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ E-mail: Chamai2127@icloud.com
การพัฒนากระบวนการดูแลผู้ป่วย โรคเบาหวานของเครือข่ายบริการสุขภาพ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์	ธีรพจน์ พักน้อย, โรงพยาบาลบึงสามพัน E-mail: theeraphot@hotmail.com
เส้นทางสู่ความเป็นเลิศในการรับบริจาคอวัยวะและดวงตา	นวพร พูลสุวรรณ, โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ E-mail: annindyleonple@gmail.com

คณะกรรมการบริหารจัดการงานวิจัยและวารสาร โรงพยาบาลนครพิงค์
โรงพยาบาลนครพิงค์ ๑๕๙ หมู่ ๑๐ ต.ดอนแก้ว อ.แมริม จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๘๐
โทรศัพท์ ๐-๕๓๙๙-๙๒๐๐ ต่อ ๑๑๗๕ โทรสาร ๐-๕๓๙๙-๙๒๐๐ ต่อ ๑๑๗๔
เว็บไซต์ <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/jnkp>

ขั้นตอนการจัดทำวารสารโรงพยาบาลนครพิงค์

คณะกรรมการบริหารจัดการงานวิจัยและวารสาร โรงพยาบาลนครพิงค์
โรงพยาบาลนครพิงค์ ๑๕๙ หมู่ ๑๐ ต.ดอนแก้ว อ.แมริม จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๘๐
โทรศัพท์ ๐-๕๓๙๙-๙๒๐๐ ต่อ ๑๑๗๕ โทรสาร ๐-๕๓๙๙-๙๒๐๐ ต่อ ๑๑๗๔
เว็บไซต์ <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/jnkp>

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

วารสารโรงพยาบาลนครพิงค์ มีนโยบายเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและบทความที่น่าสนใจแก่ผู้ที่อยู่ในวงการสาธารณสุข โดยเปิดโอกาสให้มีการเสนอบทความประเภทต่างๆทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เนื้อหาของบทความ ชื่อเรื่อง ควรสั้นและได้ใจความตรงกับวัตถุประสงค์และเนื้อเรื่อง ควรเขียนด้วยภาษาที่ง่ายกะทัดรัดและชัดเจน ถ้าใช้คำย่อต้องบอกคำเต็มไว้ก่อนครั้งแรก กรณีต้นฉบับที่เป็นภาษาไทย ควรใช้ภาษาไทยให้มากที่สุด ยกเว้นแต่คำภาษาอังกฤษที่แปลไม่ได้ หรือแปลแล้วทำให้ใจความไม่ชัดเจน เอกสารอ้างอิงควรมีทุกบทความ เรื่องที่ส่งมาพิมพ์ ต้องไม่เคยพิมพ์ในวารสารอื่นมาก่อนหรือกำลังรอตีพิมพ์ในวารสารอื่น คณะบรรณาธิการสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาและตีพิมพ์บทความทุกเรื่อง เรื่องที่ตีพิมพ์แล้วเป็นสมบัติของวารสารโรงพยาบาลนครพิงค์ ทุกประการ ข้อความและข้อคิดเห็นในเรื่องที่ตีพิมพ์ในวารสารเป็นของผู้เขียน ซึ่งกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

คำแนะนำสำหรับการเตรียมต้นฉบับ

1. หลักเกณฑ์การพิมพ์ต้นฉบับ

ส่วนบทคัดย่อ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษอย่างละ 1 หน้า

- 1.1 พิมพ์กระดาษขาวขนาด A4 รูปแบบตัวอักษรภาษาไทยและ/หรือภาษาอังกฤษ TH SarabunPSKขนาด 14 เว้นระยะห่าง 2 บรรทัด (เพื่อความสะดวกในการแก้ไขเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ)
- 1.2 ชื่อเรื่อง (Title) ทั้งชื่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 1.3 ชื่อผู้เขียน (Authors) ทุกคน พร้อมวุฒิการศึกษาสูงสุด ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 1.4 บทคัดย่อ (Abstract) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 300 คำ
- 1.5 คำสำคัญ (Keywords) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นการกำหนดคำสำคัญที่สามารถนำไปใช้เป็นคำสืบค้นในระบบฐานข้อมูล
- 1.6 ผู้นิพนธ์ประสานงาน (Corresponding Author) ให้ทำเครื่องหมาย * ไว้บนนามสกุล และระบุหมายเลข โทรศัพท์และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)

2. ส่วนเนื้อหาประกอบด้วย

- 2.1 คำนำ (Introduction) บอกความสำคัญหรือที่มาของปัญหา วัตถุประสงค์ และอาจรวมการตรวจเอกสาร (Literature review)
- 2.2 วิธีการ (Methodology)
- 2.3 ผลการศึกษา (Results) และอภิปราย (Discussion) อาจเขียนรวมกันได้
- 2.4 ข้อเสนอแนะ (Recommendations)
- 2.5 กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements) จะมีหรือไม่ก็ได้
- 2.6 เอกสารอ้างอิง (References) ต้องไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง เขียนเรียงลำดับตามตัวเลขใช้อ้างอิง

คณะกรรมการบริหารจัดการงานวิจัยและวารสาร โรงพยาบาลนครพิงค์

โรงพยาบาลนครพิงค์ ๑๕๙ หมู่ ๑๐ ต.ดอนแก้ว อ.แมริม จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๘๐

โทรศัพท์ ๐-๕๓๙๙-๙๒๐๐ ต่อ ๑๑๗๕ โทรสาร ๐-๕๓๙๙-๙๒๐๐ ต่อ ๑๑๗๔

เว็บไซต์ <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/jnkp>

2.7 รูปกราฟหรือตาราง ให้ใช้ภาษาอังกฤษ จำนวนรูปภาพและตารางรวมกันแล้วไม่เกิน 8 ภาพ/ตาราง

2.8 ภาพประกอบควรเป็นภาพถ่ายขาว-ดำที่ชัดเจน นอกจากจำเป็นจึงใช้ภาพสี ถ้าเป็นภาพ ลวดลายเส้นวาดบนกระดาษขนาด A4 โดยใช้หมึกดำ ควรวาดให้สะอาดและลายเส้นคมชัด

3. ประเภทต่าง ๆ ของงานนิพนธ์

3.1 รายงานการวิจัย (Research article) ประกอบไปด้วย ชื่อเรื่อง ผู้นิพนธ์และสังกัด บทคัดย่อ/และคำตรรรชนี บทนำ วิธีการ ผลวิจารณ์ (รวมทั้งสรุป) เอกสารอ้างอิง

3.2 บทความวิชาการ (General article) ประกอบไปด้วย ชื่อเรื่อง ผู้นิพนธ์และสังกัด เรื่องย่อหรือบทคัดย่อ/และคำตรรรชนี บทนำ รายละเอียดทางวิชาการวิจารณ์ (รวมทั้งสรุป) เอกสารอ้างอิง

3.3 รายงานผู้ป่วย (Case Report) ประกอบไปด้วยชื่อเรื่อง ชื่อผู้นิพนธ์ บทคัดย่อ/และคำสำคัญ บทนำ รายงานผู้ป่วยวิจารณ์และเอกสารอ้างอิง

3.4 บทความพินิจ (Review article) ควรเป็นบทความที่ให้ความรู้ใหม่รวบรวมสิ่งตรวจพบใหม่ ๆ หรือเรื่องที่ที่น่าสนใจที่ผู้อ่านจะนำไปประยุกต์ใช้ ประกอบด้วยบทนำ เนื้อเรื่อง และเอกสารอ้างอิง

3.5 บทความพิเศษ (Special article) ควรเป็นประสบการณ์ที่ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งในแง่มุมที่ผู้เขียนสนใจ

3.6 ย่อวารสาร (Journal Abstract) เป็นบทความสั้น ๆ ที่แปลและรวมเรื่องจากวารสารประเภท ที่ตีพิมพ์มาแล้วไม่นาน และเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน

3.7 บทบรรณาธิการ (Editorial) เป็นบทความที่เขียนวิจารณ์บทความใดบทความหนึ่งที่อยู่ในวารสารฉบับนี้ รวมทั้งเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ๆ เพื่อทำให้บทความที่วิจารณ์นั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือบทความอื่นใดที่บรรณาธิการเห็นสมควร

4. เอกสารอ้างอิง

ให้ใช้ระบบ VANCOUVER'S INTERNATIONAL COMMITTEE OF MEDICAL JOURNAL EDITORS (คศ.1982) ใส่หมายเลขเรียงลำดับที่อ้างอิงในเนื้อเรื่อง การย่อชื่อวารสารให้ใช้ตาม Index Medicus สำหรับเอกสารอ้างอิงภาษาไทยให้เขียนแบบเดียวกัน แต่ชื่อผู้นิพนธ์ใช้ชื่อเต็มใส่ชื่อตัวก่อนชื่อสกุล และใช้ ปี พ.ศ. ถ้ามีผู้แต่งไม่เกิน 6 คนให้ใส่ชื่อผู้แต่งทุกคน แต่ถ้ามีมากกว่า 6 คนให้ใส่เพียงสามชื่อแรกแล้วเติม et al.

คณะกรรมการบริหารจัดการงานวิจัยและวารสาร โรงพยาบาลนครพิงค์
โรงพยาบาลนครพิงค์ ๑๕๙ หมู่ ๑๐ ต.ดอนแก้ว อ.แมริม จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๘๐
โทรศัพท์ ๐-๕๓๙๙-๙๒๐๐ ต่อ ๑๑๗๕ โทรสาร ๐-๕๓๙๙-๙๒๐๐ ต่อ ๑๑๗๔
เว็บไซต์ <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/jnkp>

ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิง

การเขียนอ้างอิงวารสาร

ชื่อผู้แต่ง [ไม่เกิน 6 ชื่อ, แทนชื่อที่เกินด้วย et al (คณะ)]. ชื่อเรื่อง. ชื่อวารสารปีค.ศ.(หรือ พ.ศ.); ฉบับที่: เลขหน้า.

Throckmorton AD, Boughey JC, Boostrom SY, Holifield AC, Stobbs MM, Hoskin T, et al. Postoperative prophylactic antibiotics and surgical site infection rates in breast surgery patients. Ann Surg Oncol 2009;16(9):2464-9.

การเขียนอ้างอิงหนังสือหรือตำรา

ชื่อผู้แต่ง (หรือบรรณาธิการ). ชื่อหนังสือ, พิมพ์ครั้งที่, เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์: ปีที่พิมพ์.

Travell JG, Simon DG. Myofascial pain and dysfunction: the trigger point manual, vol1. Baltimore: William & Wilkins; 1983.

อารีรัตน์ สุพุทธิธาดา. ภาวะกล้ามเนื้อหดเกร็ง. กรุงเทพฯ: บริษัทอัลตราฟรินตัง จำกัด; 2547.

การเขียนอ้างอิงบทความจากหนังสือหรือตำรา

ชื่อผู้แต่ง, ชื่อบทที่อ้างอิง. ใน(In): ชื่อบรรณาธิการ, editor(s). ชื่อหนังสือ, พิมพ์ครั้งที่ ed. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์; ปีที่พิมพ์. หน้า เลขหน้า.

Iglehart JD, Kaelin CM. Diseases of the breast. In: Townsend CM, Beauchamp RD, Evers BM, Mattox KL, editors. Sabiston textbook of surgery, 17th ed. Philadelphia: Elsevier Saunders; 2004. p.867-928.

การเขียนอ้างอิงบทความจากสื่ออินเทอร์เน็ต

มีรูปแบบและองค์ประกอบเช่นเดียวกับบรรณานุกรมที่เผยแพร่ทั่วไปในรูปสิ่งพิมพ์ รายละเอียดที่ควรมี ได้แก่ ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง ปีที่ผลิต (เทียบได้กับปีที่พิมพ์) และต้องมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสืบค้นเอกสารนั้นๆ ระบุไว้ ได้แก่ วันที่และเดือนปีที่สืบค้น และยูอาร์แอล

Einstein, A. (2000). Relativity: The special and general theory (R.W. Lawson, Trans.). New York: Bartleby. Com. (printing version was published by Henry Holt, .New York in 1920). Retrieved August21, 2002, from <http://www.Bartleby.com/173/>

การส่งต้นฉบับ

ผู้เขียนต้องส่ง File electronic ผ่านเว็บไซต์ <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/jnkp>

หรือหากมีข้อสงสัยติดต่อได้ที่ กลุ่มงานพัฒนาคุณบริการและมาตรฐาน โรงพยาบาลนครพิงค์ โทร. 0-5399-9200 ต่อ 1174 E-mail: nkp.qc.r2r@gmail.com

